

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΜΒ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19. — Τηλ. 227-689

15 ΜΑΪΟΥ 1965

ΑΡΙΘ. 10

ΤΟ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Εἰς τοὺς καιροὺς μας αὐτοὺς, καιροὺς ἀκορέστων ὑλικῶν ἐπιδιώξεων καὶ ἠθικῆς ἀπνοίας, ἐντὸς τῶν ὁποίων συμπίπτει ἡ ἀξία τοῦ πνεύματος καὶ ἀμαυροῦται συνεχῶς ἡ «θεία εἰκὼν» τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἔννοια ἐλευθερίας, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐμφανίζεται τραγικὴ ἡ πορεία τοῦ κόσμου, τὸ μήνυμα τοῦ πολιοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομου καταγγέλλοντος εὐτόλμως ὡς ἀπαραδέκτους, τὰς κατὰ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἀπειλὰς καὶ ἐπιθέσεις, ἤχησεν εὐφροσύνης, ὡς σύριγμα φλογώδους πνευματικοῦ ὄλμου εἰς τὸν ἀέρα· καὶ προεκάλεσε βαθυτάτην ἱκανοποίησιν. «Ἀναπαλλοτρίωτα — κηρύσσει ὁ Μακαριώτατος — εἶναι τὰ δικαιώματα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Εἶναι θεσμὸς πάνσεπτος, ἀπὸ 1900 ἐτῶν ἐγκατεστημένος, ἔλκων τὴν ὑπόστασιν τοῦ ἐξ ἀποφάσεων Οἰκουμενικῶν Συνόδων, διαλάμψας διὰ μέσου τοῦ κλυδωνισμοῦ αἰώνων, καὶ κατωχυρωμένος διὰ Σουλτανικῶν φερμανίων, διὰ προνομίων καὶ διεθνῶν συνθηκῶν...». Ἀλήθειαι ἀδιάσειστοι. Καὶ φράσεις εὐωδιάζουσαι, ὡς ἀγνότατος κηρὸς μελίσης.

* * *

Συγκινητικὴ ἐπίσης ἐξεδηλώθη ἡ συμπαράστασις πρὸς τὸν χειμαζόμενον Οἰκουμενικὸν Θρόνον, ὅχι μόνον ὄλων σχεδὸν τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐγκυροτέρων ὀργάνων τῆς διεθοῦς κοινῆς γνώμης, τὰ ὁποῖα ἐντόνως ἐκφράζουν τὴν ἀνησυχίαν τοῦ

Χριστιανικοῦ κόσμου, διὰ τὰ ἐκτὸς πάσης λογικῆς καὶ «ἀξιοθρήνητα», ὅπως τὰ χαρακτηριστικὰ, μέτρα, τὰ ὁποῖα λαμβάνει ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις ἐναντίον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, πρὸς περιορισμὸν τῆς πνευματικῆς του δραστηριότητος, καὶ πρὸς ἐξαναγκασμὸν αὐτοῦ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Κωνσταντινούπολιν. Αἱ ἐκδηλώσεις αὐταὶ συνειδητοποιοῦν τὸ κοινὸν πνευματικὸν ἀπόθεμα τῶν Δυτικῶν λαῶν. Καὶ προλείνουν καὶ καθιστοῦν πραγματοποιήσιμον τὴν ψυχικὴν των ἐνότητα. Καὶ εἶθε, ὑπὸ τὴν χειραγώγησιν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, νὰ κατανοήσουν ὅσον τὸ δυνατόν ἐνωρίτερον, οἱ ἡγέται τοῦ κόσμου, ὅτι ἡ εἰρήνη καὶ ἡ δικαιοσύνη, ἀνὰ τὴν Οἰκουμένην, θὰ ἐμπεδωθοῦν τότε καὶ μόνον, ὅταν παύσουν οἱ λαοὶ νὰ σύρονται ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν, ὡς μᾶζαι ἀνεύθυνοι, καὶ ὡς ὄργανα ἰδιοτελῶν πολιτικῶν ἐπιδιώξεων. Καὶ ὁ ἀμοιβαῖος σεβασμὸς τῶν δικαιωμάτων καὶ τῆς ἐλευθερίας τῶν λαῶν, ὑψωθῆ ὡς τιμιώτατον λάβαρον ἀνωτέρας ἠθικῆς ἐπιταγῆς καὶ ἠθικοῦ νόμου.

* * *

Ὡς πρὸς τὴν γείτονα Τουρκίαν, ἀδυνατοῦμεν ἀληθῶς νὰ ἐξηγήσωμεν τὴν ἀγρίαν ὀρμὴν καὶ τὴν ἀνεξήγητον καὶ ὄλως ἀπαράδεκτον ἐμπάθειαν, μεθ' ἧς καταφέρεται κατὰ τοῦ πανσέπτου Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Ἐμπάθειαν, ἡ ὁποία δημιουργεῖ παλινδρόμησιν εἰς τὰ ὀπίσω, σάλον, ἀναταραχὴν, καὶ ἐπικίνδυνον συγκομιδὴν τριβόλων καὶ ἀκανθῶν εἰς τὴν καὶ ἄλλως τεταραγμένην αὐτὴν ἐποχὴν μας. Ἀλλὰ καὶ ἡ ὁποία στρέφεται, κατὰ μέτωπον δυνά-

μεθα νὰ εἴπωμεν, ἐναντίον τῆς μεγαλοπράγμονος πολιτικῆς τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς νέας Τουρκίας, ὁ ὁποῖος μετὰ τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου ἐθεμελίωσαν νέας σχέσεις μεταξύ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας, καὶ ἠθέλησαν εἰρηνεύοντας, συνεργαζομένους καὶ ἀλληλοβοηθουμένους τοὺς δύο λαούς μας. Καὶ εἶναι τόσοι οἱ ἐσωτερικοὶ μας προβληματισμοί, ὥστε ν' ἀποτελῆ ἀληθῆ παραφροσύνην ἢ κατωλίσθησις καὶ ἢ προσχώρησις εἰς ἀδιαλλάκτους διαθέσεις, αἱ ὁποῖαι, ἀναμφιβόλως, μόνον ἀμοιβαίαν φθορὰν καὶ ἀμοιβαίας ζημίας, πρὸς ὄφελος τρίτων, καὶ μόνον κοσμογονικὸν χάος διὰ τὰς χώρας μας ἀπεργάζονται.

* * *

Δι' ἡμᾶς καὶ διὰ τὸν λαόν μας—ὄλον ἀνεξαιρέτως—τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ὡς πνευματικὸς θεσμός, εἶναι ὅ,τι ἔχομεν ἱερώτερον καὶ προσφιλέστερον. Διότι ὑπὸ τὴν πνευματικὴν του χειραγώγησιν, ἐπὶ μακροῦς αἰῶνας, ὁ ἀρχαῖος Ἑλληνικὸς πολιτισμὸς συνυφάνθη καὶ συνεκράθη μετὰ τὴν ἀποκαλυφθεῖσαν Χριστιανικὴν ἀλήθειαν. Καὶ ἐχαράχθη οὕτω, ὡς Ὁρθοδοξία, ὁ ἀληθὴς δρόμος, ὁ ἀνώτερος δημιουργικὸς ρυθμὸς καὶ ἡ ἐκπολιτιστικὴ πορεία τοῦ Κόσμου, ποῦ ὑπογραμμίζει πάμφωτον τὸ νόημα τῆς ζωῆς καὶ τὸν βαθύτερον σκοπὸν τῆς Ἱστορίας.

* * *

Οὐδέποτε δὲ καὶ ἀπὸ οὐδένα πρέπει νὰ λησμονῆται, ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς πολιτισμὸς, δὲν ὑπῆρξε—ποτὲ καὶ εἰς οὐδεμίαν περίστασιν—κατακτητικὸς καὶ ἀπορροφητικὸς· ἀλλὰ πολιτισμὸς ἐκπολιτιστικὸς, ὑπὸ τὴν πλέον φωτεινὴν, αὐτοδύναμον, εὐεργητικὴν, καὶ ἀπροκάλυπτον μορφήν. Οὐδέποτε ὑπήρξαμεν ἡμεῖς λαὸς ἀπομυζητικῶν βαρβάρων ἐνστίκτων, ἀλλὰ λαὸς εὐγενῶν ἰδεωδῶν, εὐπρεπῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων, καὶ χαροποιοῦ φωτός. Οὐδέποτε—σεβόμενοι τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἱεράν ψυχολογίαν τῶν λαῶν—ἐπεδιώξαμεν νὰ ἐνδύσωμεν, μετὰ τὸν κατακτητικὸν δηλητηριώδη χιτῶνα τοῦ Νέσσου, οἰονδήποτε λαόν. Ἄλλ' ἐσεβάσθημεν ἀπολύτως καὶ ἤθη καὶ ἔθιμα καὶ γλώσσαν. Εἰς ἐν καὶ μόνον ἀποσκοποῦντες, κατὰ τὴν χιλιετῆ διαδρομὴν τοῦ Βυζαντινοῦ

μας Κράτους· πῶς νὰ μεταδώσωμεν, καὶ πῶς νὰ μεταλαμπαδεύσωμεν, ὅπου καὶ ὅπως ἡδυνάμεθα, τὸ ὀδηγητικὸν φῶς τοῦ ἀστρου τῆς Βηθλεὲμ καὶ τῆς Χριστιανικῆς ἡμερώσεως.

* * *

Ὁ Ἕλληγν ἐκπολιτίζει, ἀλλὰ δὲν ἐπιδιώκει ν' ἀπορροφήσῃ. Φῶτα μόνον γνωρίζει νὰ σπείρῃ, ἀλλ' ὄχι καὶ νὰ θερίζῃ Ἕλληνας. Διότι ἔχει ἐνορμον θεῖαν τινὰ μεγαλοφροσύνην· τὴν ὁποῖαν ὀφείλει εἰς τὸν Ἑλληνοχριστιανισμὸν του· ὅπως ἀντελήφθη τοῦτον, καὶ ὅπως τὸν ἐφήρμοσεν—ἀκλινῶς καὶ ἀτρέπτως καὶ ἐν παντὶ καὶ πάντοτε—τὸ πάνσεπτον Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖόν του. Διὰ τοῦτο, ὡς ἄλλος Ὁρφεύς, ἐζωοποίησε καὶ ἠνώρθωσε, μετὰ τοὺς ρυθμούς τῆς Ἑλληνοχριστιανικῆς του λύρας, ὄλους τοὺς περιοίκους λαούς, χωρὶς ἀνταλλάγματα. Καὶ ἀποκλειστικῶς Οἰκουμενικὰ καὶ Χριστιανικὰ ὑπῆρξαν τὰ παλαισμάτα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Μέχρι μάλιστα τοῦ σημείου, ὥστε νὰ ἐπικριθῆ τοῦτο σφοδρῶς καὶ ὑπὸ τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν Ἱστορικοῦ Παπαρρηγοπούλου καὶ ἀπὸ τὸν πολὺν Θερειανὸν εἰς τὸ περίφημον ἔργον του («Ὁ Κοραΐς»). Καὶ δὲν θεωροῦμεν περιττὸν νὰ ὑπομνήσωμεν, ὅτι ἐνῶ ὁ Ἑλληνισμὸς ἀπεστερεῖτο διὰ τοῦ «παιδομαζώματος» τὸ ἄνθος τῆς ἀλκῆς του, καὶ ἐπληθύνοντο οἱ ἐξωμότται, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἠσχολεῖτο νὰ φωταγωγῆ τὸν κόσμον. Καὶ νὰ ἐπισωρεύῃ συχνότατα ἐφ' ἑαυτὸ ὄφεις ἀχαριστίας!

* * *

Θεσμός πνευματικὸς, Ἑλληνικῆς βεβαίως ὑφῆς καὶ συστάσεως εἶναι τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον. Εἶναι ἄνθος, τὸ ὁποῖον ἐξέθρεψεν ὁ πνευματικὸς Ἑλληνικὸς Ἥλιος. Καὶ τὸ ὁποῖον κοσμεῖ καὶ λαμπρύνει σήμερον τὴν Τουρκικὴν πλέον Κων)πολιν, ὅπως καὶ τὸ μεγαλόρρημα τοῦ ναοῦ, ἄλλοτε, τῆς Ἁγίας Σοφίας. Καὶ εἶναι ἀληθῶς ἀπορίας ἄξιον, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπικαλοῦνται, διὰ λόγους δήθεν κρατικῆς ἀσφαλείας, τὴν μετακίνησίν του ἀπὸ τὴν προαιωνίαν του ἔδραν—ὅπου ἡ ἱστορία καὶ ἡ Χριστιανικὴ παράδοσις τὸν ἐγκαθίδρυσαν—τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ φάρου τῆς Ὁρθοδόξου ἀκτινοβολίας. Ἀποτελεῖ τοῦτο

ΕΟΡΤΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΙΑ'

ΤΗΣ Α.Θ.Π. ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ
ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφε καὶ συλλειτουργογὲ τῆς ἡμῶν Μετρούπολιτος Κύριε Χρυσόστομε, Πρόεδρε τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῆν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Τῶν σεπτῶν Παθῶν καὶ τῆς πανενδόξου τοῦ Κυρίου ἐκ νεκρῶν Ἀναστάσεως τὴν ἱερὰν ἀνάμνησιν καὶ τὸν πανηγυρικὸν εορτασμόν, παρὰ τὴν ἀπὸ τῶν καιρῶν καὶ τῶν περιστάσεων καὶ πάλιν στενοχωρίαν καὶ ἀβεβαιότητα, ἐν ἐκκλησιαίαις πληθούσαις εὐσεβῶν πιστῶν εὐλαβεία καὶ ἀγαλλιάσει ψυχῆς ποιησάμενοι, καὶ πολλαχῶς δὲ ἀπὸ τῆς ἀφενδοῦς τοῦ Κυρίου φωνῆς, ὅτι ἔσται μεθ' ἡμῶν ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος, ἐν τῇ πίστει ἡμῶν καὶ τῇ ἐλπίδι ἐνισχυθέντες, ἄσμενοι ἐκομισάμεθα καὶ ἰδίᾳ καὶ ἐν συνεδρίᾳ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἀγίας καὶ Ἱεραῆς Συνόδου ἀνέγνωμεν καὶ τὰ ἐπὶ τῇ λαμπροφόρῳ εορτῇ τίμια Γράμματα τῆς Ὑμετέρας λίαν ἀγαπητῆς καὶ περισπούδαστου ἡμῶν Μακαριότητος, πασχάλως προσαγορευούσης καὶ ἀδελφικῶς ἡμῶν εὐχομένης.

Ἐπ' τὴν ἀνταπόδοσιν οὖν τῇ Ἀγάπῃ Αὐτῆς τοῦ εορτίου ἀδελφικοῦ χαιρετισμοῦ νῦν ἤκοντες, ἀσπασίως ἀντιφωνοῦμεν Αὐτῇ τὸ «Ἀληθῶς Ἀνέστη», δεόμενοι τοῦ σαρκὶ παθόντος καὶ τῇ Ἀναστάσει Αὐτοῦ τὴν ἐλπίδα τῆς Ἀναστάσεως εἰς ζωὴν αἰώνιον ἡμῶν χαρισάμενον Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν περιέπειν αἰετὴν Ὑμετέραν γερασμίαν Μακαριότητα καὶ τὴν τῇ περινοίᾳ καὶ τῇ συνέσει Αὐτῆς ἐγκεχειρισμένην Ἀγιοτάτην Ἐκκλησίαν ἀπὸ παντὸς πονηροῦ, καταξιοῦν τε Ὑμᾶς ἐπὶ μήριστον εορτάζειν τὴν μεγάλην τῆς σωτηρίας ἐπέτειον, καὶ περιπτυσσόμενοι Αὐτὴν καὶ αὐθις ἐν Χριστῷ Ἀναστάντι, διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης ἀδελφικῆς καὶ ἐξειδιασμένης τιμῆς.

Πάσχα τοῦ 1965

Τῆς Ὑμετέρας γερασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ

ἐκδήλωσιν σωβινισμού ὅλως ἀπαράδεκτον. Καὶ παιδαριώδη φόβον γίγαντος ἀπέναντι ἀδυνάτου στρουθίου. Θέλομεν διὰ τοῦτο νὰ πιστεύωμεν, ὅτι θ' ἀναθεωρηθῇ ἡ ἀπέναντί του ἀγχώδης τακτική. Καὶ ὅτι θὰ παραμείνῃ τελικῶς ἀπαραβίαστος ἢ πολυσέβαστος πνευματικὴ καὶ ἀγία Κιβωτὸς τῆς Ὁρθοδοξίας.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΙΒ'

ΤΟΥ ΜΑΚ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας
καὶ πάσης Ἀφρικῆς

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΩ

Τῷ Μακαριωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος
ἀσπασμὸν ἀδελφικὸν ἐν Χριστῷ Ἀναστάντι.

Ἀπάτῳ Θεοῦ ἀγαθότητι διανύσαντες τὸ στάδιον τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ἠξιώθημεν προσκυνῆσαι τὸ Σωτήριον Πάθος Χριστοῦ τοῦ Ἀντροποῦ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἄλλ' ὁ ὡς κατάκοιτος ἀναρτηθεὶς ἐπὶ τοῦ ξύλου τοῦ Σταυροῦ ὑπὸ τῶν ἀχαρίστων Θεάνθρωπος Σωτήρ, νεκρωθεὶς καὶ ταφεὶς ὡς ἄνθρωπος, Ἀνέστη, Θεὸς ὢν, ἐκ τοῦ Τάφου τριήμερος, διότι οὐκ ἦν δυνατόν κρατεῖσθαι Αὐτὸν ὑπὸ τοῦ θανάτου, ζῶν τῶν τοῖς μνήμασι χαρισάμενος καὶ διὰ τῆς χαρᾶς τῆς ζωηφόρου Ἀναστάσεως Αὐτοῦ τὰς τεταραγμέναις καρδίαις τῶν πιστῶν καταναγάζων, ἦν οὐδεὶς αἶρει ἀπ' αὐτῶν. Εὐφραίνονται οἱ οὐρανοί, ἀγάλλεται ἡ γῆ καὶ εορτάζει ὁ κόσμος ἅπας ὁρατὸς τε καὶ ἀόρατος!

Κεκαθαρμέναις ταῖς αἰσθήσεσι προσκυνοῦντες καὶ ἡμεῖς τὸν ἐν φωτὶ αἰδίῳ ὑπάρχοντα Σωτήρα Χριστόν, ἤκομεν νοερῶς πόθῳ πολλῷ καὶ ἀγάπῃ ἀνποκριτῶ τῇ Ὑμετέρα περισπούδαστῳ Μακαριότητι τὸν Πασχάλιον ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν ἀνταποδώσαι καὶ εὐχηθῆναι Αὐτῇ, τῷ περὶ Αὐτὴν ἱερῷ τῶν Ἀγίων Ἀρχιερέων Συλλόγῳ, τῷ τε εὐαγγελίῳ Κλήρῳ καὶ τῷ φιλοθέῳ Ποιμνίῳ, διαρκῆ τὴν ἀπὸ τοῦ κενοῦ Τάφου τοῦ Χριστοῦ ἐκπηγάζουσαν χαρὰν τῆς Ἀναστάσεως.

Ἐν Κηφισίᾳ, Ἁγίον Πάσχα 1965.

Τῆς Ὑμετέρας Γερασμίας Μακαριότητος
ἀδελφός ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς
καὶ ὅλως πρόθυμος

† Ὁ Ἀλεξανδρείας ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

ΙΓ'

ΤΟΥ ΜΑΚ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, λίαν ἡμῶν ἀγαπητὲ καὶ περισπούδαστε ἀδελφε καὶ συλλειτουργογὲ, Κύριε Χρυσόστομε, τὴν Ὑμε-

τέρων γερασμίων Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορευόμεν.

Τὰ σύμπαντα σήμερον ἐν χαρᾷ σκιρτῶσι καὶ μετ' εὐφροσύνης ἄδουσιν, ὅτι Χριστός, τὸ κράτος τοῦ Ἄδου καταλύσας, ἀνέστη τριήμερος ἐκ τάφου.

Δοξολογήσαντες ἐκ βαθέων τὸν ἐκ νεκρῶν Ἀναστάντα Κύριον, τὸν καταξιώσαντα ἡμᾶς φθάσαι κατ' αἰθῆρας τῆ φωταυγεί ταύτη καὶ κυριονόμῳ ἡμέρᾳ, καθ' ἣν «θανάτου ἐορτάζομεν νέκρωσιν, ἄδου τὴν καθαιρεσιν, ἄλλης βιοτῆς, τῆς αἰωνίου, ἀπαρχήν», πῶθω μυχιαιπτάτω κοινωνοῦμεν τῇ Ὑμετέρᾳ γερασμίᾳ Μακαριότητι, κατασπαζόμενοι Αὐτὴν ἀδελφικῶς καὶ περιχαρῶς Αὐτῇ τὸ νικητήριον προσφθεγγόμενοι φώνημα: «Χριστός Ἀνέστη!», ἅμα δὲ καὶ τοῦ Ἀναστάντος Σωτήρος ἐκτενωῶς δεόμεθα, ἵνα πληθύνῃ τὰ ἔτη Αὐτῆς τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, χορηγῆ Αὐτῇ ἀπερικλόνητον ὕγιαν, διαφιλελή Αὐτῇ εὐθηνίαν ἀγαθῶν καὶ χαρίζεται Αὐτῇ τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ εὐσεβεῖ Αὐτῆς ποιμνίῳ βέλτιστον κυβερνήτην καὶ ποδηγέτην.

Παρακαλοῦντες δὲ μεταδοθῆναι τὰς ἀδελφικὰς ἡμῶν ἐορτίους προσρήσεις καὶ εὐχὰς πᾶσι τοῖς τὴν περὶ τὴν Ὑμετέραν περιπόθητον Μακαριότητα Ἱερᾶν Σύνοδον συγκροτοῦσι Σεβασμιωτάτοις Ἀρχιερεῦσι, περιπτυσσόμεθα καὶ αἰθῆρας Αὐτῇ ἐν Χριστῷ Ἀναστάντι καὶ διατελοῦμεν

Ἐν τῇ Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῇ Κύπρου,

Ἁγιον Πάσχα 1965.

Τῆς Ὑμετέρας γερασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός

† Ὁ Κύπριος ΜΑΚΑΡΙΟΣ

ΙΔ'

ΤΟΥ ΜΑΚ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΦΙΛΑΑΝΔΙΑΣ

Μακαριώτατον Χρυσόστομον,

Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
Ἀθῆναι

Μακαριώτατε,

Κατ' αὐτὴν τὴν πλήρη πασχαλίῳ χαρᾷ περίοδον, ὅτε ὁ Ἀναστάς Κύριος ἡμῶν ἀνεφανίζετο εἰς τοὺς μαθητὰς Αὐτοῦ δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ (Πράξ. 1,3), ἀπευθύνομεν πρὸς τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα καὶ πρὸς τὴν καθ' Ὑμᾶς Ἀγίαν Ἐκκλησίαν τὸν θεομὸν χαιρετισμόν:

Χριστὸς ἀνέστη!

Ἀληθῶς ἀνέστη!

Μετ' ἀδελφικῆς κατὰ Χριστὸν ἀγάπης

† Ὁ Φιλλανδίας ΠΑΥΛΟΣ

ΙΕ'

ΤΟΥ ΣΕΒ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΣΙΝΑ

Τῷ Μακαριωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ

Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος

Κω Κω Χρυσοστόμῳ

Εἰς Ἀθῆναι

Μακαριώτατε Δέσποτα,

Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ Παναγίου Θεοῦ, διανύσαντες τὸ στάδιον τῆς ψυχωφελοῦς Νηστείας, ἐφθάσαμεν ἤδη εἰς τὰς πανσέπτους ταύτας ἡμέρας, καθ' ἃς, ἡ Μήτηρ ἡμῶν Ἁγία Ἐκκλησία, ταμιούχος τῶν οὐρανίων παραγγελμάτων, ἅπανα οἱ θεοφόροι Πατέρες ἡμῶν ὤρισαν, τελεῖ τὴν ἀνάμνησιν τῶν πανσέπτων Παθῶν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς καὶ τῆς ἐνδόξου Αὐτοῦ ἐκ νεκρῶν Ἀναστάσεως.

Ἡ ἀπέραντος αὐτῆ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ τῶν Πατέρων ἡμῶν, ἵνα πέμψῃ τὸν Μονογενῆ Αὐτοῦ Υἱόν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, εἰς τὸν κόσμον, ἵνα σώσῃ αὐτὸν ἐκ τῆς δουλείας τῆς ἁμαρτίας διὰ τῆς σωτηριώδους Αὐτοῦ διδασκαλίας, διὰ τῶν φρικτῶν Παθημάτων μέχρι Σταυροῦ καὶ θανάτου, καὶ διὰ τῆς ἐνδόξου Αὐτοῦ ἐκ νεκρῶν Ἀναστάσεως, συγκινεῖ βαθύτατα πᾶσαν εὐσεβῆ ψυχὴν καὶ εὐφραίνει πᾶσαν καθαρὰν καρδίαν, κινουσα αὐτὴν εἰς αἶνον εὐχαριστήριον καὶ δοξολογίαν πρὸς τὸν ἐν Τριᾷδι Ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν.

Ταπεινοί, ὅθεν καὶ ἡμεῖς Λειτουργοὶ τοῦ Ὑψίστου, ἐλεθθέντες νὰ λατρεύομεν Αὐτὸν ἐν τῷ κατ' ἔξοχον ἀγαπητῷ Αὐτοῦ ἐν Σινᾷ Σκηνώματι, ὁμοῦ μεν τὸν Παθόντα καὶ Ταφέντα καὶ Ἀναστάντα «τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ» ἐκ νεκρῶν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, δεόμενοι, ὅπως δωρηθῆται τῷ κόσμῳ παντί, τὴν εἰρήνην τὴν «πάντα νοῦν ὑπερέχουσαν», στερεοῖ τὴν Ἀγίαν Αὐτοῦ Ἐκκλησίαν ἀσάλευτον ἐπὶ τὴν πέτρων τῆς ἐν Αὐτῷ Πίστεως καὶ ἐπισχῆ τὸς Ποιμένας Αὐτῆς ἐν τῇ πνευματικῇ αὐτῶν προσπαθείᾳ, πρὸς διδασχὴν τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ σωτηρίαν τοῦ λογικοῦ αὐτῶν Ποιμνίου, ἵνα διὰ πάντων καὶ ἐν πᾶσι δοξάζηται τὸ Πανάγιον Ὄνομα τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ ἡμῶν.

Κατασπαζόμενοι δ' ἐπὶ τούτοις τὴν τιμίαν δεξιάν τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, ἐπικαλούμεθα τὰς θεοπειθεῖς Αὐτῆς εὐχὰς, καὶ διατελοῦμεν μετὰ βαθέως σεβασμοῦ, ταπεινῶς ἐν Χριστῷ ἀδελφός,

† Ὁ Σινᾶ ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ

καὶ τέκνα πειθήνια, ἡ Ἱερὰ τῶν Πατέρων Σύναξις,
Δικαῖος Ἀρχιμ. ΝΙΚΑΝΔΡΟΣ
Σκευοφύλαξ Ἀρχιμ. ΕΥΓΕΝΙΟΣ
Οἰκονόμος Ἀρχιμ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
Γραμματεὺς Ἱεροδιάκ. ΔΑΜΙΑΝΟΣ

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ

τοῦ Θεοβαδίστου Ὄρους Σινᾶ

τῇ 17ῃ Ἀπριλίου 1965.

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

Ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντίνος, ἐκπληρῶν διαθήκην ὁσίαν καὶ ἱερὰν τοῦ ἀειμνήστου Πατρὸς του Βασιλέως Παύλου, προσεκάλεσε τὴν Ἱερὰν Κοινότητα τῶν Κ' Βασιλικῶν καὶ Πατριαρχικῶν Μονῶν τοῦ ἀγιωνύμου Ὁρους νὰ ἔλθῃ εἰς Ἀθήνας καὶ καταστέψῃ δι' εὐχῶν ἱερῶν τὴν Βασιλικὴν οἰκογένειαν καὶ τὸν εὐσεβῆ Ἑλληνικὸν λαόν.

Ὁ Πρωτεπιστάτης τοῦ μοναδικοῦ ἐν τῷ κόσμῳ ὀρθοδόξου μοναστικοῦ Κέντρου Γρηγόριος ὁ Διονυσιάτης καὶ τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος, ἡ ὁποία σύγκειται ἐξ εἴκοσι ἀντιπροσώπων τῶν εἴκοσι αἰωνοβίων κυριάρχων Βυζαντινῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἀφίκοντο εἰς τὰς Ἀθήνας τὴν 1η Μαΐου. Κατὰ τὴν τετραήμερον παραμονὴν των εἰς τὴν ἑλληνικὴν πρωτεύουσάν οἱ Ἁγιορεῖται Πατέρες ἐφι-

λοξενήθησαν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Πεντελικόν» τῆς Κηφισίας καὶ παρεκάθησαν εἰς τρία ἐπίσημα γεύματα.

Τὴν Κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ, 2 Μαΐου, ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντίνος παρέθεσεν εἰς τὰ Ἀνάκτορα τῶν Ἀθηνῶν ἐπίσημον γεῦμα πρὸς τιμὴν τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος. Εἰς τὸ παρατεθὲν βασιλικὸν γεῦμα παρεκάθησαν, πλὴν τῶν Α.Α.Μ.Μ. τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου καὶ τῆς Βασιλίσσης Ἄννης - Μαρίας, ἡ Α.Β.Υ. ἡ Διάδοχος Εἰρήνη, ἡ Α.Μ. ἡ Βασίλισσα - Μήτηρ Φρειδερίκη, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομος, ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Σταῦρος Κωστόπουλος, ὁ Αὐτάρχης κ. Παπαθανασιάδης, ὁ πρωθιερεὺς τῶν Ἀνακτόρων Πανασ. ἄρχιμ. Ἱερώνυμος Κοτσώνης, ὁ πρεσβευτὴς κ. Θε-

ΙΣΤ'

ΤΟΥ ΜΑΚ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΚΙΛΙΚΙΑΣ

*Μακαριώτατον Χρυσόστομον,
Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
Ἀθήνας*

Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Πάσχα διαβιβάσομεν τὰς πατρικάς μας εὐχὰς ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος καὶ τῆς εὐδημορίας τῆς Ἐκκλησίας.

† Ὁ Κιλικίας ΚΗΟΡΕΝ

ΙΖ'

ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΑΝΤΕΡΒΟΥΡΙΑΣ

Πρὸς

*Τὴν Α.Θ. Μακαριότητα τὸν Ἀρχιεπίσκοπον
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. Χρυσόστομον
Ἀθήνας*

Μακαριώτατε καὶ ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

*«Χριστὸς Ἀνέστη!
Ἀληθῶς ἀνέστη. Ἀλληλοῦϊα!»*

Πρὸ τῆς σταυρώσεώς Του ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπροφήτευσεν λέγων:

*«Κἀγὼ εἴν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς,
πάντας ἐλκύσω πρὸς ἑμαυτόν».
(Ἰωάν. ιβ', 32).*

Ἐν τῇ ταπεινώσει Του τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, οἱ ἄνθρωποι δὲν ἠδύνατο νὰ ἴδουν Ἀυτόν ὡς τὸν

Βασιλέα τῆς Δόξης, ἀλλὰ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ὁ κεκοιμημένος καρπὸς τῆς θυσίας καὶ τοῦ θανάτου Αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ κατέστη ἐμφανής.

Διὰ τῆς δυνάμεως καὶ τῆς δόξης τοῦ Πατρὸς ἡγέρθη Ὁδοτος θριαμβευτῆς ἀπὸ τοῦ τάφου. Ἡ ἔνδοξός Του Ἀνάστασις ἀνέδειξε τὸν Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον ὡς τὸν Ὑπέροταν Σωτῆρα, εἰς δὲν ἀνήκει «πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς» (Ματθ. κη', 18).

Ὁ Ἀναστάς Χριστὸς ἐνεφανίσθη τὸ πρῶτον εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς μαθητὰς Αὐτοῦ καὶ οὕτω ἐνεδυνάμωσε τὴν θαρραλέαν ἀποστολικὴν μαρτυρίαν των πρὸς Αὐτόν. Εἶτα τὸ κήρυγμα πίστεως τῆς Ἐκκλησίας Του ἐξηπλώθη εἰς τὰ πέρατα καὶ ἔφερεν εἰς τὰ χεῖλη τῶν ἀνθρώπων εἰς πολλὰς χώρας τὴν ὁμολογίαν ὅτι «ὁ Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Κύριος».

Ἐορτάζοντες τὸ Πάσχα, ἐνούμεθα ἐν πίστει μετὰ τοῦ ἀναριθμήτου πλήθους ἐκείνων οὗς ὁ θριαμβεύων Χριστὸς εἴλκυσε πρὸς ἑαυτόν. Ἀπειθύνομεν καὶ αἰθίς πρὸς ὑμᾶς, τὸν ἀγαπητὸν ἡμῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφόν, ὡς καὶ πρὸς ἅπαν τὸ ποιμνιόν σας, τὸν χαιρετισμὸν τῆς χαρμοσύνης ταύτης ἡμέρας:

*«Χριστὸς Ἀνέστη!
Ἀληθῶς ἀνέστη. Ἀλληλοῦϊα!»*

Εἶθε ὁ Παντοδύναμος Θεὸς νὰ εὐλογῇ ὑμᾶς, ὡς καὶ ἅπαντα τὸν κλήρον καὶ τὸν λαόν, καὶ εἶθε ὁ Ἀναστάς Χριστὸς, ὁ Ζῶν καὶ παρών, νὰ παραμένῃ μετὰ ὑμῶν καὶ φυλάττῃ ὑμᾶς ἐν τῇ ἀγάπῃ Του διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Lambeth Palace, Πάσχα 1965.

*Μετ' ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ χαιρετισμῶν
ἀγαπῶν ὑμᾶς ἐν Χριστῷ ἀδελφός
† Ὁ Καντερβουρίας ΜΙΧΑΗΛ*

όδωρος Μπαΐζος, ὁ πρῶτος Διοικητὴς τῆς δευτέρας χιλιετηρίδος τοῦ Ἁγίου Ὁρους κ. Ἐμμανουὴλ Ρούνης, ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐργασμάτων κ. Μᾶρκος Σιώτης καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι.

Οἱ Ἁγιορεῖται μοναχοὶ προσέφερον εἰς τὸ Βασιλικὸν ζεῦγος ξυλόγλυπτον ἀντίγραφον τῆς θαυματούρου εἰκόνας «Ἄξιόν ἐστι». Ξυλόγλυπτος εἰκόνας προσέφερον ἐπίσης εἰς τὴν Διάδοχον καὶ τὴν Βασίλισσαν-Μητέρα.

Ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος, προσφωνῶν τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τῆς μοναστικῆς πολιτείας, ἐτόνισεν ὅτι ἀποδίδει ἐξαιρετικὴν σημασίαν εἰς τοὺς πνευματικούς τίτλους καὶ τὴν ἀποστολὴν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἐζήτησε δὲ τὴν ἐνίσχυσίν των διὰ τὴν ἀναδιάρθρωσιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἀνανέωσιν τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ὁ Πρωτεπιστάτης τοῦ Ἁγίου Ὁρους ὀσιολογιώτατος Γρηγόριος ὁ Διονυσιάτης, ἀπαντῶν εἰς τὴν προσφώνησιν τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως, ἐχαρακτήρισεν τὴν Βασιλικὴν πρόσκλησιν ἀφ' ἑνὸς μὲν ὡς πρᾶξιν ὑψίστου συμβολισμοῦ, διὰ τοῦ ὁποῦ ἀνανεοῦνται οἱ δεσμοὶ οἱ ἀείποτε συνδέοντες τὴν Ἀνατολικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν μετὰ τῶν Αὐτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὡς ἐκφρασιν βαθείας εὐσεβείας καὶ πεφωτισμένης ἀποφάσεως ὅπως τὸ ἔθνος προσανατολισθῆ ἀκλινῶς πρὸς τὰς αἰωνίους ἀξίας τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ. Περαιτέρω ὁ Πρωτεπιστάτης Γρηγόριος ὑπεγράμμισε τὰ ἑξῆς:

«Μεγαλειότατε,

Ὡς καὶ ἐν τῷ μνημειώδει Ὑμῶν λόγῳ ἐνώπιον τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἴπατε, κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας, ἡ μόνη ὁδὸς τῆς σωτηρίας οὐ μόνον τῆς φιλάτης ἡμῶν πατρίδος, ἀλλὰ καὶ ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου, εἶναι ἡ Ὁρθοδοξία. Διότι Ὁρθοδοξία σημαίνει ἀλήθειαν καὶ φῶς καὶ ἀγιότητα καὶ λότρωσιν, καὶ μυστικὴν ἐπαφὴν μετὰ τοῦ Θεοῦ, ἄνευ τοῦ ὁποῦ «οὐδὲν δυνάμεθα ποιῆσαι». Καὶ διὰ τὸ εἶπωμεν μετὰ τοῦ Προφητάνακτος Δαβὶδ: «Ἐὰν μὴ Κύριος φυλάξῃ πόλιν, εἰς μάτην ἠγγρόνησεν ὁ φυλάσσων· εἰς μάτην ὕμιν ἐστι τὸ ὀρθοῦν». Μόνη ἡ Ὁρθοδοξία θὰ σώσῃ τὸν κόσμον. Πᾶσα δὲ παρέκκλισις ἀπὸ τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως καὶ ζωῆς ἀποτελεῖ πλήγμα κατὰ τῆς λυτρωτικῆς καὶ σωζούσης ἀληθείας. Διότι μόνον ἡ Ὁρθοδοξία ὁδηγεῖ εἰς τὴν πραγμάτωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου προορισμοῦ, ὅστις συνίσταται εἰς τὴν θέωσιν τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ τὸ αἶτημα τῶν καιρῶν δι' ἡμᾶς τοὺς Ὁρθοδόξους συνοψίζεται εἰς τὴν βαθύτεραν κατανόησιν καὶ βίωσιν τῶν θησαυρῶν τῆς Ὁρθοδοξίας, ὥστε νὰ διαφυλάξωμεν τούτους ἀφ' ἑνός, καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ ἀκτινοβολήσωμεν τὴν θεῖαν λαμπρότητα των εἰς τὸν κόσμον, ἐκκλίνοντες τόσον ἀπὸ τὰς σειρήνας τοῦ συγκεκαλυμμένου ἀθεϊσμοῦ καὶ ἕλισσιν, ὅσον καὶ

ἀπὸ τὴν Κίρκην τοῦ ἀθέου ἀνθρωπισμοῦ μέχρι τῶν ἐξ ἴσου βλαβερῶν ἀντορθόδοξων ἑτεροδιδασκαλιῶν, αἰτνες νοθεύουν τὸν ἄκρατον οἶνον τῆς Ἐκκλησίας. Ἡδὴ ὁ ἕλισσιν, ὁ ἀθεϊσμός, καὶ αἱ παρομοιωθεῖσαι μορφὰὶ πλάνης καὶ ἀσεβείας κυριαρχοῦν μεγίστων τμημάτων τῆς ἀνθρωπότητος. Καὶ δύνανται νὰ λεχθῆ προσφῶς τὸ ψαλμικόν: «Ἰνα τί ἐφρούραξον ἔθνη καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; Παρέστησαν οἱ Βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ Κυρίου, καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ». Καὶ ἐντὸς τῆς τρομακτικῆς αὐτῆς πραγματικότητος, καθ' ἣν τὸ μὲν ἡμῖν σχεδὸν τὸ κόσμον εἶναι ἀντιχριστιανικῶς ὀργανωμένον καὶ ἐχθρικῶς διακείμενον κατὰ τοῦ Θεοῦ, τὸ δ' ἕτερον ἡμῖν σχεδὸν κυμαινόμενον μεταξὺ πίστεως καὶ ἀπιστίας, εἰδωλολατρίας καὶ χριστιανισμοῦ, ἡ μόνη ἀπομείνουσα ἐλπίς εἶναι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καὶ ὁ μόνος Ὁρθόδοξος Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων, Ὅστις δύνανται νὰ ἐπαναλαμβάνη μετὰ τοῦ Ἱεροβάλλοντος καὶ Βασιλέως Δαβὶδ: «Ὁ Βασιλεὺς ἐλπίζει ἐπὶ Κύριον καὶ ἐν τῷ ἐλέει τοῦ Ὑψίστου οὐ μὴ σαλευθῆ».

Μεγαλειότατε,

Ἄν ἡ Ἑλλὰς εἶχε τὸ θεῖον προνόμιον νὰ διατηρηθῆ ἐλευθέρως καὶ ὀρθόδοξως, ὅμως δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀποφύγῃ τὰς ὀλεθρίους ἐπιδράσεις τῆς συγκεχυμένης καὶ ἀθέου ἐποχῆς μας. Δι' ὃ καὶ σήμερον μετὰ θλίψεως παρατηρεῖ τις ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος ρεύματα ξένα πρὸς τὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ τὰς ἀγνάς παραδόσεις τοῦ ἔθνους. Ἐντεῦθεν τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ ἀνησυχεῖ ἐλλόγως καὶ μετουσιώνει τὰς συγκαλονίζουσας ἀνησυχίας του εἰς προσεσχὰς καὶ δεήσεις ὑπὲρ τοῦ πλανωμένου καὶ ἐπηρεαζόμενου Ὁρθοδόξου λαοῦ μας. Καὶ τὸ καθῆκον πάντων ἡμῶν, καὶ Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, διαγράφεται σαφές, ὅπως ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης τὸ διεπίστωσεν, εἰς ἀνάληψιν συντονισμένης προσπάθειας διὰ τὴν κατὰ Χριστὸν ἀγωγὴν τῆς νεότητος καὶ τὸν ὀρθόδοξον φρονηματισμὸν κλήρον καὶ λαοῦ. Μόνον οὕτω θ' ἀνακοπή ἢ περαιτέρω ἐξάπλωσις τῆς διαφθορᾶς, ἢ ἀναστολὴ τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ ἀθεϊσμοῦ, καὶ θὰ ἐπιτευχθῆ ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ ἑλληνορθόδοξου κόσμου εἰς τὰς ἀγνάς φυσικὰς πηγὰς του. Ἐγγύησιν δὲ σταθερὰν πρὸς τοῦτο ἀποτελεῖ ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης, Ἡτις γαλονηθεῖσα ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ, γνωρίζει περισσότερον παντὸς ἄλλου τὴν μοναδικὴν αὐτῆς ἀξίαν, δι' ἣν λόγον καὶ δικαίως ὑπερηφανεύεται.

Τὴν στιγμὴν αὐτὴν μνηνησκόμεθα ὅλως ἰδιαίτερος καὶ τοῦ ὑπάτου πνευματικοῦ ἐπόπτου καὶ ἀθέντου μας, τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηναγόρου καὶ γενικῶς τοῦ ἐνδόξου ἄκρου Θρόνου τῆς Ὁρθοδοξίας ἐπαπειλούμενον ὑπὸ παντοίων κινδύνων, δι' ὃ καὶ αἱ Μοναὶ τῆς Βασιλείας Σου ὑποῦν φωνὴν πόνου, ποιούμεναι Ἐκκλησίαν πρὸς ἅπαντα τὸν Χριστιανικὸν κόσμον ὑπὲρ ἀναλήψεως ἀγῶνος πρὸς περιφρόνησιν τοῦ γεραροῦ θεσμοῦ τοῦ λαμπρόντος διὰ μέσον τῶν αἰῶνων τὴν Ὁρθοδο-

ξίαν καὶ τιμήσαντος καὶ τιμῶντος τὸν Χριστιανισμόν».

Ὁ Πρωτεπιστάτης Γρηγόριος καὶ τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὄρους μετὰ τοῦ Μητροπολίτου Μελητουπόλεως κ. Ναθαναήλ, Σχολάρχου τῆς Ἀθωνιάδος Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς ἐπεσκέφθησαν τὴν 3ην Μαΐου εἰς τὰς 11π.μ. τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Γεώργιον Παπανδρέου, ἐπὶ παρουσία τοῦ πρεσβευτοῦ κ. Θ. Μπαϊζου καὶ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἁγίου Ὄρους κ. Ἐμμανουήλ Ρούνη. Ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Μεγίστης Λαύρας προηγούμενος Καλλίστρατος προσεφώνησε τὸν κ. Πρωθυπουργόν, ἐξάρας τὸ διὰ τῶν αἰῶνων ἐκπολιτιστικὸν καὶ ἔθνοσωτήριον ἔργον τῶν ταπεινῶν οἰκητόρων τοῦ Ἄθω καὶ ἐκφράσας τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως ἡ ἐπίσκεψις των αὐτῆ θεωρηθῆ ὡς πρόσκλησις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ νὰ ἐπισκεφθῆ τὸν Ἄθω.

Πρὸς τὸν κ. Πρωθυπουργόν ἐπεδόθη ὑπόμνημα ἐπὶ τῶν ἀπασχολούντων τὸ Ἁγιὸν Ὄρος προβλημάτων. Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Γ. Παπανδρέου ἀπεδέχθη τὴν πρόσκλησιν καὶ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἰκανοποιηθῶν τὰ αἰτήματά των.

Κατὰ τὴν συνομιλίαν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ μετὰ τῶν Ἀγιορειτῶν, οὗτοι ἐζήτησαν αὐξήσιν τῆς χαριστικῶς παρεχομένης ἀποζημιώσεως διὰ τὰ μετόχια ποῦ ἐδόθησαν εἰς τοὺς ἀκτήμονας πρόσφυγας, τὴν παροχὴν ἀδείας διὰ τὴν ἐκποίησησιν ὠρισμένων κτημάτων εὐρισκομένων ἐκτὸς τῆς χερσονήσου τοῦ Ἄθω καὶ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ Ἁγίου Ὄρους ὡς προσκυνηματικῶν χώρου καὶ ὄχι ἀρχαιολογικοῦ.

Τὴν μεσημβρίαν τῆς ἰδίας ἡμέρας ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Στ. Κωστόπουλος παρέθεσε γεῦμα πρὸς τιμὴν τῶν Ἀγιορειτῶν Πατέρων εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Βασιλεὺς Γεώργιος», εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν, πλὴν τῶν Ἀγιορειτῶν μοναχῶν, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομος, ὁ Σχολάρχης τῆς Ἀθωνιάδος Σχολῆς Μητροπολίτης Μελητουπόλεως κ. Ναθαναήλ, ὁ Βασιλικὸς Ἐπίτροπος παρὰ τῆ Ἱερᾶ Συνόδῳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κ. Ἀμίλκας Ἀλιβιζᾶτος, ὁ Διευθυντὴς Ἐκκλησιῶν παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐξωτερικῶν πρέσβυς κ. Θ. Μπαϊζος, ὁ Διοικητὴς τοῦ Ἁγίου Ὄρους κ. Ἐμμ. Ρούνης καὶ ἄλλοι προσκεκλημένοι.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Κωστόπουλος, προσφωνῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ γεύματος τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγιωνύμου Ὄρους, εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Μακαριώτατε,

Ἐξ ὀνόματος τῆς Κυβερνήσεως ἀπευθύνω πρὸς τὴν Ἱεράν Κοινότητα Ἁγίου Ὄρους χαιρετισμὸν

τιμῆς. Καὶ ἐνώπιον τῶν αἰῶνων τῆς Ἀγιορειτικῆς ἀσκήσεως καταθέτω τὴν ἀναφορὰν τῆς πνευματικῆς εὐλαβείας μου.

Τὸ Ἁγιὸν Ὄρος ἀποτελεῖ ὕψηλὴν πνευματικὴν ἐπαλξιν ἀκτινοβολοῦσαν ἐπὶ τοὺς αἰῶνας τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ λάμπουσαν εἰς τὴν περισυλλογὴν τῆς προσευχῆς, εἰς τὴν ἔξαρσιν τῆς πίστεως, εἰς τὸν πόνον τῆς ἐργασίας, εἰς τὸ δάκρυον τῆς συντριβῆς.

Εἰς τὴν πολυκύμαντον διαδρομὴν τῶν αἰῶνων βεβαιοῦται ἡ διάρκεια καὶ ἡ ἱερότης τῆς ἀποστολῆς του. Εἰς τὰς Μονάς, εἰς τὰς Σκήτας, εἰς τὰς Καλύβας καὶ εἰς τὰ ἐρημητήρια τῶν ἀκρωρειῶν τοῦ Ἄθω ὁ Ὁρθόδοξος Μοναχισμὸς ἀνυψούμενος εἰς μίαν οὐρανίαν σφαῖραν ζωῆς — ὑποκατάστατον οὐρανίου πολιτείας — ἀνήγειρε λαμπρὸν πνευματικὸν τόπαιον καὶ ἐκχύνει πρὸς τὸν κόσμον μῆνυμα συγκλονιστικοῦ βιώματος καὶ ἱερᾶς ἀναφορᾶς πρὸς τὸν Θεόν.

Κατὰ τὴν εὐστοχὸν διατύπωσιν, τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηναγόρου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῶ τοῦ Πρωτάτου, τὸ Ἁγιὸν Ὄρος εἶναι καὶ ἔσσει θὰ παραμείνῃ κιβωτὸς τοῦ ἀκραιφνοῦς Ὁρθόδοξου Μοναχικοῦ ιδεώδους καὶ τῶν ἱερῶν παραδόσεων.

Πανοσιολογιώτατε Πρωτεπιστάτα,

Ἁγιοὶ Ἀντιπρόσωποι,

Δοκιμάζω συγκίνησιν καὶ χαρὰν, διότι ἡ ἀπευθυνθεῖσα πρὸς ὑμᾶς ἐξόχως τιμητικὴ πρόσκλησις τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως μᾶς προσέφερε τὴν εὐκαιρίαν τῆς παρούσης συναντήσεως.

Καὶ μετὰ τὸν ἀπευθυνθέντα χαιρετισμὸν σᾶς ἀνῆκει ἤδη ἡ διαβεβαίωσις: Γνωρίζομεν καὶ τιμῶμεν τὴν ἱστορικὴν ἀποστολὴν καὶ τὴν πνευματικὴν σημασίαν τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Ὁ Ἄθω, μὲ τὸ ἱερόν ἕφος του καὶ μὲ τὸ μυστικὸν φῶς του, ἀποτελεῖ κἀχρημα καὶ δόξαν τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ.

Πρὸς τὸ Ἁγιὸν Ὄρος φιλόστοργος, διαρκῆς καὶ ἀδιάσπαστος εἶναι ἡ μέριμνα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Καὶ θὰ καταβληθῆ πᾶσα φροντίς διὰ τὴν ἰκανοποίησιν τῶν τιθεμένων ἐδλόγων αἰτημάτων καὶ ἀναγκῶν τοῦ ἀγιορειτικοῦ κόσμου.

Κρίσιμοι εἶναι οἱ καιροὶ μας. Ἀλλὰ τὸ Ἁγιὸν Ὄρος πρέπει νὰ νικήσῃ καὶ θὰ νικήσῃ τὰς δυσχερείας τῶν κρίσεων καιρῶν. Καὶ θὰ ἐπανέσῃ — εἶναι εὐχὴ καὶ προσδοκία ὅλων μας — τὴν λάμπην τῆς Ἀθωνίτιδος δόξης: Τὸν ἀδαπάνητον θησαυρὸν τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἁγίου σκοποῦ τῆς ἐν Χριστῷ ἐνότητος σύμπαντος τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου καὶ τῆς Μεγάλης ὑποθέσεως τῆς «εὐδοκίας καὶ τῆς εἰρήνης» τῶν ἀνθρώπων.

Κατὰ τὴν παρούσαν ὥραν ἡ σκέψις ὅλων μας στρέφεται μετὰ βαθείας εὐλαβείας πρὸς τὴν δοκιμαζομένην σεπτὴν κορυφὴν τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ πνευ-

ματικὸν ἀθέντην τοῦ Ἁγίου Ὁρους Παναγιώτατον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. Ἀθηναγόραν δι' ὃ καὶ ἐκδηλοῦμεν τὴν ἀγωνίαν, ἥτις μᾶς διακατέχει, προσευχόμενοι εἰς τὸν Κύριον ὅπως προστατεύσῃ τὴν μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν.

Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1963 καθαγιαζόντος τοῦ Παναγιώτατου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηναγόρου καὶ συμπαρισταμένου τοῦ ἀειμνήστου Βασιλέως Παύλου ἐνεκαινίσαστε τὴν ἀρξαμένην 2αν Χιλιετηρίδα τοῦ Ἀγιορειτικοῦ Μοναχισμοῦ, ὑποσχεθέντες ὅτι τὸ Ἅγιον Ὄρος δὲν ἀνήκει μόνον εἰς τὴν ἱστορίαν, ἀλλ' εἶναι πνευματικὴ παρουσία ζωῆς καὶ βιώματος. Ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν».

Ἀπαντῶν εἰς τὴν προσφώνησιν τοῦ κ. ὑπουργοῦ, ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Βατοπεδίου προηγούμενος Θεόφιλος ἐξῆρε τὴν ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει πραγμάτων τοῦ Παυλικοῦ: «Οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος, οὐδὲ Ἕλληνας οὐκ ἔνι δοῦλος, οὐδὲ ἐλεύθερος» καὶ τὴν ἀδελφικωτάτην συμβίωσιν τῶν μοναχῶν τοῦ ἱεροῦ τόπου αὐτοῦ, οἱ ὅποιοι συνιστοῦν κοινωνίαν προκαλοῦσαν θαυμασμόν καὶ περιποιούσαν τιμὴν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ δόξαν τῷ Ἐθνει. Μετὰ ταῦτα ὁ προηγούμενος Θεόφιλος εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Ἐξοχώτατε,

Ἐπ' εὐκαιρία καὶ ἐκ τῆς θέσεως ταύτης θέλομεν νὰ προσεπιδηλώσωμεν τὸ πόσον εὐτυχεῖς θεωροῦμεν ἑαυτοὺς ὅταν ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ ἡμῶν Πατριδίαι Κυβερνήσει τοποθετοῦσιν ἐκπροσώπους - Διοικητάς, ἐν τῷ προσώπῳ τῶν ὁποίων διαπιστοῦμεν τὴν στοργὴν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῶν διὰ τὴν ἀγιορειτικὴν προβληματολογίαν καὶ ὅταν οὗτοι πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως συνηγοροῦσιν ὑπὲρ τῆς δεοῦσης ἐπιλύσεως αὐτῆς. Τὴν εὐτυχίαν ἡμῶν ταύτην θεωροῦμεν χρέος, ὅπως προδώσωμεν, ποιῶντες μὲλαν τῶν ὀνομάτων τῶν ἀξιολόγων καὶ λίαν προσφιλῶν ἡμῖν κ.κ. Κωνσταντίνου Κωνσταντοπούλου, τὴν μεθ' ὃ ὑπερδεκαετῆ συνεχῆ συνεργασίαν πάντοτε ἀναμνησκόμεθα καὶ Ἐμμανουὴλ Ρούνη, τοῦ πρώτου τούτου Διοικητοῦ τῆς Δευτέρας Χιλιετηρίδος τοῦ Ἁγιωνόμου ἡμῶν Ὁρους, τοῦ ἐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἱκανὰ δέγματα ἀγαστῆς συνεργασίας παρασχόντος καὶ πολλὰ τὰ καλὰ διὰ τὸν Ἱερόν ἡμῶν Τόπον προοιωνιζομένου.

Ἐπίσης θέλομεν νὰ ἐδχαριστήσωμεν τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχώτητα καὶ δι' αὐτῆς τὴν Σεβαστὴν Κυβέρνησιν, ἀνθ' ὧν ὑπὲρ τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἐξήγγειλαν, τῶν ὁποίων τὴν πραγματοποίησιν συντόμως, ὡς πληροφροροῦμεθα, θὰ ἴδωμεν. Ἡμεῖς δέ, ἐν ἐγγνωμοσύνῃ βαθυτάτῃ, θὰ δεώμεθα τῷ Κυρίῳ διαπύρως ὑπὲρ κατενοδώσεως τῶν ἐγγενῶν σκοπῶν καὶ ἐφέσεων Αὐτῆς ἐν πᾶσι».

Μετὰ τὸ γεῦμα οἱ Ἁγιορεῖται Πατέρες, συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Μελητουπόλεως κ. Ναθαναήλ, τοῦ πρεσβευτοῦ κ. Θ. Μπαΐζου καὶ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἁγίου Ὁρους κ. Ἐμμ. Ρούνη,

μετέβησαν εἰς τὸ Τατόϊ, ὅπου ἔφαλον εἰς τὸν τάφον τοῦ ἀειμνήστου Βασιλέως Παύλου καταναυτικὸν Τρισάγιον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ καὶ κατέθεσαν στέφανον ἐκ δάφνης τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Εἰς τὴν ἐπιμνημόσυνον τελετὴν παρέστησαν ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντίνος, ἡ Α. Β. Υ. ἡ Διάδοχος Εἰρήνη, ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα - Μήτηρ Φρειδερίκη καὶ ἀξιοματοῦχοι τῆς Αὐλῆς.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομος παρέθεσε τὴν 4ην Μαΐου γεῦμα εἰς τὴν Ἱεράν Μονὴν Πεντέλης πρὸς τιμὴν τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους, εἰς τὸ ὅποιον παρεκάθησαν, πλὴν τῶν Ἀγιορειτῶν Πατέρων, οἱ Σεβασμοὶ Μητροπολίται μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ Αὐλάρχης κ. Παπαθανασιάδης ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου, ὁ Διοικητὴς τοῦ Ἁγίου Ὁρους κ. Ἐμμ. Ρούνης, ὁ πρεσβευτὴς κ. Θεόδωρος Μπαΐζος, οἱ κοσμητορες τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης κ.κ. Κ. Μπόννης καὶ Ἰ. Κοτσῶνης καὶ ἄλλοι προσκεκλημένοι.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ γεύματος ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομος καὶ ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἰβήρων προηγούμενος Γερβάσιος ἀντήλλαξαν προσφωνήσεις. Ἡ ἐξ ὑπογυίου λεχθεῖσα καὶ μαγνητοφωνηθεῖσα προσφώνησις τοῦ Μακαριώτατου ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ἐξοχώτατε Κύριε Αὐλάρχα, ἀντιπρόσωπε τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Ἁνακτος.

Ἐξοχώτατε Γενικὴ Διευθυντά, ἀντιπρόσωπε τοῦ Ἐξοχωτάτου Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν.

Ὁσιολογιώτατε καὶ σεβαστὴ Πρωτεπιστάτα τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγιωνόμου Ὁρους μετὰ τῶν συνοδῶν ἡμῶν ὀσιολογιωτάτων γερόντων ἐκπροσώπων τῶν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου ἐπίσης Ὁρους.

Σεβασμιώτατοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ οἱ ἀποτελοῦντες τὴν Ἁγίαν καὶ Ἱεράν Σύνοδον καὶ πάντες ὅσοι ἐπροθυμοποιήθητε νὰ μετᾶσχετε τῆς λιτῆς ταύτης συνεστιάσεως.

Παρακαλῶ πάντας ὑμᾶς, ὅπως ἐπιτρέψητε διὰ λιτοῦ λόγου νὰ ἐξάρω ὅσον τὸ δυνατόν τὸ γεγονός αὐτό, τὸ ὁποῖον διαδραματίζεται σήμερον εἰς τὴν Ἁγίαν καὶ Ἱεράν ταύτην Μονήν τὴν Μονὴν αὐτήν, ἡ ὁποία ἔχει τὴν ἱστορίαν τῆς τῆς ἐνδοξον μέσα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας καὶ ἡ ὁποία ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ πατέρας ὁσίου, οἱ ὅποιοι κατηράλωσαν τὸν βίον των εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Ὑψίστου.

Εἶναι πραγματικῶς ἡ συνάθροισις ἡμῶν αὕτη τόσον ἔκτακτος καὶ τόσα προκαλεῖ αἰσθήματα, ὥστε σκέπτομαι ὅτι εἶχε δίκαιον ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὅταν, εὐρεθείς εἰς μίαν δύσκολον θέσιν ἀπέναντι τῶν Χριστιανῶν του, ἐξέφραζε τὴν ἀπορίαν καὶ ἔλεγε: «Τί εἶπον καὶ τί λαλήσω». Καὶ πραγματικῶς καὶ ἐγὼ

εὐρίσκομαι καὶ συνέχομαι ἐκ τῶν δύο, ὅπως λέγει ὁ Ἀπόστολος, τί νὰ ἐξάρω εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν, ἢ ὅποια παρουσιάζεται δι' ἐμὲ ἑκτακτος. Διότι πραγματικῶς συνέχομαι ἐκ τῶν δύο, ἢ νὰ προτιμῶσω τὸ ἀκίνδυνον γέρας τῆς σιωπῆς, ἢ νὰ εἶπω λόγους τοὺς ὁποίους ἡ καρδιά μου μὲν θὰ ἐμπνεύσῃ, ἀλλὰ ἡ γλῶσσά μου δὲν θὰ εἶναι ἱκανὴ νὰ παρακολουθήσῃ τοὺς παλμούς αὐτῆς.

Περιορίζομαι μόνον νὰ ἀρχίσω ἐν δοξολογίᾳ πρὸς τὸν Θεόν, διότι εἰς Αὐτὸν ἀνήκει σήμερον τὸ γέρας. Αὐτός εἶναι ὁ πρωτοεργὸς τῆς συναθροίσεως αὐτῆς. Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται σήμερον μεταξύ μας καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ χεὶρ τοῦ Κυρίου εὐλογεῖ τὸ ἔργον τῶν χειρῶν ἡμῶν εἰς τὴν περίστασιν τὴν ἑκτακτον ταύτην.

Καὶ ἔπειτα ὀφείλω νὰ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν, διότι ἠδύκησεν ὁ Μεγαλειότατος Ἀναξ μας νὰ ἐκπληρώσῃ διαθήκην ὅσταν καὶ ἱερὰν, τὴν ὁποίαν ἐκκληρονόμησεν ἀπὸ τὸν πατέρα του, ὅταν τὸν ἠξίωσεν ὁ Θεός, ὅπως ἔλεγε τότε, νὰ παρευρεθῇ εἰς τὰς ἱερὰς

πανηγύρεις τῆς χιλιετηρίδος τοῦ ἁγιωνύμου Ὁρους, ὅτε εἶπεν: «ἦλθον μὲν ἐγὼ ἐδῶ μετὰ τοῦ Υἱοῦ μου καὶ ἐλάβομεν τὴν εὐλογία, ἀλλὰ θέλω τὴν εὐλογία τῶν ἁγίων Πατέρων νὰ τὴν μεταδώσω εἰς τὸν λαόν μου τὸν εὐσεβῆ, εἰς τὸ βασίλειόν μου, διὰ νὰ εἶναι πάντοτε ὁ Κύριος μετ' αὐτοῦ». Ἄξιος υἱὸς ἀξίου πατρὸς ἐκπληροῖ τὴν ἐντολὴν ταύτην τὴν ἱερὰν τοῦ πατρὸς του. Καὶ πρὸς Αὐτὸν ὀφείλομεν ἐπίσης νὰ ἐκφράσωμεν τὴν εὐγνωμοσύνην μας.

Ἄλλὰ πῶς νὰ εἶπωμεν καὶ πῶς νὰ ἐγκωμιάσωμεν τοὺς συνδαιτημόνας, οἱ ὁποῖοι σήμερον μὲ ὄλην τὴν εὐλάβειαν τὴν ὁποίαν ἔχουν εἰς τὸ πρόσωπόν των, μὲ ὄλην τὴν ἀγιότητα τὴν ὁποίαν ἐμπνέει τὸ ἱερὸν καὶ σεβάσμιον ἔνδυμά των, μὲ ὅλα τὰ προσόντα μὲ τὰ ὁποῖα ἱκάνωσεν αὐτοὺς ὁ Κύριος, μετὰ τοῦ ὁποῖου δὲν παύουν νὰ ἐπικοινωνοῦν; Τί νὰ εἶπω διὰ τοὺς ὁσίους αὐτούς, οἱ ὁποῖοι σήμερον πλαισιώνουν τὴν τράπεζαν αὐτὴν καὶ τοὺς ὁποίους ὀνομάζει ἡ Ἐκκλησία «τὰ πάγχροσα στόματα τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ», διότι εἶναι τὰ χεῖλη αὐτῶν κεχρυσωμένα ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ, τοὺς ὁποίους ὀπηρετοῦν. Καὶ ὅτι εἶναι τὰ

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομος πλαισιούμενος, ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Πεντέλης, ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

μυρίστροφα ἀνθη τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, διότι ὅταν ἀνοίξουν τὸ στόμα των καὶ ὅταν ἡ καρδιά των μεταρσιωθῇ πρὸς τὰ Οὐράνια, διαχέουν εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην τὸ ἄρωμα τῆς ἀρετῆς, τῆς πίστεως, τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ τῆς λατρείας τοῦ Κυρίου.

Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἐξάρωμεν ἀκόμη περισσότερον τοὺς συνδαιτημόνας αὐτοὺς, οἱ ὅποιοι δὲν παρίστανται μόνον κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην εἰς τὴν τράπεζάν μας, ἀλλὰ ἔχουν μεταρσιωθῇ ἐπάνω εἰς τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ, καί, ὅπως εἰς τὰ ταπεινὰ κελλία των, μιμοῦνται τὰ Χερουβεὶμ καὶ τὰ πολυόμματα Σεραφεὶμ, τὰ ὅποια κίκλω ἴστανται καὶ περιίπτανται καὶ ἀναπέμπουν νυχθημερόν τὸν ὕμνον καὶ τὴν δοξολογίαν πρὸς τὸν Θεόν; Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ τοὺς ἐμνήσωμεν ἡμεῖς, νὰ τοὺς ἐγκωμιάσωμεν, νὰ τοὺς ἐπαινέσωμεν καὶ νὰ παρουσιάσωμεν ἐνώπιον ὑμῶν τὰ ἔργα αὐτῶν τὰ ὅσα καὶ τὰ ἱερά, τὰ ὅποια εἶναι κεκρυμμένα ἀπὸ τὸν ὀφθαλμὸν μας, ἀλλὰ εἶναι φανερά καὶ ὄρατὰ εἰς τὰ ὄμματα τοῦ Κυρίου ἡμῶν; Εἶναι οἱ γεωργοὶ ἐκκεῖνοι οἱ ἀκαταπρόητοι, οἱ ὅποιοι ἀπετάξαντο τοῖς ἐγκωμίοις πᾶσιν, οἱ ὅποιοι μὲ τὸν ἰδρώτα τοῦ προσώπου των καὶ μὲ τὰ δάκρυα τῶν ὀφθαλμῶν των ἔχουν ἀρόσει τὴν ἔρημον τὴν ἄκαρπον καὶ τὴν ἔκαμαν κηπόνον χαρίτων, τὴν ἔκαμαν εὐφορον γῆν καὶ μέσα εἰς αὐτὴν ἤγειραν μνημεῖα τῆς εὐσεβείας των, ἤγειραν μνημεῖα πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ἤγειραν καὶ ταμεῖα εὐσεβείας καὶ ἀρετῆς, τὴν ὁποίαν μετέδωκαν εἰς ὄλους τοῦ Χριστιανοῦς. Εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι ἤχθησαν ἀπὸ τὴν πράξιν καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν θεωρίαν, μὲ τὰ ἔργα των τὰ ἀγαθὰ, μὲ τὸν ἰδρώτα τοῦ προσώπου των, τὸν ὅποιον ἐγκωμιάζει μεταξὺ τῶν ἄλλων Γρηγόριος ὁ Θεολόγος καὶ ὁ Βασίλειος ὁ Μέγας μὲ τὰς ὥρας διηγήσεις πῶς ἐκτιζον τὰς μικρὰς καλόβας των, πῶς εἰσεκόμιζον τὰ ὄλκιμὰ τῆς οἰκοδομῆς, πῶς ἐκαθάριζον τὰς ἀκάνθας, πῶς ἐξόντωναν τὰ ἀγρία ζῶα καὶ τί ὑπέφεραν κατὰ τὸ διάστημα τῆς βαρείας των τῆς καλογηρικῆς ζωῆς. Ὅλα αὐτὰ σήμερον πρέπει νὰ μᾶς ἐρχονται εἰς τὸν νοῦν μας. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἐπαναλαμβάνομεν σήμερον, διότι ἀποβλέπομεν εἰς τὰς συμπαθεῖς μορφὰς τῶν ἀδελφῶν μας τῶν ὁσιατάτων μοναχῶν, οἱ ὅποιοι ἐκπροσωποῦν καὶ τοὺς λοιποὺς ἁγίους μοναχοὺς τοῦ ἁγιωτάτου Ὁρους.

Ἡμεῖς οἱ ὅποιοι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον εἰργάσθημεν ἐπὶ τόσα ἔτη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ἡμεῖς οἱ ὅποιοι ἰδιαίτερος ἔχομεν κατοικήσει δις καὶ τρίς πλησίον τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ ἔχομεν παρακολουθήσει τοὺς ἀγῶνάς μας τοὺς ἐθνικοὺς καὶ τοὺς θρησκευτικοὺς, ἀναπολοῦμεν σήμερον καὶ αὐτὸ ἀκόμη, τὸ ὅποιον μᾶς διδει φερέλιδα ἐγκαρδίωσιν διὰ τὸ μέλλον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους μας. Πῶς θὰ λησμονήσωμεν τὴν κατὰ τοὺς τότε σκληροὺς ἀγῶνάς μας συμβολὴν τοῦ Ἁγίου Ὁρους μὲ τοὺς πνευματικούς του, μὲ τοὺς ἱεροκλήρυκας του, μὲ τοὺς συνεργάτας καὶ αὐτῶν τῶν συμμοριῶν ἀκόμη; Πῶς θὰ λησμονήσωμεν τὰς ἐκδουλεύσεις των, διὰ νὰ παραλεί-

ψωμεν τὴν ἄλλην ἱστορίαν τοῦ Ἔθνους μας καὶ νὰ περιορισθῶμεν μόνον εἰς αὐτὴν τὴν ἱστορίαν!

Καὶ σήμερον, ὅτε τὸ Ἔθνος ἡμῶν εὐρίσκεται μπορεῖ νὰ εἴπη κανεὶς ἐν συναγεμῶν πολέμον, δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ καταφύγωμεν εἰς τὰς προσευχὰς τῶν ὁσίων μας πατέρων, νὰ κλίνωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν κεφαλὴν ἐνώπιον τοῦ Ὑψίστου, νὰ μιμηθῶμεν αὐτοὺς ἐν ταῖς προσευχαῖς καὶ νὰ εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι ὁ Κύριος θὰ εὐλογῆσιν τοὺς ἀγῶνας τοῦ Ἔθνους μας, θὰ εὐλογῆσιν τὸν Βασιλέα μας, θὰ εὐλογῆσιν τοὺς ταγοὺς τοῦ Ἔθνους μας καὶ θὰ φέρῃ ἡμᾶς εἰς ἀναφανξήν.

Αὐτὸ ἃς εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα, τὸ ὅποιον αἰσθάνομαι ἐγὼ ἀπὸ τὴν σημερινὴν μας συνάθροιση, καὶ ἃς μὲ συγχωρήσουν ὅλοι ὅσοι ἀκούουν τὸν λιτόν μου λόγον, διότι εἶναι λόγος, ὁ ὅποιος προέρχεται μόνον ἀπὸ τὴν καρδίαν μου. Ἄς εὐχρηθῶμεν ὅλοι μας ὅπως εὐδοκῆσῃ ὁ Κύριος νὰ εἶναι πάντοτε ἀνύστακτον καὶ νὰ εἶναι πάντοτε ἔτοιμον τὸ Ἔθνος καὶ ἡ Ἐκκλησία μας διὰ τοὺς ἀγῶνας οἱ ὅποιοι φέρουν τιμὴν εἰς τὰ ἔθνη καὶ τὴν Ἐκκλησίαν.

Κύριος ὁ Θεὸς ἃς εἶναι μεταξὺ μας ».

Ἀπαντῶν εἰς τὴν προσφώνησιν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσοστόμου, ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἰβήρων προηγούμενος Γερβάσιος εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,

Ἡ καθ' ἡμᾶς Ἱερὰ Κοινότης τοῦ Ἁγιωτάτου Ὁρους Ἄθω, παρευρισκομένη ἐν Ἀθήναις κατὰ τὴν εὐγενοῦς Βασιλικῆς προσκλήσεως, δράττεται τῆς πολυτίμου ταύτης ἐδκαιρίας νὰ ἐπικοινωνήσῃ, ἐν εὐφροσύνῃ πολλῇ καὶ ψυχικῇ ἀγαλλιάσει, καὶ μετὰ τῆς Ὑμετέρας Σεπτῆς Κορυφῆς τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν περὶ Αὐτὴν Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν, ἀναποδίδοσα ἐν ταύτῳ καὶ τὴν κατὰ τὰς εορτὰς τῆς χιλιετηρίδος ἐπίσκεψιν τῶν ἡμετέρων ἀγαπητῶν σκηνωμάτων.

Ἐνχαριστοῦντες τὸν Κύριον, διότι ἠξίωσεν ἡμᾶς ἵνα καὶ αὐθις ἴδωμεν τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα, αἰσθανόμεθα λίαν εὐτυχεῖς, διότι εἴμεθα κομιστὰ τῶν πρὸς Αὐτὴν θεμῶν χαριετισμῶν πάντων τῶν ἐν Ἄθῳ ἐνασκουμένων Πατέρων, τῶν ἀπεκδεχομένων τὰς θεοπειθεῖς εὐχὰς Αὐτῆς ὑπὲρ εὐδοκίᾶς τῶν πνευματικῶν αὐτῶν ἀγῶνων.

Τὸ Ἁγιον Ὁρος, Μακαριώτατε, ὡς λίαν καλῶς γνωρίζετε, ἀπετέλει πάντοτε τὴν ἐμπροσθοφυλακὴν τῆς Ἐκκλησίας, τὴν προσφερομένην ἐκάστοτε, ἐν αὐταπαρνήσει πολλῇ, νὰ ἀποδύηται εἰς ἀγῶνας σκληροὺς πρὸς ἀντίκρουσιν τῶν ἐπιβούλων καθαπτομένων τῶν ὁσίων καὶ ἱερῶν τῆς ἀμωμῆτον ἡμῶν πίστεως καὶ παραδόσεως. Διὰ τοῦτο δ' ἀκριβῶς οἱ Ἁγιορεῖται Πατέρες, παρακολουθοῦντες μετ' ἰδιαίτου ἐνδιαφέροντος τὰς ἀδίκως καὶ εὐδίκως προσφερομένας

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΥΒΟΙΑΣ

Τὴν ἤδη ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου ἀναφερομένην «πολυστάφυλον Ἰστιάϊαν», τὴν ἱστορικὴν δηλονότι πόλιν τῆς βορείου Εὐβοίας, διεδέχθη ἀπὸ τοῦ ἔτους 194 π.Χ. ἡ κωμόπολις Ὠρεὸς ἢ Ὠρεοί, εὐρισκομένη εἰς ἀπόστασιν 6 χιλιομέτρων δυτικῶς τῆς σημερινῆς Ἰστιαίας καὶ χρησιμεύουσα ὡς ἐπίγειον αὐτῆς. Καθ' ἅπασαν τὴν Βυζαντινὴν περίοδον ἐν Εὐβοίᾳ, ὡς καὶ κατὰ τὰς αὐτῆ ἐπακολουθησάσας περιόδους τῆς Φραγκοκρατίας ἐν Εὐβοίᾳ (1205—1470) καὶ τῆς ἐν αὐτῇ Τουρκοκρατίας (1470—1830) οἱ Ὠρεοὶ ὑπῆρξαν ἔδρα ἐπισκόπων, φερόντων τὸν τίτλον Ὠρεοῦ, ἄλλοτε δὲ Ὠρεῶν, ἀλλὰ καὶ Ὠραίων Τόπων (Ὠραιοτοπίας)¹ ἐκ παρετυμολογίας τῆς λέξεως. Πρῶτος ἐπίσκοπος Ὠρεοῦ ἀναφέρεται ὁ Θεόφιλος, μετασχὼν τῆς ἐν Χαλκηδόνι Δ' Οἰκουμένης Συνόδου (451), τελευταῖος δὲ ὁ Ὠρεοῦ Ἀγάπιος ἐν ἔτει 1820. Ἡ σημερινὴ δὲ πόλις τῆς Ἰστιαίας φαίνεται ὅτι ἐκτίσθη ὡς μικρὸν κατ' ἀρχὰς χωρίον περὶ τὸ τέλος τῆς ἐν Εὐβοίᾳ Φραγκοκρατίας ἢ ἀμέσως μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐν τῇ νήσῳ Τουρκοκρατίας, εἰς περιοχὴν πλησίον τῆς ἀρχαίας Ἰστιαίας. Μέχρι τοῦ ἔτους 1913 ὠνομάζετο Ἐρηχώριον, ἀπὸ τοῦ βρειῶς αὐτῆς εὐρισκομένου ποταμοῦ Κάλλαντος ἢ Ἐρηιά. Διὰ τοῦ ἀπὸ 31 Μαΐου τοῦ ἔτους 1913 Βασιλικοῦ Διατάγματος «περὶ μετονομασίας τῆς πρωτεύουσας τοῦ Δήμου Ἰστιαίων ἀπὸ Ἐρη-

χώριον εἰς Ἰστιαϊαν» ἐγένετο μὲν ἡ μετονομασία αὕτη, ἀλλὰ παρὰ ταῦτα, ἐξακολουθεῖ μέχρι σήμερον ἡ ἀρχικὴ τῆς πόλεως ὠνομασία Ἐρηχώριον, συναναφερομένη μετὰ τῆς ὠνομασίας Ἰστιαία. Ἡ Ἰστιαία ἢ Ἐρηχώριον² εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς βορείου Εὐβοίας καὶ κατ' ἀκολουθίαν εἶναι τὸ θρησκευτικόν, τὸ ἐκπαιδευτικόν καὶ τὸ ἐμπορικὸν κέντρον τριάκοντα καὶ πλέον χωρίων τῆς βορείου Εὐβοίας.

Ἀπὸ ἐκκλησιαστικῆς ἀπόψεως ἡ περιοχὴ τῆς βορείου Εὐβοίας, πληρὴ τῆς Ἐπισκοπῆς Ὠρεῶν, περιλαμβάναν ἄλλοτε καὶ τὴν Ἐπισκοπὴν Αἰδηψοῦ, ἀναφερομένην περὶ τὰ μέσα τοῦ 8ου αἰῶνος, ἡ ἱστορία ὅμως τῆς ὁποίας δὲν εἶναι γνωστὴ³. Εἰς τὴν ἐν λόγῳ περιοχὴν ἀνηγέρθησαν κατὰ τὴν Βυζαντινὴν περίοδον ναοὶ ἀξιόλογοι, τῶν ὁποίων σήμερον σώζονται μόνον ἐλάχιστα λείψανα. Συγκεκριμένως κεῖς ἀπόστασιν ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας νοτίως τοῦ χωρίου Ἀγίος, κειμένου πρὸς βορρᾶν τῆς Αἰδηψοῦ, εὐρίσκεται, ἡρειπωμένος κατὰ τὸ ἦμισυ καὶ πλέον, ναὸς τιμώμενος εἰς μνήμην τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, ἐκ τῶν σωζομένων ἰχνῶν τοῦ ὁποίου συναγεται, ὅτι ἀρχιτεκτονικῶς ὁ ναὸς ἀνήκει εἰς τὸν ὀκταγωνικὸν τύπον μετὰ τινῶν ἐξ αὐτοῦ ἀποκλίσεων, εἶναι δὲ

1. Ἀρχιμ. Χρυσόστομου Θέμελη, Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου (νῦν Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ), «Ἡ Ἐπισκοπὴ Ὠρεῶν» (ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Θεολογίας»), Ἀθήναι 1954.—Ἰωάν. Παπαϊωάννου, «Ἰστιαϊκά» (Ἀρχαία ἱστορία, ἐπιγραφαί, ἐγγραφα) εἰς τὸ «Ἀρχεῖον Εὐβοικῶν Μελετῶν», τόμος Α', Ἀθήναι 1936, σελ. 89-143.—Τοῦ Αὐτοῦ «Ἱστορία τῆς Ἀρχαίας Ἰστιαίας» εἰς τὸ «Ἀρχεῖον Εὐβοικῶν Μελετῶν», τόμος Δ', Ἀθήναι 1956, σελ. 105-120.

2. Διὰ τοὺς ἱεροὺς ναοὺς τῆς Ἰστιαίας βλέπε Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ Χρυσόστομου, «Αἱ Ἐκκλησιαστικαὶ ἐνθυμήσεις τῶν ἱερῶν ναῶν τῆς Ἰστιαίας» (ἀνάτυπον ἐκ τοῦ «Ἀρχείου Εὐβοικῶν Μελετῶν»), Ἀθήναι 1959.

3. Ἀρχιμ. Χρυσόστομου Θέμελη, Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου (νῦν Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ), «Αἱ Ἐπισκοπαὶ Πορθμοῦ, Αἰδῶνος, Αἰδηψοῦ, Ζάκρων καὶ Καναλίων» (ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Θεολογίας»), Ἀθήναι 1954, σελ. 15-19.

ὕψ' Ὑμῶν πρὸς τὸ Ἔθνος ἐν γένει καὶ πρὸς τὴν Ὀρθοδοξίαν ἰδία ὑπηρεσίας, χαίρουσιν οὐκ ὀλίγον καὶ κανχῶνται ἐν Κυρίῳ διὰ τὴν τοιοῦτότροπον διαποίμωσιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Χρέος, πρὸς τοῦτοις, θεωροῦμεν ὅπως ἐδχαριστήσωμεν τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα διὰ τὸ ἐνδιαφέρον, ὅπερ ἐπιδεικνύει πάντοτε ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας Ἀθωῆτιδος Μοναστικῆς πολιτείας καὶ διὰ τὴν συμβολὴν αὐτῆς ἐν τῷ ζητήματι τῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν πολλῶν προβλημάτων τῆς.

Ἀνάσθε, Μακαριώτατε, ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν εὐθνοβοιθῶν καθηκόντων Σας νὰ ὑπολογίζετε καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν συμπαράστασιν τῶν Ἀγιορειτῶν Πατέρων, καθὼς ἐπίσης καὶ εἰς τὰς πρὸς Κύριον θερμὰς εὐχὰς αὐτῶν ὑπὲρ εὐδοξίσεως καὶ ὀλοκληρώσεως τοῦ θεο-

φιλοῦς Ὑμῶν ἔργον, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰς δόξαν Θεοῦ».

Τὴν 5ην Μαΐου, μετὰ τετραήμερον παραμονὴν εἰς τὰς Ἀθήνας, τὰ σεβάσμια μέλη τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος ἀνεχώρησαν διὰ τὸ ἀγιώνυμον Ὄρος.

Ἡ παρουσία μεταξύ ἡμῶν τῶν Ἀγιορειτῶν Πατέρων ὑπενθύμισεν εἰς ἡμᾶς οὐ μόνον τὸ πνευματικὸν καὶ ἔθνοσωτήριον ἔργον τοῦ αἰωνοβίου ἀγιορειτικοῦ μοναχισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ ἕτην μεγαλύτεραν δόξαν τῆς Ὀρθοδοξίας, ἀλλὰ καὶ τὸ χρέος μας ὅπως καταβάλωμεν πᾶσαν προσπάθειαν, Ἐκκλησία καὶ Πολιτεία, ὥστε τὸ Ἅγιον Ὄρος νὰ δυνηθῇ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν πνευματικὴν ἀποστολὴν του καὶ νὰ ἐπανεύρῃ ταχέως τὴν ἀρχαίαν λάμπην του.

T.K.

ἔργον τοῦ 12ου αἰῶνος⁴. Εἰς τὸ παρὰ τὴν Αἰδηψὸν χωρίον Γιάλτρα ἐν τῇ τοποθεσίᾳ Θεοτόκος (Μονοδένδρι) ὑπάρχουν ἐρείπια ναοῦ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου μετὰ ἰχνῶν τοιχογραφιῶν. Περαιτέρω, εἰς εἰς τὸ ἀκρωτήριο τῆς Λιχάδος, σώζονται ἐρείπια Βυζαντινοῦ ναοῦ τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης, κτισθέντος ἐπὶ θεμελίων ἀρχαίου ναοῦ τοῦ Κηναίου Διός⁵. Εἰς δὲ τὸ χωρίον Γοῦβες ὑπάρχει ναὸς μεγάλων διαστάσεων, ἡ κάτοψις τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται ἐν μέτρον καὶ πλεόν ὑπὸ τὸ ἔδαφος, ὅπερ σκεπάζεται εἰσέτι, ἐξ ἀδιαφορίας τῶν ἀρμοδίων, τίς οἶδε ὅποια καὶ ὅποσα συντετριμμένα μέλη τοῦ Βυζαντινοῦ τούτου ναοῦ καὶ τὸ ψηφιδωτὸν δάπεδον αὐτοῦ.

★

Ἡ περιοχὴ τῆς βορείου Εὐβοίας, ἔχουσα, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, δύο Ἐπισκοπὰς, τῶν Ὁρεῶν καὶ τῆς Αἰδηψοῦ, Βυζαντινοὺς ναοὺς καὶ εὐσεβῆ πληθυσμόν, ὡς μαρτυρεῖται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας τῆς Εὐβοίας γενικῶς περὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς νήσου, ἐπόμενον εἶναι νὰ ἔχη σχέσιν, ἀπὸ πολλῶν ἑκατονταετηρίδων, καὶ πρὸς τὸν μοναχικὸν βίον, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ, ὡς γνωστόν, συνοδοιπρόν τιμήμα ἐντὸς τοῦ συνόλου τοῦ χριστιανικοῦ βίου, καθὼς πληροφορεῖ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία. Ἡ σχέσις δὲ αὕτη τῆς ἐν λόγῳ περιοχῆς πρὸς τὸν μοναχικὸν βίον δηλοποιεῖται ἐκ τῆς μέχρι σήμερον ὑπάρξεως τοῦ μοναχικοῦ καὶ μοναστηριακοῦ κέντρου αὐτῆς, ὅπερ εἶναι ἡ μονὴ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Ἡλίου. Ἡ μονὴ αὕτη διεδέχθη τὴν μονὴν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῆς Θέρμας, ἡ ὁποία ὑπῆρχεν ἀπὸ τοῦ 10ου αἰῶνος πλησίον τῆς Αἰδηψοῦ καὶ δὴ βορειοανατολικῶς αὐτῆς. Ἐκαλεῖτο δὲ «τῆς Θέρμας» ἀπὸ τὰς θερμὰς πηγὰς τῆς περιοχῆς Αἰδηψοῦ ἡ ἀπὸ τὸ ἐκεῖ χωρίον τὸ ὁποῖον ἀνομάζετο Θέρμα καὶ τὸ ὁποῖον ὁ πάπας Ἰννοκέντιος ὁ Γ' (1198—1216) ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῆς Φραγκοκρατίας ἐν Εὐβοίᾳ (1205 κ. ἐξῆς) παρεχώρησεν εἰς τὴν λατινικὴν ἀρχιεπισκοπὴν τῶν Ἀθηνῶν ὡς κτήμα αὐτῆς. Σήμερον εἰς τὴν θέσιν ἐνθα εὐρίσκειτο ἡ μονὴ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῆς Θέρμας ὑπάρχει ἐξωκλήσιον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Δὲν εἶναι γνωστὰ λεπτομέρειαι περὶ τῆς μονῆς ταύτης, ἡ ὁποία, ἄγνωστον πότε διαλυθεῖσα, ἔσχε διάδοχον αὐτῆς, ὡς προανεφέρθη, τὴν μέχρι σήμερον ὑπάρχουσαν ἐν λειτουργίᾳ μονὴν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Ἡλίου, πλησίον τοῦ χωρίου Ἡλίου εὐρισκομένη καὶ δὴ ἀπώτερον καὶ μεσημβρινῶς τῆς Αἰδηψοῦ,

4. Ἀναστ. Κ. Ὁρλάνδου, «Ὁ παρὰ τὸ χωρίον «Ἁγιος» τῆς Εὐβοίας ναὸς τοῦ Ἁγίου Δημητρίου», εἰς τὸ «Ἀρχεῖον τῶν Βυζαντινῶν μνημείων τῆς Ἑλλάδος», τόμος Ζ', Ἀθῆναι 1951, σελ. 168-177.

5. Ἀρχιμ. Χρυσόστομου Θέμελη, Ἀρχιεπισκοπικῆς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (νῦν Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ), «Ἀρχαὶ καὶ διὰδοσις τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν Εὐβοίᾳ» (ἀνάτυπον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς»), Θεσσαλονίκη 1954, σελ. 32, (καὶ «Ἀρχεῖον Εὐβοϊκῶν Μελετῶν», τόμος Δ', Ἀθῆναι 1956, σελ. 30, ἐνθα ἐπαναδημοσιεύεται ἡ ἐν λόγῳ μελέτη).

ἰδρυθεῖσαν ἐν ἔτει 1751 (;) καὶ καλουμένην Ἡλία ἐκ τῆς ἀρχαίας λέξεως «ἡλιεῖα», παραφθοραῖσης, σημαίνουσης δὲ τόπον ἐνθα ἔκειτο βωμὸς ἢ μαντεῖον τοῦ ψευδοθεοῦ Φοίβου Σελινουντίου Ἀπόλλωνος ἢ θεοῦ τοῦ ἡλίου, ἐπὶ τῶν ἐρείπιων τοῦ ὁποῖου, καθ' ἃ λέγεται, ἐκτίσθη ἡ μονὴ τῶν Ἡλίων⁶.

Ὡς ἕτερον μοναστικὸν κέντρον τῆς Βυζαντινῆς περιόδου, ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Αἰδηψοῦ, ἀνεγράφη εἰς ἡμέτερα μελετήματα⁷ ἡ μονὴ τοῦ Καλυβίτου, ἥτοι ἡ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου τιμωμένη, ἐπὶ τῇ βάσει τοπογραφικοῦ καθορισμοῦ πόλεως Εὐβοίας ἐν τῇ νήσῳ Εὐβοίᾳ, τὸν ὁποῖον ἀναγράφει ὁ ἱστορικὸς τῆς νήσου Κωνσταντῖνος Γουναρόπουλος εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ «Ἱστορία τῆς νήσου Εὐβοίας»⁸. Τὸ ἐν λόγῳ μοναστικὸν κέντρον, διὰ τὸ ὁποῖον ἐσημειώθη ὅτι «σήμερον δὲν σώζεται ἴχνος οὐδὲν» ἐξ αὐτοῦ, ἀναφέρεται εἰς τὸ «Συνοδικὸν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» ἢ ἀκριβέστερον εἰπεῖν εἰς «Συνοδικὸν» ἀγνώστου Ἐπισκοπῆς τῆς Μητροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν, συνταχθὲν κατὰ τὸν 12ον αἰῶνα, ἐκδοθὲν δὲ ἐν ἔτει 1937 ὑπὸ τοῦ πρῶην Λεοντοπόλεως

6. Ἀρχιμ. Χρυσόστομου Θέμελη, Ἀρχιεπισκοπικῆς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου (νῦν Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ), «Αἱ Ἐπισκοπαὶ Πορθμοῦ, Αἰδηψοῦ, Ζάκρων καὶ Καναλίων» (ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Θεολογίας»), Ἀθῆναι 1954, σελ. 18. — Μοναχοῦ Κοσμᾶ Ζαρίκου, Ἐπεξεργασία Ἀρχιμ. Χρυσόστομου Θέμελη Ἀρχιεπισκοπικῆς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου (νῦν Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ), «Ἡ ἐν βορείῳ Εὐβοίᾳ ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Γεωργίου Ἡλίου», Ἀθῆναι 1953.

Σημειωτέον, ὅτι λεπτομερῆς ἐξιστόρησις τῶν ἀφορώντων εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Ἡλίου δὲν γίνεται εἰς τὸ παρὸν μελέτημά μου περὶ τῶν «Μοναστηριακῶν βορείου Εὐβοίας», διότι αὕτη ἐγένετο εἰς τὸ εἰδικὸν περὶ αὐτῆς ὡς ἄνω ἔργον, τὸ ὁποῖον οὐχὶ ἐπεξεργασιακῶς ἀλλὰ οὐσιαστικῶς εἶναι ἡμέτερον πόνημα, ὡς ἀναγράφεται ἐν τῷ Προλόγῳ αὐτοῦ.

Προσθετέον ἐνταῦθα, ὅτι εἰς τὰ Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους, καὶ δὴ εἰς τὴν συλλογὴν τῶν Μοναστηριακῶν, ὑπάρχει ὁ ὑπ' ἀριθμὸν 495 φάκελλος ὑπὸ τὴν ἐνδειξιν «Μοναὶ Ἐπαρχίας Ἐπρωχωρίου — Γεωργίου» («Ἁγιος») ἢ Ἡλία. — Δῆμος Αἰδηψίων — Ἔτη 1834-1854. — Ἐγγραφα 571», περιλαμβάνων εἰδήσεις περὶ τῆς μονῆς ταύτης τῶν ὡς ἄνω ἐτῶν. Ἐπίσης πληροφορίας παρέχουν καὶ οἱ φάκελλοι αὐτῆς οἱ ἀποκειμένοι εἰς τὸ Ἀρχεῖον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ εἰς τὴν Ἱερὰν Μητροπόλιν Χαλκίδος, ἀναφορικῶς πρὸς τὴν νεωτέραν καὶ τὴν σύγχρονον ἱστορίαν καὶ κατάστασιν τῆς μονῆς.

7. Ἀρχιμ. Χρυσόστομου Θέμελη, Ἀρχιεπισκοπικῆς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου (νῦν Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ) «Ἡ Ἐπισκοπὴ Ὁρεῶν» (ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Θεολογίας»), Ἀθῆναι 1953, σελ. 13-14. — Τοῦ Αὐτοῦ, «Αἱ Ἐπισκοπαὶ Πορθμοῦ, Αἰδηψοῦ, Ζάκρων καὶ Καναλίων» (ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Θεολογίας»), Ἀθῆναι 1954, σελ. 19. — Τοῦ Αὐτοῦ «Ἐκκλησιαστικὰ Εὐβοϊκὰ σεμνώματα ἐν οἷς ὁ ἀοιδίμος Πενταπόλεως Νεκτάριος» (ἀνάτυπον ἐκ τοῦ τόμου «Ὁ ὁσίος Νεκτάριος Κεφαλᾶς»), Ἀθῆναι 1955, σελ. 5.

8. Κωνσταντῖνος Α. Γουναρόπουλου, «Ἱστορία τῆς νήσου Εὐβοίας», Θεσσαλονίκη 1930, σελ. 113, ἐνθα ἀναγράφεται: «Ἡ Εὐβοία ἢ Εὐβοῖς ἦτο πόλις συνώνυμος τῇ νήσῳ, κειμένη κατὰ τὸ Κήναιον... ἦν παραλία... κατεπόθη ὑπὸ σεισμοῦ. Νῦν δὲ φαίνεται τὰ ἐρείπια κατὰ τὰς Λιχάδας νήσους».

Σωφρονίου Εὐστρατιάδου⁹. Εἰς τὸ «Συνοδικόν» αὐτὸ ἀναγράφονται δύο ἅγιοι ἀσκηταί, ἦτοι «Εὐθύμιος ὁ ὀσιώτατος μοναχὸς καὶ ἀσκητῆς ὁ λάμψας ἐν πόλει Εὐβοίας» καὶ ὁ «Δανιήλ ὁ ὀσιώτατος μοναχὸς καὶ ἀσκητῆς ὁ στυλίτης ὁ ἐν τῇ Εὐβοίᾳ πόλει Μονῆς τοῦ Καλυβίτου ἀσκήσας» περὶ τῶν ὁποίων δὲν ὑπάρχουν ἀλλαχόθεν πληροφορίες. Καθορίζεται εἰς τὸ ἐν λόγῳ «Συνοδικόν» ὡς τόπος τῆς μονῆς τοῦ Καλυβίτου ἢ ἐν Εὐβοίᾳ πόλις ἢ ὀνομαζομένη ὡσαύτως Εὐβοία. Κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἡ πόλις Εὐβοία ἐτοποθετεῖτο πλησίον τῶν Λιχάδων νήσων, βορειοδυτικῶς τῆς Εὐβοίας. Ἐλέγετο ὅτι ἡ πόλις αὕτη κατεποντίσθη («καταποθῆναι») ὑπὸ σεισμοῦ, καθ' ὅσον «ἅπαντα μὲν ἡ Εὐβοία εὖσειστος, μάλιστα δ' ἡ περὶ τὸν πορθμὸν» κατὰ τὸν Στράβωνα («Εὐβοϊκά»). Ἀναφέρεται δὲ ἡ πόλις αὕτη τῆς Εὐβοίας ὑπὸ τοῦ Αἰσχύλου ἐν τῷ Ποντίῳ Γλαύκῳ¹⁰. Κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἡ γεωγραφικὴ τῆς μονῆς τοῦ Καλυβίτου τοποθέτησις στηρίζεται εἰς τὴν μοναδικὴν ἐκ τῆς ἀρχαιότητος εἰδησιν ταύτην, ὅτι κατὰ τὰς Λιχάδας νήσους ἐν τῇ βορειοδυτικῇ Εὐβοίᾳ ὑπῆρχεν ἡ καταποντισθεῖσα πόλις Εὐβοία. Ἀλλὰ ἐπειδὴ δὲν ἦτο δυνατόν ὁ συγγραφεὺς τοῦ «Συνοδικοῦ» τοῦ 12ου αἰῶνος, ἦτοι τῆς Βυζαντινῆς περιόδου, νὰ ἔχη ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ πόλιν κατὰ τὴν ἀρχαιότητα καταποντισθεῖσαν, πολλῶ μᾶλλον νὰ καθορίσῃ τοπικῶς ἐξ αὐτῆς τὴν μονὴν τοῦ Καλυβίτου, καὶ ἐπειδὴ ἐκ παραλλήλου ἀμφισβητεῖται ἡ ὑπαρξίς αὐτῆς ταύτης τῆς πόλεως Εὐβοία ἐν τῇ νήσῳ Εὐβοίᾳ, καθ' ὅσον ὑποστηρίζεται ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου χρησιμοποιεῖται, εἰς τὰ προαναφερθέντα χωρία τοῦ Στράβωνος καὶ τοῦ Αἰσχύλου, τὸ ὄνομα τῆς νήσου Εὐβοίας ὡς πόλεως, πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀπολύτως βέβαιον ὅτι εἰς τὸ ἐν λόγῳ «Συνοδικόν» ὁ καθορισμὸς τοῦ τόπου τῆς μονῆς τοῦ Καλυβίτου «ἐν πόλει Εὐβοίας» καὶ «ἐν τῇ Εὐβοίᾳ πόλει» ἀντιστοιχεῖ μόνον εἰς τὸ ὄνομα τῆς νήσου Εὐβοίας, ἦτοι μονὴ τοῦ Καλυβίτου ἐν τῇ νήσῳ Εὐβοίᾳ. Δεδομένου ἐξ ἄλλου, ὅτι παρὰ τὰ Ψαχνά, πλησίον τῆς Χαλκίδος, ὑπάρχει μέχρι σήμερον Βυζαντινῆς περιόδου νὰ ὀς, οὐχὶ ὅμως κατὰ τὴν ἀκεραίαν αὐτοῦ ἀρχικὴν κατάστασιν, τιμῶμενος ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου, ὑπὸ ἀνακλήρου ἐἰς ἀρχαιολογικὸν μνημεῖον, πρέπει αὐτὸς ὁ ναὸς νὰ ἀποτελῇ τὸ καθολικὸν τῆς μονῆς τοῦ Καλυβίτου, τὴν ὁποίαν ἀναφέρει τὸ «Συνοδικόν» τοῦ 12ου αἰῶνος. Κατ' ἀκολουθίαν, εἰς αὐτὴν τὴν μονὴν παρὰ τὰ Ψαχνὰ διέλαμψαν ἐν ἀσκήσει καὶ ὀσιότητι οἱ ὅσοι πατέρες Εὐθύμιος καὶ Δανιήλ, ἀναφερόμενοι

ὑπὸ τοῦ «Συνοδικοῦ» ὡς αἰωνίας Ἐκκλησιαστικῆς μνήμης ἄξιοι, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ δεύτερος μνημονεύεται καὶ ὡς «στυλίτης», αὐστηροτάτου δηλαδὴ ἀσκητικοῦ παλαίσματος καλλίνικος ἀθλητῆς.

Πρέπει ὅμως παρὰ ταῦτα νὰ σημειωθῇ, ὅτι εἰς τὴν προαναφερθεῖσαν περιοχὴν τῶν Γιάλτρων, κειμένων δυτικῶς τῆς Αἰδηψοῦ, ὑπάρχουν ἐν τῇ τοποθεσίᾳ Ἀρμυρῇ ἐρείπια ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου. Δὲν δύναται ὅμως νὰ καθορισθῇ ἂν πρόκειται περὶ ναοῦ μονῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου ἢ μόνον περὶ ναοῦ αὐτοῦ. Δύναται ἴσως νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ὁ ναὸς οὗτος τοῦ Καλυβίτου ἦτο ἐξάρτημα τῆς παρὰ τὰ Ψαχνά μονῆς τοῦ Καλυβίτου.

Εἰς τὴν ἰδίαν περιοχὴν μεταξὺ τῆς Αἰδηψοῦ καὶ τῶν Γιάλτρων, καὶ δὴ εἰς τὰ κτηματικὰ ὄρια αὐτῶν, ὑπάρχουν ἐρείπια ναοῦ τοῦ Ταξιάρχου, ἐπικρατεῖ δὲ ἡ τοπικὴ περὶ αὐτῶν παράδοσις ὅτι πρόκειται περὶ ἐρειπίων ὁμωνύμου μονῆς.

★

Δύο εἰσέτι μοναστικὸι τόποι ἀναφέρονται ἐν τῇ βορείῳ Εὐβοίᾳ καὶ δὴ ἐγγύτατα τῆς Ἰστιαίας. Ἡ κατὰ τινὰ μὴ ἐξηκριβωμένην πληροφορίαν Βυζαντινῆς μονῆς τοῦ Ταξιάρχου, καὶ ἡ Παναγία Δινοῦς, μετόχιον τῆς ἐπὶ τοῦ Πηλίου ὄρους τῆς Θεσσαλίας μονῆς τοῦ Φλαμουρίου.

Ὁ Ταξιάρχης, «Ἀιταξάρχης» ἐν Ἰστιαίᾳ καλούμενος, εὐρίσκεται ἀνατολικῶς τῆς πόλεως ἐπὶ κωνοειδοῦς λόφου ἀποτελοῦντος τμήμα μιᾶς μακρᾶς σειρᾶς γηλόφων τῆς ἐν λόγῳ περιοχῆς, ἐκείθεν τοῦ ποταμοῦ Ξηριᾶ ἢ Κάλλαντος. Ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ ναοῦ σώζονται ἐλάχιστα μόνον μέρη καὶ δὴ ἡ βορειοδυτικὴ καὶ νοτιοδυτικὴ γωνία αὐτοῦ, εἰς ὕψος ἐνὸς μέτρου ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Ἐξ αὐτῶν δὲ ἀκριβῶς τῶν μοναδικῶν λειψάνων τοῦ κτιρίου, ὡς καὶ ἐκ τινων κεράμων, μαρτυρεῖται κτιριακὴ τεχνοτροπία ἀνήκουσα εἰς τὸν 12ον αἰῶνα, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐν Εὐβοίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἐκτίσθησαν περικαλλεῖς Βυζαντινοὶ ναοί. Μέλη ληφθέντα ἀπὸ τὰ ἐρείπια τοῦ Βυζαντινοῦ ναοῦ ἔχουν ἐντοιχισθῆ εἰς τὸν ἐν τῇ θέσει αὐτοῦ ἀνεγερθέντα σημερινὸν ναὸν τοῦ Ταξιάρχου καὶ δὴ εἰς τὴν βορείαν πλευρὰν αὐτοῦ. Ὁ κίον τῆς ἁγίας Τραπεζῆς καὶ ἄλλοι κίονες ἐπὶ τοῦ ἐδάφους παρὰ τὸν ναὸν, προσέρχονται καὶ αὐτοὶ ἐκ τοῦ Βυζαντινοῦ ναοῦ, ὡς ἐπίσης καὶ ἐν θεωράκιον ἐπὶ τοῦ δαπέδου τοῦ ναοῦ εἰς τὴν μοναδικὴν πρὸς νότον εἴσοδον αὐτοῦ εὐρισκόμενον. Μερικὰ τεμάχια κίωνων ἀνηράγησαν, ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, ὑπὸ κατόχων ἐλαιοτριβείων τῶν περίξ χωρίων διὰ τὴν σύνθλιψιν τῶν ἐλαιῶν. Κατάσπαρτος δὲ εἶναι ἡ περὶ τὸν κῆνον τοῦ λόφου περιοχὴ ἐκ λίθων καὶ κεράμων ἀνηγόντων ἄλλοτε εἰς τὸν ἐρειπωθέντα, ἄγνωστον πότε, τῆς Βυζαντινῆς περιόδου ναόν. Καὶ δὲν ἀποκλείεται μὲν εἰς τὴν θέσιν ταύτην νὰ ὑπῆρχε Ἐνετικὸν φρούριον, ὅμοιον πρὸς τὸ φρούριον τῶν ἀπέναντι, ἐπὶ τῆς παραλίας τοῦ Εὐβοϊκοῦ, κειμένων

9. † Πρ. Λεοντοπόλεως Σωφρονίου Εὐστρατιάδου, «Τὸ Συνοδικὸν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» εἰς τὴν «Ἐπετηρίδα Ἑταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν», ἔτος II' (1937), σελ. 3—29.

10. Π. Δ. Μαστροδημήτρη, «Τὰ «Εὐβοϊκά» τοῦ Στράβωνος» εἰς τὸ «Ἀρχεῖον Εὐβοϊκῶν Μελετῶν», τόμος IA', Ἀθῆναι 1964, σελ. 327.

᾽Ορεῶν. Ἀλλὰ ἡ ἄποψις αὕτη πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀπλή ὑπόθεσις. Ἐκεῖνο πάντως τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλεται ἀπολύτως νὰ γίνῃ εἶναι ἡ ἀρχαιολογικὴ ἀνασκαφὴ τῶν ἐρειπίων πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς ὑπὸ τὴν γῆν κρυπτομένης ἐν κατόψει πραγματικότητος. Καὶ τὸ ὅτι μὲν πρόκειται περὶ ναοῦ τῆς Βυζαντινῆς περιόδου, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχη ἀμφιβολία. Ἀνεξακρίβωτος ὅμως εἶναι ἡ πληροφορία ὅτι ὁ ναὸς οὗτος ὑπῆρξε τὸ καθολικὸν διαλαμψάσης Βυζαντινῆς μονῆς. Ἐντὸς τῆς πόλεως Ἰστιαίας, οὐχὶ μακρὰν τοῦ λόφου ἐφ' οὗ εὐρίσκεται ὁ ναὸς οὗτος τοῦ Ταξιάρχου, ὑπάρχουν πλὴν ἄλλων δύο εἰσέτι παρεκκλήσια ἤτοι: οἱ Ἅγιοι Ἀνάργυροι Κοσμάς καὶ Δαμιανὸς (ναὸς τοῦ κοιμητηρίου - νεκροταφείου τῆς πόλεως), καὶ οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι Πέτρος καὶ Παῦλος, διὰ τὰ ὁποῖα λέγεται ὅτι ἐκτίσθησαν ἀρχικῶς, ἀγνωστον πότε, ὑπὸ μοναχῶν τῆς ἐπὶ τοῦ λόφου ὑπαρξάσης μονῆς τοῦ Ταξιάρχου¹¹. Ὁ ναὸς τοῦ Ταξιάρχου ἀνήκων ἄλλοτε ὡς ἐξωκλήσιον εἰς τὴν ἐξ Ἰστιαίας καταγομένην οἰκογένειαν τοῦ Ἰωάννου Οἰκονόμου, παρεχωρήθη ὑπ' αὐτῆς ἀπὸ τινων ἐτῶν εἰς τὸν πλησιέστερον ἐνοριακὸν ἱερὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου Ἰστιαίας¹².

Ὁ ἕτερος τῆς περιοχῆς τῆς Ἰστιαίας μοναστικὸς τόπος εἶναι ἡ Παναγία Δινιοῦς, ἄλλοτε μετόχιον τῆς ἐπὶ τοῦ Πηλίου ὄρους τῆς Θεσσαλίας μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος Φλαμουρίου. Ὁ ναὸς τοῦ ἄλλοτε μετοχίου αὐτοῦ εὐρίσκεται βορειοανατολικῶς τῆς πόλεως Ἰστιαίας, ἐκεῖθεν τῶν παρακειμένων χωρίων Βιστρίτσα καὶ Νέα Σινασσός, εἰς μιᾶς ὥρας ἀπὸ τῆς πόλεως ταύτης ἀπόστασιν, καὶ δεσπόζει μιᾶς ὥρας κοιλιάδος περιβαλλομένης ὑπὸ ὑψηλῶν πευκοφύτων καὶ ἐλαιοφύτων λόφων, εἰς τὴν ὁποίαν καταλήγουν, ἀπὸ δυσμῶν, νότου καὶ ἀνατολῶν στενωποὶ δρόμοι, ἀπὸ δὲ βορρᾶ διαρροεμένης ὑπὸ ποταμίσκου πλατανοβοιθοῦς, καλουμένου «Δινιόρεμμα» ἢ «τῆς Δινιοῦς τὸ ρέμμα». Δυτικῶς τῆς κοιλιάδος μία περιοχὴ ὀνομάζεται «Καλογήρου Ράχη», τοποθεσία ὑπενθυμίζουσα τὴν ἄλλοτε ὑπαρξίν μοναχῶν ἐν τῷ μετοχίῳ τούτῳ. Ὁ χῶρος τῆς κοιλιάδος, ἐνθα ὁ ναὸς, καλύπτεται ὑπὸ συσκίου δάσους ὑπερμεγέθων πλατάνων καὶ κυπαρίσσω, ὅλη δὲ τοῦ τοπίου ἢ σύνθεσις ἐπιβάλλει σὺν τῷ θαυμασμῷ καὶ τὸν ἀπόλυτον σεβασμόν. Ἡ ὠραία αὕτη περιοχὴ ἀνήκει, ὡς βεβαίως καὶ ὁ ναὸς, εἰς τὴν ἐκ τῆς Λίμνης τῆς Εὐβοίας καταγομένην οἰκογένειαν Ριτσώνη, καὶ εἶναι μικρὸν τμήμα τοῦ μεγάλου ἀγροκτήματος (τσιφλικίου) τῆς οἰκογενείας ταύτης. Ἀρχικῶς τὸ ἀγρόκτημα ἀνήκεν εἰς τοῦρκον μπέην, ἐπωλήθη δὲ μετὰ τὴν μεγάλην Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821 εἰς τὴν οἰκο-

γένειαν Πετσάλη, τῇ δὲ 4 Ἰουλίου 1928 μετεπώληθη παρὰ τοῦ Ἀθανασίου Ἀλεξ. Πετσάλη τὸ ἐν λόγῳ ἀγρόκτημα ἢ «Τσιφλικίον Βιστρίτσα τῆς Ἐπαρχίας Ἐρηχωρίου τοῦ Νομοῦ Εὐβοίας» (ὑπ' ἀριθμ. 41508 Πωλητήριον Συμβόλαιον τοῦ Συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Κωνσταντίνου Ριτσου) πρὸς τοὺς Νικόλαον Ἰωάννου Ριτσώνη, Ἀγγελῆν Ἰωάννου Ριτσώνη, καὶ Παναγιῶν χήραν Κωνσταντίνου Ριτσώνη, ἅπαντας κατοίκους Λίμνης Εὐβοίας.

Ὁ ἀρχικὸς ναὸς τῆς Παναγίας Δινιοῦς, χρονολογούμενος ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς Τουρκοκρατίας, ἤτοι ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ μετοχίου (16ος αἰὼν), εἶχε μῆκος 14 καὶ πλάτος 7 μέτρων μετὰ ξυλίνης σκεπῆς καὶ μετὰ ὑποστέγου καθ' ὅλην τὴν νοτίαν ἐξωτερικὴν αὐτοῦ πλευράν, καὶ μικροῦ κελλίου πρὸς δυσμᾶς, κατεδαφίσθη δὲ κατὰ μῆνα Ἰούλιον τοῦ 1951 καὶ εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ ἀνηγέρθη ὑπὸ τῆς οἰκογενείας Ριτσώνη ὁ σημερινὸς νέος μικροτέρων διαστάσεων ναὸς καὶ δὴ ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1951 μέχρι τοῦ Ἰουλίου 1952, ἀφοῦ πρὸ τινων ἐτῶν προηγουμένως διερρυθμίσθη ὁ πέραξ τοῦ ναοῦ χῶρος διὰ περιτοιχίσματος μετὰ κλιμάκων καὶ ἐφυτεύθησαν πέραξ τοῦ περιτοιχίσματος κυπάρισσοι, εἰς ἀντικατάστασιν τῶν παμμεγέθων κυπαρίσσω, αἵτινες ἀπεκόπησαν κατὰ τὴν διαρρύθμισιν τοῦ χῶρου. Ἀνατολικῶς καὶ ἐκ δεξιῶν τοῦ ναοῦ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ὑπάρχει πηγὴ ἀεναίου εὐχαρίστου ποσίου ὕδατος καὶ ἐγγὺς αὐτῆς δύο κελλία προοριζόμενα διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς πανηγύρεως, ὑπενθυμίζοντα τὴν ἄλλοτε μοναστικὴν - μετοχιακὴν τοῦ ναοῦ ιδιότητα. Δυτικῶς τοῦ ναοῦ εὐρίσκονται τὰ ὑπολείμματα ὑδρομύλου.

Ὡς πρὸς τὴν ὀνομασίαν Παναγία Δινιοῦς δέον νὰ σημειωθῆ, ὅτι αὕτη προέρχεται ἐκ τῆς ἱερᾶς εἰκόνας τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ ἐξ αὐτῆς ὡσαύτως ὀνομάζεται ὁ περικλείων τὴν εἰκόνα ναὸς, ὡς καὶ ἡ τοποθεσία τῆς ὠραίας κοιλιάδος τῆς Δινιοῦς. Ἡ ἐτυμολογία τῆς λέξεως Δινιοῦς ἢ Ντινιοῦς δὲν φαίνεται νὰ σχετίζεται πρὸς τὸ ὄνομα ἰδιοκτητοῦ τῆς εἰκόνας ἢ τῆς περιοχῆς, κατὰ παραγωγὴν τῆς λέξεως ἀπὸ τὸ ὄνομα ἢ τὸ ἐπίθετον Ντίνος (συγκεκομμένος τύπος τοῦ Κωνσταντίνος) ἢ Ντινιὰ (σύζυγος τοῦ Ντίνου). Γλωσσικῶς δὲν εἶναι δύσκολος ἢ ἐξήγησις αὕτη, καθ' ὅσον εἶναι γνωσταὶ προελεύσεις λέξεων ὁμοίου τύπου πρὸς τὴν λέξιν Δινιοῦς, ὡς λ.χ. Γιαννιὸς (Ἰωάννης), Γιαννιοῦ, Παντελοῦ (ἢ σύζυγος τοῦ Παντελῆ), Παναγιῶ (Παναγιώτα). Ἀπίθανον ὡσαύτως φαίνεται νὰ προέρχεται ἡ ὀνομασία Δινιοῦς ἀπὸ ἐπίθετον Δινιὸς (πρβλ. τὸ ἐπίθετον Νινιὸς) ἀναφερόμενον εἰς τὴν σύζυγον αὐτοῦ Δινιοῦ, διότι δὲν ὑπάρχει οὐδεμίαν σχετικὴ πληροφορία καθ' ἣν νὰ ἀποδίδεται εἰς Δινιὸν ἢ Δινιοῦν ἢ κτῆσις τῆς περιοχῆς ἢ τῆς εἰκόνας ἢ τοῦ ναοῦ. Οὕτε, περαιτέρω, πρέπει νὰ νομισθῆ ὅτι ἡ λέξις προέρχεται, κατὰ μίαν τροποποίησιν τῆς ἀρχικῆς καὶ ὀρθῆς ἐννοίας αὐτῆς, ἐκ τοῦ ρήματος δίδωμι (δίνω), «ἀδίδουσα»

11. Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ Χρυσοστόμου, «Αἱ Ἐκκλησιαστικαὶ ἐνθυμήσεις τῶν ἱερῶν ναῶν τῆς Ἰστιαίας» (ἀνάτυπον ἐκ τοῦ Ἄρχιείου Εὐβοικῶν Μελετῶν), Ἀθῆναι 1959, σελ. 27-30.

12. Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ Χρυσοστόμου, Ἐνθα ἀνωτέρω, σελ. 37.

ἢ «δίνουσα» ἢ «δινιοῦσα» καὶ «δινιούς», κατὰ τὴν εὐχὴν «ἢ Παναγία νὰ δώσῃ», διότι πρόκειται περὶ ἀπιθάνου ἐκβαρβαρισμοῦ τῆς λέξεως. Τὸ κυκλικὸν σχῆμα τῆς κοιλάδος ἐφ' ἧς ὁ ναός, ὁμοιάζον πρὸς ἄλωνα, δυνατὸν νὰ συσχετισθῇ πρὸς τὴν ἀρχαίαν λέξιν ὁ δῖνος, προερχομένην ἐκ τοῦ ρήματος δῖω, σημαίνουσαν δὲ τὴν δίνην, τὴν δίνησιν ἣτοι τὴν συστροφὴν, κατὰ μίαν τῆς λέξεως ταύτης δίνος ἀλλοιώσιν εἰς δινός, δινιός καὶ δινιοῦ. Ἀλλὰ πέραν αὐτοῦ τοῦ συσχετισμοῦ, τίποτε τὸ βέβαιον δὲν δύναται νὰ ἐξαχθῇ περὶ τῆς ἐκ τούτου προελεύσεως τῆς ὀνομασίας Δινιούς. Σημειωτέον δὲ ὅτι τοιαῦται ἀλλοιώσεις ἀρχαίων λέξεων δὲν εἶναι ἀσυνήθειαι, ὡς λ.χ. ἡ ὑπὸ τῶν χωρικών χρησιμοποιομένη λέξις «κνός» προερχομένη ἐκ τῆς ὀρθῆς λέξεως ὀκνός. Ἡ πλέον ὅμως πιθανὴ ἐτυμολογία τῆς λέξεως Δινιοῦς φαίνεται νὰ εἶναι ἡ ἐξῆς: Ὑπάρχει παράδοσις κατὰ τὴν ὁποίαν χριστιανὸς τις εὐσεβῆς, κατὰ τὴν περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας, ἐκ τῶν πέριξ χωρίων ἔνθα ὁ ναός οὗτος τῆς Παναγίας, καταδιωκόμενος ὑπὸ τοῦρκου τινός καὶ διακινδυνεύων περὶ τὴν ζωὴν αὐτοῦ κατέφυγε, τρέμων καὶ ἐλπίζων, εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τῆς Παναγίας διὰ νὰ σωθῇ καὶ ἐκρύβη ὀπισθεν τῆς ἱεράς εἰκόνας τῆς Θεομήτορος, διότι αὕτη εἶναι τὸ καταφύγιον τῶν ἐν κινδύνοις. Ὁ τοῦρκος διώκτης ἠρώτησε τὸν χριστιανὸν διατὶ κατέφυγεν ἐκεῖ. Ὁ χριστιανὸς ἀπήντησεν, ὅτι διὰ νὰ τὸν σώσῃ ἡ Παναγία κατέφυγεν εἰς τὴν σκέπην αὐτῆς καὶ προστασίαν. Χλευάζων ὁ τοῦρκος τὴν πίστιν τοῦ χριστιανοῦ ἐπυροβόλησε κατὰ τῆς εἰκόνας ἵνα φονεύσῃ τὸν ὀπισθεν αὐτῆς καταφυγόντα πιστόν. Ἡ σφαῖρα τοῦ τοῦρκου ἐκτύπησε ἀκριβῶς τὸ μέτωπον τῆς εἰκόνας τῆς Παναγίας καὶ ἀφῆκε τὸ σημεῖον τοῦ πυροβολισμοῦ μέχρι τῆς σήμερον ὑπάρχον ἐπ' αὐτῆς, ἀλλὰ ἐπέστρεψεν ἀμέσως ὁ πῖσω καὶ ἐκτύπησε θανασίμως τὸν ἀσεβῆ πυροβολητὴν τοῦρκον ὡσαύτως εἰς τὸ μέτωπον αὐτοῦ καὶ τὸν ἀφῆκε νεκρόν! Τὸ θαυμαστὸν τοῦτο γεγονός διαδοθέν, ὡς ἦτο ἐπόμενο, ἐπροξένησε φόβον ὁμοῦ καὶ εὐλάβειαν καὶ φαίνεται ὅτι οἱ τοῦρκοι εἶχον αὐτὸ ὡς ἀντικείμενον διηγῆσεως ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν τουρκικὴν γλῶσσαν ἡ ἐπιστροφή, ὁ γυρισμός (τῆς σφαίρας) λέγεται ντενιοῦς¹³, ὀνομάσθη ἔκτοτε ἡ θαυματουργὸς εἰκὼν τῆς Παναγίας «Παναγία Ντενιοῦς», ἢ κατὰ εὐκολώτερον τρόπον προφορᾶς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Ντινιοῦς καὶ ἐπὶ τὸ ἑλληνοπρεπὲς Δινιοῦς. Κατ' ἄλλην παράδοσιν, ὁ τοῦρκος, στήσας τὴν ἱερὰν εἰκόνα ἐπὶ πλατάνου, ἐπυροβόλησεν αὐτὴν χάριν μυχτηρισμοῦ τῆς χριστιανικῆς εὐσεβείας. Δὲν φαίνεται, τέλος, ἡ λέξις Δινιοῦς νὰ προέρχεται ἐκ τῆς τουρκικῆς λέξεως ντουνιας (τουνιά), ἡ ὁποία σημαίνει κόσμος, πλῆθος, ἐκ τῆς παρατηρουμένης κοσμοπλημ-

13. Σημειωτέον ὅτι εἰς τὴν κοινότητα Παγώντα τῆς Εὐβοίας ὑπάρχει τοποθεσία καλουμένη Ντονισά (Δημ. Δεμερτζῆ, «Συλλογὴ τοπωνυμίων τῆς νήσου Εὐβοίας» εἰς τὸ «Ἀρχεῖον Εὐβοϊκῶν Μελετῶν», τόμος ΙΑ', Ἀθήναι 1964, σελ. 211).—Πρβλ. καὶ τὴν λέξιν: Ὁσμάν ('Ἀμποῦ Μπέηρ, Ντίνια) εἰς τὴν Μεγάλην Ἑλληνικὴν Ἐγκυκλοπαίδειαν (Πυρσοῦ), τόμος 19ος, σελ. 141).

μύρας κατὰ τὴν πανηγυριν τοῦ ναοῦ. Σημειωτέον ὅμως, ὅτι εἰς τὸ Πατριαρχικὸν σιγίλλιον τοῦ ἔτους 1593, περὶ τοῦ ὁποίου κατωτέρω, δὲν ἀναφέρεται ἡ ὀνομασία Δινιοῦς ἀλλὰ ἡ ὀνομασία Δηλινιοῦ, ἡ ὁποία πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς ἀνακριβῆ μετάδοσιν ἢ ἀναγραφὴν τῆς λέξεως. Εἰς «Συλλογὴν τοπωνυμίων τῆς νήσου Εὐβοίας» ἀναγράφεται «οἱ Ντουνιοῖ (δάσος)». Κατὰ τοπικὴν δὲ ἔκφρασιν: «Παναγία ἔς Ντουνιοῦς» ἣτοι «Παναγία εἰς τοὺς Ντουνιοῦς».

Εἰδικώτερον ὡς πρὸς τὴν θαυματουργὸν ἱερὰν εἰκόνα τῆς Παναγίας Δινιοῦς δεόν νὰ σημειωθῇ ὅτι αὕτη εἶναι διαστάσεων 0,60 × 0,45 καὶ ἀνήκει εἰς τὸν συνήθη τύπον τῆς Θεοτόκου τῆς ἀριστεροκρατοῦσης τὸν Κύριον ἡμῶν εὐλογοῦντα, φέρουσα τὴν ἔνδειξιν «Ἐλεοῦσα». Τὰ ἱερὰ πρόσωπα τῆς Θεοτόκου καὶ τοῦ Κυρίου εἶναι μεμελανωμένα ἐκ τῆς παρόδου τῶν ἐτῶν ἀπὸ τῆς ζωγραφίσεως, ἡ ἀκριβῆς χρονολογία τῆς ὁποίας δὲν εἶναι γνωστὴ. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ξύλον ἐφ' οὗ ἐζωγραφίσθη ἡ εἰκὼν ἐπεχρίσθη προηγουμένως με γύψον, ἡ ὕλη αὕτη κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπεκολλήθη, λόγῳ τῶν πολλῶν ἐτῶν, καὶ οὕτω πᾶς ἐλάχιστα τμήματα τῆς εἰκόνας παρέμειναν, διὸ καὶ ἐπιβάλλεται ἄμεσος ἐπαναζωγράφισις τῆς εἰκόνας, ἐπὶ τοῦ ἰδίου καὶ καλῶς διατηρουμένου ξύλου αὐτῆς. Πέριξ τῆς παρυφῆς τῆς εἰκόνας, ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ μέρους ἄνωθεν μέχρι καὶ τοῦ ἡμίσεος τοῦ δεξιοῦ μέρους ὑπάρχει γεγραμμένος, διὰ συνεχοῦς ἐκ κεφαλαίων γραμμάτων γραφῆς, ὁ γνωστὸς Θεομητορικὸς ὕμνος: «Θεοτόκε Παρθένε, χαίρε κεχαριτωμένη Μαρία, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ, εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶ καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλάδας σου, ὅτι Σωτῆρα ἔτεκες τῶν ψυχῶν ἡμῶν», καὶ μετ' αὐτὸν ἡ φράσις: «Τὴν πασανελπ...», ἣτοι ἐν ἑλλιπεῖ γραφῇ ὁ ἕτερος Θεομητορικὸς ὕμνος: «Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου εἰς σὲ ἀνατίθημι, μήτηρ τοῦ Θεοῦ, φύλαξόν με ὑπὸ τὴν σκέπην σου». Ἀλλὰ ὁ ὕμνος οὗτος δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ συνόλω αὐτοῦ, καθ' ὅσον ἔχει καταστραφῆ τὸ τμήμα αὐτὸ τῆς παρυφῆς, ὡς καὶ τὸ κάτω μέρος τῆς εἰκόνας, εἰς τὸ ὁποῖον πιθανὸν νὰ ὑπῆρχε χρῆσιμος ἱστορικὴ πληροφορία, ἣτοι ἐνθύμησις. Ἡ εἰκὼν εἶναι ἀργυρένδυτος. Κάτωθι τοῦ ἀργυροῦ καλύμματος αὐτῆς καταχωρίζονται τὰ ἐπόμενα: «Ἔργον Ἰω. Χ. Κιρκιζιάνου 1897. Ἐπίτροπος Ἀθανάσιος Μπακαλόπουλος». Ἡ χρονολογία ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐπαργύρωσιν τῆς εἰκόνας.

Πρὸς τὴν ἱερὰν ταύτην εἰκόνα ἀπονέμουσι μέγαν σεβασμὸν οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς Ἰστιαίας, ὁ δὲ ναός αὐτῆς, πανηγυρίζων κατὰ τὴν Ἀπόδοσιν τῆς ἑορτῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου (Ἐνεαήμερα τῆς Παναγίας) τῇ 23 Αὐγούστου καὶ κατὰ τὴν Παρασκευὴν τῆς Διακαινησίμου (Ζωοδόχου Πηγῆς) εἰς ἀνάμνησιν τῆς κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν περισώσεως τῆς εἰκόνας ἐκ πυρκαϊᾶς, ἀποτελεῖ βορειοεβουϊκὸν προσκύνημα¹⁴.

14. Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Θεμέλη, Πρωτοσυγκέλλου Ἱεράς Μητροπόλεως Μεσσηνίας (νῦν Ἐπισκόπου

Ἡ Παναγία Δινοῦς ὑπῆρξεν, ὡς ἀνωτέρω ἐσημειώθη ἤδη, μετόχιον τῆς ἐν τῷ ὄρει τοῦ Φλαμουρίου - Πηλίου μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος, τῆς ὁποίας κτίτωρ ὑπῆρξεν ὁ ὅσιος Συμεών, ὁ ἡγούμενος τῆς ἐν τῷ Ἄθω ἱερᾶς μονῆς τοῦ Φιλοθέου, ὁ ἐπικαλούμενος μονοχίτων καὶ ἀνυπόδητος, ὁ πολύφωτος ἀστήρ, ὁ νεοθαλής ὄρηξ, τὸ ἀμάραντον ἄνθος τοῦ οὐρανοῦ λειμῶνος, τοῦ ὁποίου τοὺς ὑπὲρ φύσιν ἀγῶνας καὶ τὰ παλαισμάτα ἐθαύμασαν ἄγγελοι, ἐξέστησαν ἄνθρωποι, καὶ οἱ καταχθόνιοι δαίμονες ἐφρίξαν...», ὡς ἀναγράφεται εἰς τὸν «Βίον καὶ πολιτείαν» αὐτοῦ. Ὁ ὅσιος Συμεὼν ἐσοχίσθη κατὰ τοὺς ἀσκητικούς αὐτοῦ ἀγῶνας μετὰ τῆς μητροπόλεως Δημητριάδος, μετὰ τῆς μονῆς τοῦ Κομνηνείου τῆς Λαρίσης, μετὰ τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει μονῆς τῆς Μ. Λαύρας καὶ τῆς τοῦ Φιλοθέου, μετὰ τοῦ Πηλίου ὄρους (Φλαμουρίου — Ζαγόριον) ἔνθα ἐκτίσσε τὴν προαναφερθεῖσαν μονὴν τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ἐσοχίσθη ὡσαύτως, ἐν συνεχείᾳ, μετὰ τῆς Λαρίσης, τοῦ Τυρνάβου, τῆς Ἐλασσάνος, τῶν Ἀγραφῶν, τοῦ Ζητούνιου (Λαμίας), τῶν Θεβῶν, τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Εὐρίπου (Εὐβοίας), ἔνθα παρ' ὀλίγον θὰ ἐκαίετο ζῶν ὑπὸ τῶν τούρκων ἐκ παρερμηνείας τοῦ κηρύγματος αὐτοῦ. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ τῇ 19 Ἀπριλίου τοῦ 1594, ὅτε καὶ τελεῖται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἡ μνήμη αὐτοῦ.

Θαυμακοῦ), «Παναγία Δινοῦς» (ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης»), Βόλος 1949.— Τοῦ Αὐτοῦ, «Ἡ Ἐπισκοπὴ Ὁρεῶν (ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Θεολογίας»), Ἀθήναι 1953, σελ. 19-21.— Δημήτρης Δεμερτζής, «Συλλογὴ τοπωνυμίων τῆς νήσου Εὐβοίας» εἰς τὸ «Ἀρχεῖον Εὐβοϊκῶν Μελετῶν», τόμος ΙΑ', Ἀθήναι 1964, σελ. 175.

Σημειωτέον ἐνταῦθα ὅτι, ἐξ εὐλαβείας πρὸς τὴν ἱεράν ταύτην εἰκόνα τῆς Παναγίας Δινοῦς, παρεκάλεσα τὸν δεινότερον φίλον μοναχὸν Γεράσιμον Μικραγιαννανίτην, Ὑμνογράφον τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, διαμείναντα κατὰ μῆνα Ἰούνιον τοῦ 1958 ἐν Κορυδαλλῷ τοῦ Πειραιῶς, νὰ ποιήσῃ Ἀπολυτίκιον, Κοντάκιον καὶ Μεγαλυνάριον διὰ τὴν ἱεράν ταύτην εἰκόνα τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς ἐπονομαζομένης «Δινοῦς». Ταῦτα εὐχαρίστως ποιηθέντα ὑπὸ τοῦ διαπρεποῦς καὶ μοναδικοῦ τούτου ὑμνογράφου καὶ παραμείναντα ἔκτοτε ἀδημοσίευτα, δημοσιεύω νῦν ἐνταῦθα:

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ὡς δόρημα τέλειον τοῖς Εὐβοεῦσιν Ἀγνή, εἰκὼν σου ἡ πάνσεπτος, ἡ κεκλημένη Δινοῦς, ἐδόθη Πανάχραντε ἅπασι γὰρ παρέχει, τὰς αἰτήσεις ἀφθόνας, θαύματα ἐνεργοῦσα, τοῖς πιστῶς ἐκβοῶσι· Χαῖρε Κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ.

Κοντάκιον

Ἦχος ὁ αὐτός. Ὁ ὕψωθεις ἐν τῷ Σταυρῷ.

Τῶν Εὐβοέων παραμύθιον θεῖον, ἡ Παναγία σου εἰκὼν ἀνεδείχθη, ἦν Δινοῦς προσφόρως ὀνομάζομεν· ταύτη γὰρ προστρέχοντες, εὐλαβῶς Θεοτόκε, πίστει κομιζόμεθα, τὴν σωτήριον χάριν, καὶ ἐκβοῶμεν φόβῳ σοι Ἀγνή· Χαῖρε Παρθένε, ἡμῶν ἡ βοήθεια.

Μεγαλυνάριον

Χαίρει Εὐβοέων πιστῶν πληθὺς, Δινοῦς καλοῦσα, τὴν εἰκόνα σου τὴν σεπτὴν, τὴν πάλαι καὶ νῦν τε, θαυματουργοῦσαν Κόρη, καὶ βλύζουσαν τοῖς πᾶσι χάριν καὶ ἔλεος.

Τὸ δὲ ἡγιασμένον καὶ ἀποπνέον «εὐωδίαν ἄρρητον» λείψανον αὐτοῦ ἀνακοιμισθὲν μετεκοιμίσθη εἰς τὴν μονὴν τῆς Ἁγίας Τριάδος τοῦ Φλαμουρίου, ἔνθα μέχρι τῆς σήμερον διαφυλάσσεται εὐλαβῶς.

Ἡ ὕδρυσις τοῦ μετοχίου τῆς Παναγίας Δινοῦς ἀναφέρεται εἰς τὸν «Βίον καὶ πολιτείαν» (Συναξάριον) τοῦ ὁσίου Συμεὼν ὡς ἐξῆς: «Πάλιν ἐξιστορεῖ εἰς ἀπέριττον φράσιν ὁ Συναξαριστής — με καιρὸν μερικὸν ταξιδεύοντες οἱ πατέρες [τῆς Μονῆς Φλαμουρίου] εἰς τῆς Εὐρίπου τὸ νησίον διὰ ἐλεημοσύνην, καθὼς ἐπεκράτησεν ἡ συνήθεια τῶν Μοναστηρίων, ἐπῆραν ἀπὸ τὸ λείψανον τοῦ ἀγίου μέσα εἰς ἓνα μικρὸν κουτίον τὸ ἓνα του δάκτυλον, καὶ τὸ ἔφεραν μαζί των, καὶ γυρίζοντας τὰ χωρία τῆς Εὐρίπου ὑπῆγαν καὶ εἰς μίαν πόλιν ὅπου τὴν λέγουσιν Ὁρειούς. Ἐκεῖ ἦτο ἓνας ἀσθενὴς πολὺν καιρὸν, τοῦ ὁποίου ὁ στόμαχος ἦτο πρισμένος καὶ δὲν ἤμπορεῖ νὰ χωνεύσῃ τὸ φαγητὸν ὅπου ἔτρωγεν, τὸ προσωπὸν του μαυροκίτρινον, ἡ κοιλία του καὶ οἱ πόδες του πρισμένοι, καὶ σχεδὸν ὅλος ὕδρωπικός. Οὗτος ὡς ἤκουσε τοὺς μοναχοὺς τοῦ ἀγίου πῶς ὑπῆγον ἐκεῖ, ἔδραμε πρὸς αὐτοὺς μετὰ δεήσεως πολλῆς, ἔκλαιε, ἐπρόσπιπτε, ἐπαρκαλεῖ, καὶ τί δὲν ἔλεγεν καὶ τί δὲν ἔταξεν; Τὴν ψυχὴν του ἔδιδε ὅπου δὲν ὄριζε, κατὰ τὸν κοινὸν λόγον· μόνον νὰ κάμουν κανένα ἔλεος εἰς αὐτὸν. Βλέποντας λοιπὸν τὴν πολλὴν του δέησιν οἱ πατέρες ὑπῆγον εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ ἔκαμεν ὁ πνευματικὸς ὅπου εἶχον ἀγιασμόν, καὶ εὐγαλε καὶ τὸ ἅγιον λείψανον εἰς τὸν ἀγιασμόν, καὶ καθὼς ἐπῆρεν ὁ ἀσθενὴς τὸ λείψανον καὶ τὸ ἠσπᾶσθη, ἔπειτα ἔπτε καὶ ἀπὸ τὸν ἀγιασμόν, εὐθὺς ἐλευθερώθη ἀπὸ τὸ ἀνίατον πάθος, διότι πάραυτα ἐχύθη ἀπὸ ἐκεῖνον ὕλη πολλὴ βρωμερὰ καὶ ἀδιήγητος, καὶ ἔπεσεν ἡ ὄγκωσις ἐκείνη, καὶ ἤλθεν εἰς τὴν πρώτην του στάσιν, τὰ χέρια καὶ τοὺς πόδες του καὶ τὸ πρόσωπόν του ὅλον εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἐμεταβλήθησαν ἀπὸ τὴν ὠχρότητα ἐκείνην καὶ ἐροδοκοκκίνησαν καὶ δὲν ἀπέμεινεν εἰς αὐτὸν τίποτας λείψανον ἀσθενείας, μόνον ἐμεταβλήθη ὅλον του τὸ κορμίον εἰς εὐρωστίαν καὶ ἐξανανέωσεν, καὶ παρευθὺς ἔδωκεν ὅλον του τὸ πρᾶγμα εἰς τὸ Μοναστήριον. Καὶ καθὼς εἶδαν καὶ ἄλλοι τὴν θαυματουργίαν τοῦ ἀγίου λειψάνου, ἀφίερωσαν εἰς τὸ Μοναστήριον ἄλλος ἄγρον καὶ ἄλλος ὅτι ἤμπορεσεν, καὶ ἔκαμαν καὶ ἓνα μετόχιον τοῦ Μοναστηρίου, τὸ ὁποῖον τὸ ἔχουν ἕως σήμερον. Ἐκεῖνος δὲ ὁ ὕδρωπικός ἐπῆγεν εἰς τὸ Μοναστήριον καὶ ἔγινε καλόγηρος»¹⁵.

Τὸ ἐν τῷ ὡς ἄνω Συναξαρίῳ ἀναφερόμενον «Μετόχιον τοῦ Μοναστηρίου» εἰς τοὺς Ὁρεοὺς πρέπει μᾶλλον νὰ ταυτισθῇ πρὸς τὴν παρὰ τούτους καὶ τὴν Ἰστιάαν κειμένην Παναγίαν Δινοῦς, διότι εἰς τὸ Πατριαρχικὸν σιγίλλιον τοῦ ἔτους 1593 ρητῶς ἀναγράφεται ἡ Πα-

15. Κωνσταντίνου Χ. Δουκάκη, «Μέγας Συναξαριστής — Ἀπρίλιος», Ἀθήναι 1892, σελ. 237-261, ἔνθα «Ἀκολουθία, Βίος καὶ Πολιτεία καὶ Κανὼν Παρακλητικός εἰς τὸν ὅσιον καὶ θαυματουργὸν Συμεὼν».

ναγία Δηλινού (Δνιοῦς), ἐνῶ εἰς τὸ Συναξάριον ἢ ἴδρυσιν τοῦ «Μετοχίου τοῦ Μοναστηρίου» Ἀγίας Τριάδος Φλαμουρίου ἀνάγεται εἰς τὴν ἀμέσως μετὰ τὴν μακαρίαν κοίμησιν τοῦ ὁσίου Συμεῶν (19 Ἀπριλίου 1594) χρονικὴν περίοδον. Δὲν δύναται ἴσως νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ ὑπαρξίς καὶ ἄλλου μετοχίου εἰς τοὺς Ὁρειοὺς, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ ἀναφέρεται ἡ πληροφορία τοῦ Συναξαρίου, τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν εἶναι γνωστὸν τοῦ ἀκριβῶς εὐρίσκειτο.

Ἐλαχίστας καὶ μοναδικὰς ἱστορικὰς εἰδήσεις περὶ τοῦ μετοχίου τούτου τῆς Παναγίας Δνιοῦς παρέχει τὸ ὡς ἄνω Πατριαρχικὸν σιγίλλιον τοῦ 1593 τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἱερεμίου τοῦ Β' (1572 - 1579, 1580 - 1584). Κατ' αὐτάς, τόσον ἡ μονὴ τῆς Ἀγίας Τριάδος (εἰς τὸ σιγίλλιον ἀναφέρεται ὡς μονὴ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος), ὅσον καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς ἐξαρτώμενα μετόχια, ἐν οἷς καὶ ἡ Παναγία Δνιοῦς, ἦσαν Πατριαρχικά, «ἐλεύθερα καὶ ἀκαταπάτητα παρὰ παντὸς προσώπου ἀρχιερατικοῦ ἢ ἱερατικοῦ καὶ παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς Πατριαρχικῶν ἐξάρχων» καὶ ὅτι οἱ ἐν αὐτοῖς ἀσκούμενοι μοναχοὶ ὤφειλον νὰ διάγουν «κοινοβιακῶς».

Τὸ Πατριαρχικὸν τοῦτο σιγίλλιον, τοῦ ὁποῖου ἡ ἀνάγνωσις τῆς χρονολογίας (ζ'ρα' = 7101—5508 = 1593) εἶναι ἐσφαλμένη, καθ' ὅσον κατὰ τὸ ἔτος 1593 δὲν ἦτο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὁ Ἱερεμίας ὁ Β', ἔχει ὡς ἐξῆς:

«Ἱερεμίας ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Ἡ τῶν θεῶν καὶ ἱερῶν Μονῶν σύστασις καὶ ἀνοικοδόμησις, πρᾶγμα λυσιτελοῦν καὶ ὠφέλειαν πνευματικὴν παρέχον καθέστηκεν. Οὐ μόνον γὰρ τὰ ἀναγκαῖα τοῖς ἐρευνηταῖς προαιρουμένοις παρέχει, ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς Θεῷ διὰ πράξεως καὶ θεωρίας προσφέρει καὶ φωτοειδεῖς ἀπεργάζεται, ἅτε τῶν βιωτικῶν φροντίδων μακρὰν διατελοῦσας καὶ γαληνιώσας ὡς εὐδίοις τισὶ λιμέσι τοῖς θείοις περιφυλαττόμεναι Μοναστηρίοις καὶ μόνῳ Θεῷ διὰ προσευχῆς προσκαυτεροῦσαι καὶ συνομιλοῦσαι, ὡς καὶ τῆς ἐντεῦθεν ἐκδημήσασαι παροικίας εἰς τὴν ἐκεῖ καταστήσασαι βασιλείαν καὶ χαρὰν τὴν ἀνεκλάλητον, ἣν δοῦναι ὁ μισθαποδότης ὑπέσχετο τοῖς οὕτω προηρημένοις.

Ἐπειδὴ τοίνυν καὶ ὁ ἐν ἱερομονάχοις ὁσιώτατος Κῆρ Συμεῶν θεοφιλεῖ κινήσει γνώμη ἐξ ἰδίων ἀναλωμάτων τὸ δὲ καὶ ἐξ ἐλεημοσυνῶν τῶν φιλοθέων Χριστιανῶν ἄς ἰδίᾳ ἐπαναγκάσει καὶ κόπῳ καὶ μόχθῳ αὐτοῦ πολλὰ ἐσώναξεν, ἀνήγειρεν καὶ συνεστήσατο εἰς δόξαν Θεοῦ μοναστήριον ἐπ' ὀνόματι τιμώμενον τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς Μεταμορφώσεως ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Δημητριάδος, ἐν τῷ Ζαγορίῳ ὄρει, ἐν τῇ τοποθεσίᾳ Φλαμουρί, καὶ τοῦτο ἐκ θεμελίων αὐτῶν καὶ βάθρων ἀνωκοδομήσας, ἀδεία ἡμετέρᾳ Σταυρὸν ἱερὸν ἐπήγατο καὶ Σταυροπήγιον ἡμέτερον Πατριαρχικὸν εἶναι καὶ ὀνομάζεσθαι κανονικῶς

ἀπεδείξατο, μνημονεύειν ὀφείλει αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτὸν τὸ Πατριαρχικὸν ὄνομα· ἐν ᾧ καὶ ἱερομονάχους καὶ μοναχοὺς συνῆξε καὶ ὡς δυνατὸν αὐτῷ παντοίοις σκευασίαις ἱεροῖς καὶ βιβλίοις, ἀμπελῶσι τε καὶ χωραφίοις καὶ ἄλλοις πολλοῖς κτήμασι καὶ μετοχίοις κατεπλούτισε ταῦτα πάντα προσηλώσας αὐτῷ, ὅπως οἱ εἰς δόξαν Θεοῦ συναθροισθέντες ἱερομόναχοι καὶ μοναχοί, ἔχοντες τὰ πρὸς ζωόρκειαν, διατροφὰς φημί καὶ σκεπάσματα, ἐν ἡσυχίᾳ ζῶσι καὶ Θεῷ μόνῳ δουλεύωσι καὶ δέωνται διηρεκῶς ὑπὲρ τε τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας καὶ παντὸς τοῦ κόσμου εἰρηναίας διαμονῆς καὶ καταστάσεως. Ἐπεὶ δὲ ὡς κτήτωρ καὶ ἀνακαινιστὴς τοῦ ρηθέντος μοναστηρίου ὁ ὁσιώτατος ἱερομόναχος οὗτος Κῆρ Συμεῶν καὶ τὴν προστασίαν καὶ Ἡγουμενίαν τῆς Μονῆς ταύτης ἀνεδέξατο καὶ ἠξίωσε τὴν ἡμῶν μετριότητα διὰ σιγίλλιδους Αὐτῆς γραμματος ἐλευθερίᾳ τιμῆσαι τὸ μοναστήριον αὐτὸ καὶ ὡς Πατριαρχικὸν καὶ Σταυροπήγιον τὸ ἀκαταπάτητον ἔχειν καὶ ἀσήμενον.

Τούτου χάριν ἡ μετριότης ἡμῶν τὴν αἴτησιν αὐτοῦ ἀποδεξαμένη ὡς εὐλογον καὶ φίλην Θεῷ, τὸ παρὸν ἐπέδωκε σιγίλλιδες γράμμα, δι' οὗ ἀποφαινομένη συνοδικῶς ἐντέλλεται, ἵνα πρῶτον μὲν εἴη καὶ ὀνομάζεται Πατριαρχικὸν Σταυροπήγιον ἐλεύθερον καὶ ἀκαταπάτητον παρὰ παντὸς προσώπου ἀρχιερατικοῦ ἢ ἱερατικοῦ καὶ παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς Πατριαρχικῶν ἐξάρχων αὐτό τε καὶ τὰ μετόχια αὐτοῦ, τὸ ἐν τῇ Ποταμίᾳ, τὸ τοῦ Βερίας, ὁ Πρόδρομος ὑποκάτω τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ὁ ἅγιος Νικόλαος εἰς τὰ Πηγαδούλια, ἢ Παναγία δηλινού καλουμένη, ἐν τῷ Ἐρηοχωρίῳ ἐπαρχίᾳ Ὁρειῶν, ἐν τῇ καλουμένῃ ἐπαρχίᾳ Κασσανδρείας ἢ Παναγία εἰς τὸ Βένετον καὶ ἡ εἰς Βουλιάνον, δευτέρον δὲ ἵνα διάγη κοινοβιακῶς αὐτό τε καὶ ταῦτα τὰ μετόχια αὐτοῦ, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ διάγουσιν ἱερὰ καὶ θεῖα κοινόβια, μηδὲν ἴδιον ἔχοντες, ἀλλὰ πάντα κοινὰ βρώματά τε καὶ πόματα, σκεπάσματα καὶ ὑποδήματα, ζῶντες καὶ αὐτοὶ ἐν Χριστῷ εἰρηρικῶς καὶ σκανδάλων ἐκτός, ἔχοντες καὶ γνώμην φιλάδελφον καὶ κατὰ Θεὸν καὶ φροντίζοντες τὸ ἑαυτοῦ συμφέρον ἕκαστος καὶ τὸ τοῦ πλησίον ὡς μία ὄντες ψυχὴ ἐν διαφοροῖς σώμασιν οἰκοῦσα εἴγε ὄφελος εὐρεῖν ἐκ τῆς κοινοβιακῆς ἐθελήσωσιν ἀσκήσεως ἐκτελοῦντες καὶ τὴν κοινοβιακὴν ἀκολουθίαν καὶ Θεὸν ἀνυμνοῦντες διηρεκῶς καὶ δοξάζοντες, ἵνα καὶ τῆς τούτου βασιλείας ἐπιτύχωσιν.

Γινέσθω δὲ ἀποφαινόμεθα καὶ ὁ Ἡγουμένος αὐτῶν ἐκλεγόμενος ἐκ τοῦ μέσου αὐτῶν, ὡς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς γίνεται κοινοβίοις.

Αἱ δὲ χεירוτονίαι αὐτῶν παρ' οὗ ἂν θελήσωσιν ἀρχιερέως γινέσθωσαν ἀμισθὶ καὶ δίχα τινὸς δόσεως, μηδενὸς ἀργεῖν ἢ ἀφορίζειν αὐτοὺς ἀδειαν ἔχοντος, ἢ ἀνακρίνειν πλὴν τῆς ἡμῶν μετριότητος καὶ τοῦ κατὰ καιρὸν Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχου. Πατριαρχικὸν γὰρ ἐστὶ Σταυροπήγιον ἢ Μονὴ αὐτῆ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος καὶ ἐλεύθερον πάντη, ἀδούλων καὶ ἀκαταπάτητον.

Πρὸς δὲ τούτοις, ὅσα κτήματά τε καὶ πράγματα

Η ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗΝ ΕΝΩΣΙΝ

ΙΒ'

Ἡ μετὰ τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ σοβιετικοῦ κράτους κ. Makartsev συνομιλία ἡμῶν ὑπῆρξε λίαν διαφωτιστική. Ἐξ αὐτῆς ἀντελήφθημεν ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν ἔχει ἐλευθερίαν δράσεως ἐντὸς τῆς κοινωνίας, ἀλλὰ μόνον ἐντὸς τῶν ναῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι ἡ ὑπαρξίς ἀναριθμητῶν πιστῶν ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ἐνώσει εἶναι μία ἀναμφισβήτητος πραγματικότητα καὶ ἐκ τρίτου ὅτι τὸ Σοβιετικὸν Κράτος, παρὰ τὸν ἐπίσημον ἀθεϊστικὸν προσανατολισμὸν του καὶ παρὰ τὰ σποραδικὰ καὶ μεμονωμένα κρούσματα τῆς ἐκ μέρους φανατικῶν ἀθέων κομμουνιστῶν διώξεως τῶν πιστῶν, ἔχει ἐγκαταλείψει τὴν ἰδέαν τῆς διὰ παντὸς μέσου ἐξοντώσεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ υἰοθετεῖ ὁλονὲν καὶ περισσότερον τὴν ἄποψιν, ὅτι ἐν τῇ σοβιετικῇ κοινωνίᾳ εἶναι ἀπολύτως δυνατὴ ἡ ἀρμονικὴ συνύπαρξις καὶ συνεργασία τῶν πιστῶν καὶ τῶν ἀθέων κομμουνιστῶν.

Ὁ κ. Makartsev δὲν ἀπέκρυψεν, ὅτι ἐνίοτε ἐν τῷ Σοβιετικῷ Κράτει τινὲς ἐνοχλοῦν ἢ παραβιάπτουν τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλ' οὗτοι, ὡς εἶπεν, ἀνακαλοῦνται ὑπὸ τοῦ Κράτους εἰς τὴν τάξιν». Καὶ ὁ ἐν Ὁδησσῷ ἐκπρόσωπος τοῦ Κράτους διὰ τὰς ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις ἐβεβαίωσεν ἡμᾶς, ὅτι ἀνακαλεῖ εἰς τὴν τάξιν πάντα, ὅστις ἐξ ὑπερβάλλοντος ζήλου ζητεῖ τὴν ἐνοχλήσῃ ἢ νὰ βλάψῃ τὴν Ἐκκλησίαν. «Ἀποστολή μας, εἶπεν, εἶναι νὰ προστατεύωμεν τὴν Ἐκκλησίαν ἐκ πάσης ἐνοχλήσεως».

Αἰ πρὸς ἡμᾶς δηλώσεις τοῦ κ. Makartsev θὰ ἠδύναντο ἴσως νὰ ἐκληφθοῦν ὑπὸ τινων ὡς προσωπικὸς διπλωματικὸς ἐλιγμός, ἀποβλέπων εἰς τὸ νὰ δημιουργήσῃ ἄπλως εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἑλληνας θεολόγους τὴν

ἀμπέλια καὶ χωράφια καὶ τὰ λοιπὰ κινήτα τε καὶ ἀκίνητα ἠγοράσθησαν παρὰ τοῦ ρηθέντος ἱερομονάχου καὶ προσηλώθησαν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς προσηλωθήσονται παρ' αὐτοῦ τε καὶ τῶν λοιπῶν ἄλλων Χριστιανῶν τῷ αὐτῷ θεῷ μοναστηρίῳ, ὡς ἀναφαίρετα καὶ ἀνεκποίητα μηδενὸς τῶν προσηλωσάντων ἢ τῶν κληρονόμων καὶ διαδόχων αὐτῶν ὀφείποτε τολμήσαντος ἀποσπάσασθαι τι τούτων καὶ ἰδιοποιήσασθαι ἐν ἀργίᾳ ἀσυγγνώστῳ καὶ ἀφορισμῷ ἀλύτῳ καὶ ἐξώσει τῆς τῶν Χριστιανῶν ἐκκλησίας καὶ ὁμηγύρεως.

Τὰ γὰρ ἅπανς τῷ Θεῷ ἀφιερωθέντα, ἀνεκποίητα εἶναι οἱ ἱεροὶ κανόνες διακελεύονται.

Ὡστε ἐντελλόμεθα ἵνα ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ μοναστηρίου αὐτοῦ μηδεὶς εἰσέλθῃ κ.τ.τ. [ἔπονται ἀρα]. Εἰς τὸ εἶναι ἐλεύθερον καὶ ἀνενόχλητον τὸ Σταυροπήμιον τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ ἐξεδόθη καὶ τὸ παρὸν τῆς Ἡμῶν Μετροδιότητος σιγίλλιδες γράμμα καὶ ἐπεδόθη τῷ ὁσιωτάτῳ ἐν ἱερομονάχῳ καὶ

ἐντύπωσιν, ὅτι κακῶς εἰς κύκλους τοῦ Δυτικοῦ κόσμου ὑπάρχει ἡ ἀντίληψις, ὅτι ἐν τῷ Σοβιετικῷ Κράτει ἡ Ἐκκλησία διώκεται. Ἄλλ' ἀνεποίησεν εἰς ἡμᾶς ζωηρὰν ἐντύπωσιν, ὅταν μετ' ὀλίγας ἐβδομάδας διεπιστώσαμεν, ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Makartsev εἰς ἡμᾶς λεχθέντα περὶ τῆς ἐν Ρωσίᾳ «συνυπάρξεως» καὶ «συνεργασίας» πιστῶν καὶ ἀθέων δὲν ἀπετέλουν προσωπικὴν αὐτοῦ γνώμην ἢ διπλωματικὸν ἐλιγμόν, ἀλλ' ἐπίσημον ἄποψιν τῆς σοβιετικῆς κυβερνήσεως. Ἡ διαπίστωσις αὕτη ἐγένετο ἀφ' ἑνὸς ἐκ τοῦ ὅτι τὸ ἐπίσημον δημοσιογραφικὸν ὄργανον τῆς κυβερνήσεως ταύτης («Ἰσβέστια») ἀνέγραψεν εἰς περίοπτον θέσιν, ὅτι ὁ Μιχογιὰν ἐδέχθη πρὸς συνομιλίαν κληρικούς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐκ τοῦ ὅτι τὸ ἐπίσημον περιοδικὸν τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως «Κομμουνιστής» εἰς λίαν χαρακτηριστικὸν ἄρθρον αὐτοῦ ἐτόνισεν, ὅτι «πολὺ εὐνοϊκώτερα συνθῆκαι διὰ τὴν συνεργασίαν μεταξὺ κομμουνιστῶν καὶ χριστιανῶν ἔχουν δημιουργηθῆ λόγῳ τῆς μεταβολῆς τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς καταστάσεως. Τὸ νὰ ἀποκορῆ τις ἐπαφὰς διὰ μίαν κοινὴν ἐνέργειαν πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ἐργαζομένων μόνον καὶ μόνον διότι πρόκειται περὶ «αἰχμαλώτων ἐνὸς ξένου ἰδεολογικοῦ συστήματος» ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὴν παρεμπόδισιν τῆς προόδου». Ἐν συνεχείᾳ τὸ ἄρθρον παρουσιάζει τὰ παράπονα πολλῶν ρώσων κληρικῶν, οἵτινες παραπονοῦνται, διότι τὸ κομμουνιστικὸν κόμμα δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν, ὅτι καὶ ἡ Ἐκκλησία ἀποδοκιμάζει τὰς ἀνισότητας καὶ τὰς ἀδικίας τοῦ «καπιταλισμοῦ». «Ἡ ἀντιανθρωπιστικὴ φύσις τοῦ καπιταλισμοῦ, — λέγει ἐν συνεχείᾳ τὸ ἄρθρον—, ἀναγκάζει τοὺς πραγματικοὺς πιστοὺς νὰ παρέρχων τὴν ὑποστήριξιν των εἰς τὰς ἀρχὰς ἐκείνας, αἰ-

πνευματικοῖς κ. Συμεὼν τῷ ὁσιωτάτῳ ἠγουμένῳ τοῦ μοναστηρίου αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ τῇ σεβασμίᾳ ταύτῃ Μονῇ ἐν ἔτει Ἰζρά' μηνι.. Ἰνδικτιῶνος ε'.

Ἰεροεμίαις
ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος
Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ
Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης¹⁶.

Τὸ τελευταῖον ἀπομεινάριον, τὸ ὁποῖον ἐνεθύμιζε τὴν μοναστικὴν-μετοχιακὴν ιδιότητα τῆς Παναγίας Δνιοῦς, ἦτο ἡ εἰς τὸ δυτικῶς τοῦ ναοῦ κελλίον διαμείνασα ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἀσκητικὴ γυνὴ Ζωίτσα Παρασκευοπούλου, ἐκ καλῆς οἰκογενείας τῆς Ἰστιάας, ἀποθανοῦσα εἰς βαθύ γῆρας τῇ 30 Νοεμβρίου τοῦ 1937.

† Ο ΘΑΥΜΑΚΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

16. Δ. Κ. Τσοποτοῦ, «Ἡ ἐπὶ τοῦ Πηλίου μονὴ τοῦ Φλαμουρίου καὶ ὁ κτίτωρ αὐτῆς ὁσιος Συμεὼν», εἰς τὰ «Θεσσαλικά Χρονικά», τόμος Α' (1930), σελ. 113-115.

τινες είναι ἐν τῇ πραγματικότητι γνησίως σοσιαλιστικά. Ἡ ἔλλειψις μιᾶς «ἐπαναστατικῆς ιδεολογίας» δὲν δύναται νὰ ἀποτελέσῃ ἐπιχείρημα ἐναντίον τῆς στενῆς συνεργασίας μεταξύ κομμουνισμοῦ καὶ θρησκευομένων καὶ τοῦ κοινοῦ ἀγῶνός των πρὸς ἐπίτευξιν τῶν ἰδίων προοδευτικῶν καὶ ἀνθρωπιστικῶν σκοπῶν». Ἐν γένει τὸ ὅλον ὕφος τοῦ ἄρθρου δεικνύει συμπάθειαν πρὸς τοὺς πιστοὺς καὶ εἶναι ὅλως διάφορον πρὸς τὸ ὕφος ἄρθρου τοῦ Λεονίντ' Ἰλίτσεφ, ὅπερ δημοσιευθὲν πρὸ ἔτους εἰς τὰς σελίδας τοῦ αὐτοῦ περιοδικοῦ συνίστα «τὴν κινητοποίησιν ὄλων τῶν ιδεολογικῶν δυνάμεων εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν θρησκευτικῶν ιδεῶν καὶ δεισιδαιμονιῶν».

Ἡ ἐγκάρδιος προσωπικὴ ἐπαφὴ ἡμῶν μετὰ τοῦ κ. Makartsev, ὅστις ἔδειξεν εἰς ἡμᾶς εὐλικρινῆ συμπάθειαν, ἔπεισεν ἡμᾶς, ὅτι ἡ Σοβιετικὴ κυβέρνησις ἔχει κατανοήσει, ὅτι τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα οὐδὲν δύναται νὰ ἐκτριζῶται ἐκ τῆς ψυχῆς τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ. Ἀσφαλῶς θὰ ἔλθῃ ταχέως ἡ ὥρα, καθ' ἣν ὁ ἀθεϊστικὸς ζῆλος τῶν κομμουνιστῶν θὰ ἔχῃ ἐξατμισθῆ πλήρως καὶ θὰ ἀναγνωρίζεται γενικῶς, ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὁ σπουδαιότερος μορφωτικὸς καὶ πολιτιστικὸς παράγων ἐν τῇ ρωσικῇ κοινωνίᾳ. Ἦδη τὸ ἀνωτέρω μνημονευθὲν ἄρθρον τοῦ περιοδικοῦ «Κομμουνιστῆς» ἀναγνωρίζει ἐμμέσως, ὅτι ἡ Θρησκεία οὐδὲν δύναται νὰ «ἔπιον τοῦ λαοῦ», ἐφ' ὅσον οἱ πιστοὶ δύνανται νὰ

συντελέσουν σπουδαιότατα εἰς τὴν ἐπικράτησιν μιᾶς καλυτέρας κοινωνικῆς τάξεως καὶ τῶν ἀνθρωπιστικῶν ιδεῶν. Ἄς εὐχηθῶμεν, ἵνα τὸ ρωσικὸν κράτος τάχιστα παράσχη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὴν ἀναγκαίαν ἐλευθερίαν, ἵνα αὕτη μὴ περιορίζη τὸ μορφωτικὸν ἔργον τῆς μόνον ἐντὸς τοῦ ναοῦ, ἀλλ' ἐπεκτείνῃ αὐτὸ εἰς ὅλην τὴν κοινωνίαν καὶ πρὸ πάντων εἰς τὰς τάξεις τῆς ρωσικῆς νεολαίας.

Κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐν τῷ Παλατίῳ τῶν Διασκέψεων τοῦ Κρεμλίνου παρηκολούθησαμεν συναυλίαν καὶ εἶδος θεατρικῆς ἐπιθεωρήσεως, ἣτις διεκρίνετο διὰ τὴν σεμνότητά της. Τὸ γεγονός τοῦτο ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς ἐμὲ εἰς τὸ νὰ συνεχίσω μετὰ τοῦ προσφιλούς πατρὸς Βλαδιμήρου μέχρι τοῦ μεσονυκτίου μίαν συζήτησιν περὶ τῆς ἠθικῆς σφαιρᾶς τῆς ζωῆς τοῦ σοβιετικοῦ λαοῦ. Τὴν συζήτησιν ταύτην εἶχομεν ἀρχίσει εἰς προηγουμένην ἡμέραν καὶ ἐπερατώσαμεν κατὰ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος νύκτα. Νομίζω, ὅτι ἀσφαλῶς οἱ ἀναγνώσται τῆς «Ἐκκλησίας» θὰ ἐνδιαφέρονται νὰ λάβουν γνῶσιν πτυχῶν τινῶν τῆς ἠθικῆς ιδεολογίας τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ. Ἴδου τινὲς ἐκ τῶν πτυχῶν τούτων:

Ἐν πρώτοις, ἀνεξαρτήτως τοῦ ζητήματος τῆς εὐλικρινείας τῆς εἰρηνοφίλου ἐκστρατείας τῆς Σοβιετικῆς κυβερνήσεως, ἡ ὁποία ἐκστρατεία θὰ ᾔτο δυνατόν νὰ ἐκκληφῆ ὡς ἐλιγμὸς τακτικῆς, εἶναι βέβαιον, ὅτι ὁ σοβιετικὸς λαὸς ποθεῖ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν φιλίαν ὄλων

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χερσονόου καὶ Ὁδησοῦ κ. Βόρις, ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Μπέλγκοροντ κ. Ἀντώνιος μετ' ἄλλων κληρικῶν καὶ μετὰ τῶν Ἑλλήνων Καθηγητῶν.

των λαών τῆς γῆς. Ὁ πόλεμος ἐπεσώρευσε τόσας δυστυχίας καὶ καταστροφάς εἰς τὸν ἡρωϊκῶς ὑπερασπισθέντα τὴν ἐλευθερίαν του ρωσικὸν λαόν, ὥστε ὁ πόθος τῆς εἰρήνης εἶναι διακαῆς καὶ ἐκδηλοῦται κατ' αὐθόρμητον τρόπον ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς σοβιετικῆς χώρας. Οἱ σοβιετικοὶ πολῖται μὲ φρίκην σκέπτονται ἓνα τυχόν νέον πόλεμον.

Ἐντύπωσιν ἔπειτα προκαλεῖ ἡ σεμνότης τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ, ἡ ὁποία φαίνεται πανταχοῦ, εἰς τὰ καταστήματα, εἰς τὰ γραφεῖα, εἰς τοὺς δρόμους, εἰς τὰ πάρκα, εἰς τὰς θεατρικὰς παραστάσεις.

Τὸ ἰδανικὸν τῆς οἰκογενείας ἐξυμνεῖται εἰς ὅλους τοὺς τόνους. Τὸ ἐγχειρίδιον τῆς «μαρξιστικῆς ἠθικῆς», τὸ ὁποῖον ἐξεδόθη ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν τῆς ΕΣΣΔ, καταδικάζει τὴν λογοτεχνίαν, τὴν τηλεόρασιν καὶ τὸ ραδιόφωνον, ὅταν ταῦτα γίνωνται «ὄργανα τῆς σεξουαλικῆς ἀνηθικότητος». Ὁσαύτως τὸ αὐτὸ ἐγχειρίδιον καταδικάζει ἀμειλίχτως τὰς ἐλευθέρας γενετησίους σχέσεις, τὸν ἐταιρισμὸν, τὴν πορνείαν, τὴν μοιχείαν, τὸν νεομαλθουσιανισμόν, τὴν ἀποφυγὴν τῆς τεκνογονίας, πᾶσαν αἰσχύρην, τὸ εὐκόλον καὶ ἀδικαιολόγητον διαζύγιον κ.τ.τ. Ἀντιθέτως ἐξυμνεῖ τὴν ἠθικὴν ἀνύψωσιν τῶν γυναικῶν καὶ τὸν ἔναντι αὐτῶν ἵπποτισμὸν, τὴν ἀξιοπρέπειαν εἰς τὰς σχέσεις τῶν δύο φύλων, τὴν ἐγκράτειαν, τὴν αὐτοκυριαρχίαν, τὴν αὐτοπειθαρχίαν, τὴν ὠραιότητα τῆς σταθερᾶς ἀγάπης καὶ τοῦ ἀληθοῦς ἔρωτος, τὴν αὐταπάρνησιν καὶ αὐτοθυσίαν πρὸς χάριν τοῦ ἀγαπημένου προσώπου, τὸν ἠθικὸν χαρακτῆρα καὶ τὰ ἠθικὰ θεμέλια τοῦ γάμου, τὴν μονογαμικὴν πολυμελῆ οἰκογένειαν, τὴν πατρότητα καὶ μητρότητα, τὴν ἀγάπην πρὸς τὰ παιδιά, τὴν φροντίδα διὰ τὴν ἀνατροφὴν των κ.τ.τ. Καὶ τὰ οἰκογενειακὰ περιδικὰ εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσιν ρίπτουν σήμερον τὰ αὐτὰ συνθήματα. Τὸ αὐτὸ πνεῦμα διέπει καὶ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν δύο φύλων εἰς τὰ σχολεῖα, ὡς εἶπεν εἰς ἐμὲ ὁ πατὴρ Βλαδίμηρος.

Ἐπειτα ἀξιοζήλητον ὁμολογουμένως εἶναι τὸ ἐξῆς: Ἡ ὕλιστικὴν κοσμοθεωρίαν ἔχουσα Σοβιετικὴ Ἐνωσις δίδει μεγάλην σημασίαν εἰς τὰ ἠθικὰ καὶ πνευματικὰ συνθήματα καὶ εἰς τὴν χρῆσιν τῆς ἀρχῆς τῆς ὀλότητος, κατὰ τὴν ὁποῖαν ἀρχὴν πᾶσαι αἱ ἐπὶ μέρος προσπάθειαι πρέπει νὰ ὁργανώνωνται εἰς μίαν ὀλότητα καὶ νὰ ἐμφυχώνωνται ὑπὸ ἐνιαίας κατευθυντηρίου γραμμῆς. Ἡ ἐνιαία αὕτη κατευθυντήριος γραμμὴ περιλαμβάνει πρὸς τοὺς ἄλλοις καὶ τὸν λεγόμενον « ἠ θ ι κ ὸ ν κ ὠ δ ι κ α τῆς οἰκοδομήσεως τοῦ κομμουνισμοῦ». Ὁ κῶδιξ οὗτος μὲ μεγάλα πολύχρωμα γράμματα προβάλλεται πανταχοῦ. Τὸν εἶδομεν εἰς περίοπτον θέσιν οὐ μόνον εἰς τὰ ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα, τὰ ὁποῖα ἐπεσκέφθημεν, ἀλλὰ καὶ εἰς πάσας τὰς αἰθούσας τοῦ ἐργοστασίου τῆς κατασκευῆς ὠρολογίων, εἰς τὰ σαλόνια τῶν ξενοδοχείων, εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα, εἰς τὰς αἰθούσας ἀναμονῆς τῶν σιδηροδρομικῶν σταθμῶν κ.λ.π. Ἡμεῖς καυχώμεθα διὰ τὰς ἀπαραμίλλους τῶ ὄντι ἐλληνορθόδοξους ἠθικὰς ἀρχάς μας. Ἄλλ' εἰς ποῖον ἐργοστάσιόν μας ἢ εἰς ποῖον δημόσιον χώρον συγκεν-

τρώσεων φροντίζομεν νὰ ὑπομνήσκωμεν αὐτάς;

Ὁ σοβιετικὸς «ἠθικὸς κῶδιξ», ὅστις μάλιστα εἰς τὰ σαλόνια μεγάλων ξενοδοχείων εἶναι ἀνηρτημένος εἰς δύο στήλας, δηλαδὴ εἰς τὴν ρωσικὴν γλῶσσαν καὶ εἰς ἀγγλικὴν μετάφρασιν, λέγει τὰ ἐξῆς:

« 1) Ἀφοσίωσις εἰς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ κομμουνισμοῦ, ἀγάπη πρὸς τὴν σοσιαλιστικὴν πατρίδα, πρὸς τὰς χώρας τοῦ σοσιαλισμοῦ.

2) Εὐσυνείδητος ἐργασία διὰ τὸ καλὸν τῆς κοινωνίας ὅστις δὲν ἐργάζεται, αὐτὸς δὲν τρώγει.

3) Φροντίς ἐκάστου διὰ τὴν προστασίαν καὶ αὐξήσιν τοῦ κοινωνικοῦ πλοῦτου.

4) Ὑψηλὴ συνείδησις τοῦ κοινωνικοῦ χρέους καὶ καταδίκη τῶν παραβάσεων, αἱ ὁποῖαι βλάπτουν τὰ κοινωνικὰ συμφέροντα.

5) Συλλογικότης καὶ συντροφικὴ ἀλληλοβοήθεια ὁ εἰς δι' ὅλους καὶ ὅλοι διὰ τὸν ἓνα.

6) Ἀνθρώπιναι σχέσεις καὶ ἀμοιβαῖος σεβασμὸς μετὰ τῶν ἀνθρώπων: ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸν ἄνθρωπον εἶναι φίλος, σύντροφος καὶ ἀδελφός.

7) Τιμότης καὶ εὐλικρίνεια, ἠθικὴ καθαρότης, ἀπλότης καὶ μετριοφροσύνη εἰς τὴν κοινωνικὴν καὶ τὴν ἀτομικὴν ζωὴν.

8) Ἀμοιβαῖος σεβασμὸς εἰς τὴν οἰκογένειαν καὶ φροντίς διὰ τὴν ἀγωγὴν τῶν παιδιῶν.

9) Ἀδιαλλαξία πρὸς τὴν ἀδικίαν, πρὸς τὸν παρασιτισμὸν, πρὸς τὴν ἔλλειψιν τιμότητος, πρὸς τὸν ἀρριβισμόν καὶ τὴν ἀπληστίαν.

10) Φιλία καὶ ἀδελφότης ὅλων τῶν λαῶν τῆς ΕΣΣΔ, ἀπέχθεια πρὸς τὸ ἐθνικὸν καὶ φυλετικὸν μῖσος.

11) Ἀδιαλλαξία πρὸς τοὺς ἐχθροὺς τοῦ κομμουνισμοῦ, τῆς ὑποθέσεως τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἐλευθερίας τῶν λαῶν.

12) Ἀδελφικὴ ἀλληλεγγύη πρὸς τοὺς ἐργαζομένους ὅλων τῶν χωρῶν, ὅλων τῶν λαῶν».

Ὡς εἶναι φανερόν, τὰ πλεῖστα τῶν ἠθικῶν τούτων συνθημάτων τοῦλάχιστον ἐξ ἐπόψεως μορφολογικῆς διατυπώσεως εἶναι αὐτούσια χριστιανικὰ συνθήματα. Καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο φαίνεται ἡ προσπάθεια τοῦ Κομμουνισμοῦ πρὸς δημιουργίαν ὑποκαταστάτων τῆς ἀναγκαίας διὰ τὸν ἄνθρωπον θρησκευτικῆς ζωῆς. Ἡ ἠθικὴ ἰδεολογία τοῦ σοβιετικοῦ κράτους, οὕσα ἀσυνεπῆς πρὸς τὰς ὕλιστικὰς ἀρχάς, εἶναι ἐν πολλοῖς ἀντιγραφὴ ἐκ τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς.

Ἄλλὰ γενᾶται τὸ ἐρώτημα: Τί θὰ παράσχη εἰς τὸν ἄνθρωπον δραστικὰ κίνητρα καὶ ἐλατήρια, διὰ νὰ ἐφαρμόσῃ τὰ ἠθικὰ ταῦτα αἰτήματα, ὅταν ἀπουσιάζῃ ὁ θρησκευτικὸς ἐνθουσιασμός; Πῶς ἡ ἐφαρμογὴ θὰ εἶναι πλήρης, ὅταν τὰ ἠθικὰ αἰτήματα δὲν ἔχουν μεταφυσικὸν ἀγκυροβόλημα; Κατὰ τὸν ἐπιφανῆ παιδαγωγὸν Foerster, μόνον διὰ τῆς Θρησκείας «ἀποκτᾶ γνήσιον κύρος ἢ ἠθικὴ συνείδησις, ἢ ἠθικότης».

(Ἀκολουθεῖ τὸ τέλος)

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Ἡ ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» (Τεύχος 9 τῆς 1ης Μαΐου 1965) εὐχή ἢ ὁποῖα τάχα ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κατὰ τὴν Ἀκολουθίαν τῆς προσελεύσεως εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν τῆς Α.Μ. τῆς Βασιλείσης τῶν Ἑλλήνων Ἀννης-Μαρίας εἶναι ἐσφαλμένη. Ἡ πραγματικῶς ἀναγνωσθεῖσα ἔχει οὕτω:

«Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταξιώσας τελείαν ἀναδεῖξαι τὴν δούλην Σου Ἀνναν-Μαρίαν διὰ τῆς εἰς Σὲ Ὁρθοδόξου πίστεως καὶ τῆς σφραγίδος τοῦ Μύρου Σου τοῦ Ἁγίου, Σὺ Δέσποτα τῶν ἀπάντων, τὴν εἰς Σὲ ἀληθῆ πίστιν ἐν αὐτῇ διατήρησον, αὐξησον αὐτὴν ἐν δικαιοσύνῃ καὶ πᾶσι τοῖς παρὰ Σοῦ χαρίσμασιν κατακόσμησον, ὅτι Σὺ εἶ ὁ εὐλογῶν καὶ ἀγιαζῶν τὰ σύμπαντα καὶ Σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν».

Ἐπίσης τὸ δημοσιευθὲν κείμενον τοῦ λιβέλλου μετεδόθη ἐσφαλμένως ἐνῶ τὸ ἀληθές κείμενον ἔχει οὕτω:

«Χάριτι θεῖα καὶ οἰκεία βουλήσει, προκατηχηθεῖσα δεόντως, μεθίσταμαι σήμερον, διὰ τῆς σφραγίδος τοῦ ἁγίου Μύρου, ἀπὸ τῆς Λουθηρανικῆς εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν, ἣτις εἶναι καὶ ἡ Ἐκκλησία τοῦ εὐσεβοῦς Ἑλληνικοῦ λαοῦ, συνυφανθεῖσα μὲ τὴν ψυχὴν καὶ τὰς ἱστορικὰς αὐτοῦ περιπετείας καὶ τὰ μαρτύρια. Καὶ ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ὁμολογῶ ὅτι «Πιστεύω εἰς ἕνα Θεόν, Πατέρα, Παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀορατῶν. Καὶ εἰς ἕνα Κύριον

Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν Μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων. Φῶς, ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινόν, ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρὶ, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο. Τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου, καὶ ἐνανθρωπήσαντα. Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου, καὶ παθόντα καὶ ταφέντα. Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφάς. Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ πατρὸς. Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκροὺς ὅς τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος. Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ κύριον, τὸ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τῷ σὺν Πατρὶ καὶ Υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν. Εἰς μίαν Ἁγίαν Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν. Ὁμολογῶ ἕν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν. Καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ἀμήν».

Ἐτι ὁμολογῶ ὅτι στέργω καὶ ἀποδέχομαι τὰς ἑπτὰ Οἰκουμενικὰς Συνόδους καὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν θεσπισθέντα ὡς καὶ πάσας τὰς παραδόσεις τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, ἥς ταῖς εὐχαῖς τιμίαν ἀναδεῖξαι με ὁ Κύριος δούλην Αὐτοῦ, ἀπεργαζομένην τὰς ἐντολὰς Αὐτοῦ, καὶ δουλεύουσαν καὶ εὐαρεστοῦσαν ἐν παντὶ Αὐτῷ τε καὶ τῷ εὐσεβεῖ Ἑλληνικῷ λαῷ, χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν».

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΕΙΑΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΝ

Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, Πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐξολοκλήρως ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι μία μετοχὴ εἰς τὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὴν λυτρωτικὴν Του θυσίαν, εἰς τὸ αἱματηρὸν καὶ ἔνδοξον Πάσχα Του. Ὅχι ὀλιγώτερον, εἶναι μία ἐνσωμάτωσις εἰς τὸ μυστήριον τῆς Πεντηκοστῆς, μία μετάληψις τῶν δώρων τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὰ ὁποῖα ἐδόθησαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μετὰ τὴν ἱερατικὴν μεσιτείαν τοῦ Ἀρχιερέως Ἰησοῦ¹. Ποίαν σημασίαν ἔχει, λοιπόν, διὰ τὸν Χριστιανὸν ἡ παρουσία καὶ ἡ ἐνέργεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰδικῶς εἰς τὴν θεμελιώδη καὶ ὀργανωτικὴν πρᾶξιν τῆς, εἰς τὴν Εὐχαριστιακὴν Λειτουργίαν;

Ἄς προσπαθήσωμεν πρῶτον νὰ καθορίσωμεν τὴν Ὁρθόδοξον ἀντίληψιν τῆς ἐνεργείας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

α) Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ἀποσταλὲν ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ², μᾶς ὁδηγεῖ καὶ μᾶς ἐνώνει μετ' αὐτοῦ καὶ πραγματοποιεῖ τὴν ὑπὸ τοῦ Πατρὸς υἰοθεσίαν ἡμῶν³.

β) Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἔχει ἀποσταλῆ εἰς ἡμᾶς παρὰ τοῦ Πατρὸς, διὰ τῆς μεσιτείας τοῦ Χριστοῦ. Καὶ εἶναι παρὸν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ π ρ ο σ ω π ι κ ῶ ς⁴. Εἶναι χρήσιμον νὰ σταθῶμεν εἰς τὰς δύο αὐτὰς ἀπόψεις, αἱ ὁποῖαι βοηθοῦν εἰς τὴν κατανόησιν τοῦ ἔργου τοῦ Ἁγίου Πνεύματος⁵.

1. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἶναι κατ' ἐξοχὴν Πνεῦμα τοῦ Υἱοῦ. Ἐὰν ἀπὸ τὸ ἐν μέρος, «ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ Πατρὸς» (Ἰωάν. ιε', ιστ'), ἀπὸ τὸ ἄλλο, ἀναπαύεται εἰς τὸν Υἱὸν καὶ κατοικεῖ εἰς Αὐτόν, ὡς ἓν μία χρῆσις ἐν τῷ πληρώματι τῆς ὑπάρξεώς του προαιωνίως.

Ἄλλὰ τὸ Πνεῦμα τοῦ Υἱοῦ εἶναι Πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ, τοῦ σεσαρκωμένου Λόγου. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἐγέμιζε τοὺς δικαίους καὶ τοὺς προφῆτας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἀναπαύεται εἰς τὸν Μεσσίαν. Κατὰ τὸ Βάπτισμα τοῦ Χριστοῦ εἰς

1. Ἐὰν ὁ Χριστός, γράφει ὁ Vladimir Lossky, εἶναι ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις εἶναι τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἶναι τὸ «πληροῦν τὰ πάντα ἐν πᾶσι». Οὕτως, οἱ δύο ὀρισμοί, τοὺς ὁποῖους ὁ ἀπόστολος Παῦλος δίδει διὰ τὴν Ἐκκλησίαν (Ἐφεσ. α' 23), ἐπισημαίνουν ἐνυπάρχοντας ἐν αὐτῇ δύο διαφορετικοὺς πόλους, ἀνταποκρινόμενους εἰς τὰ δύο θεῖα πρόσωπα. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι «σῶμα», ἐφ' ὅσον ὁ Χριστός εἶναι ἡ κεφαλὴ τῆς. Εἶναι πλήρωμα, ἐφ' ὅσον τὸ Ἅγιον Πνεῦμα τὴν ἐμψυχώνει καὶ τὴν γεμίζει μετὰ τὴν θεότητα, διότι ἡ θεότης κατοικεῖ ἐν αὐτῇ σωματικῶς, ὅπως κατ'ἴκνη εἰς τὴν θεοθεσίαν ἀνθρωπίνην φύσιν τοῦ Ἰησοῦ. Δυνάμεθα, λοιπόν, νὰ εἰπωμεν, μετὰ τοῦ Ἁγίου Εἰρηναίου (Κατὰ αἰρέσεων III 24, § 1) ἀπὸ τοῦ Ἁγίου Ἐκκλησία, ἐκεῖ καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον καὶ ὅπου τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐκεῖ καὶ ἡ Ἐκκλησία» (Théologie mystique de l'Église d'orient, Paris 1944, pp. 153-154).

2. Ἰωάν. ιε' 26, ιστ' 14.

3. Ρωμ. η' 14-17, Γαλάτ. δ' 6-7.

4. Ἰωάν. ιδ' 16-17.

5. Lossky ἐνθ. ἀν. σ. 180-181.

τὸν Ἰορδάνην, ἐφανερώθη αὐτῇ ἡ παρουσία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐν τῷ Υἱῷ. Ὁλόκληρος ἡ ἐπίγειος ζωὴ τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἐσφραγισμένη μετὰ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα: ἀπὸ τὴν ἄσπιλον σύλληψιν του εἰς τὴν Ναζαρέτ, ἕως τοὺς μεγάλους σταθμοὺς τῆς ἰδιωτικῆς του ζωῆς καὶ ἕως τὴν δημοσίαν ζωὴν καὶ τὸ Πάθος καί, τέλος, τὴν Ἀνάστασιν καὶ τὴν Ἀνάληψιν. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐκχύνεται εἰς τὸν Χριστὸν ὡς ἓν μία χρῆσις⁶, ἀλλ' αὐτῇ ἡ μεσσιανικὴ χρῆσις τοῦ ἀνθρώπου—Χριστοῦ συνεχίζει καὶ ἀντανακλᾷ τὴν προαιωνίαν Χρῆσιν τοῦ Θεοῦ Λόγου ἀπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὁ Χριστός, ἐπομένως, εἶναι διαποτισμένος μετὰ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ εἶναι ἐνδεδυμένος μετὰ αὐτό, ὡς ἓν μετὰ τὸ φῶς (μεταμόρφωσις), καὶ ἡ περιχώρησις αὐτῶν εἶναι τοιαύτη, ὥστε καὶ αὐτὸ τὸ πρόσωπον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μᾶς εἶναι ἀποκεκρυμμένον καὶ τὸ καθαντὸ ὄνομά του παραμένει ἄγνωστον καὶ ἡ ὑπαρξίς του μυστηριώδης καὶ ἀπρόσιτος εἰς τὴν γνῶσιν μας⁷. Ἡ κυρία ἀποστολὴ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι νὰ ἀποκαλύπτῃ τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ, νὰ τὸ καθιστᾷ παρὸν, νὰ τὸ «ἐπαναπαρουσιάσῃ», νὰ δίδῃ μαρτυρίαν δι' αὐτὸν καὶ νὰ μᾶς ἐνώη μετ' αὐτοῦ.

2. Ἐκ τοῦ ὀλοκληρωτικοῦ αὐτοῦ προσανατολισμοῦ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πρὸς τὸν Χριστόν, δὲν ἐξάγεται, ὅτι ἡ ἐλευσις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἔχει ἓνα χαρακτῆρα ἐξαρτήσεως, ὑποβοηθητικὸν τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ⁸. Μολονότι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα δὲν φανεώνει τὸ πρόσωπόν του, δὲν παύει νὰ εἶναι πρᾶγματι παρὸν καὶ νὰ ἐργάζεται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἐὰν τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἔρχεται νὰ «μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ Χριστοῦ», δὲν εἶναι ὀλιγώτερον ἀληθές, τὸ ὅτι ὁ Χριστός μᾶς στέλλει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα⁹ καὶ ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς λυτρωτικῆς Σαρκώσεως καὶ τῆς «ἐν δόξῃ» Ἀναλήψεως εἶναι ἡ προπαρασκευὴ τῆς ἐλεύσεως τοῦ «ἄλλου Παρακλήτου»¹⁰. «Τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ προπαρασκεύαζε τὸ ἔργον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος»¹¹. Ἡ Ἐκκλησία δὲν φέρει τὴν σφραγίδα τῆς Πεντηκοστῆς ὀλιγώτερον ἀπὸ ὅσον φέρει τὴν σφραγίδα τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως. Ὁλόκληρος ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὀλόκληρος ἡ λατρεία τῆς χαρακτηρίζονται, ὅπως θὰ τὸ ἴδωμεν, ἀπὸ αὐτὸν τὸν δυαδισμόν. Ὑπάρχει ἀμοιβαιότης καὶ ὄχι ὑποταγὴ μεταξὺ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ¹². Ἡ ἀμοιβαιότης αὐτῇ παρεμφερόθη, κατὰ ἓν μέρος, ἐν τῇ Δύσει ἀπὸ τὸ Filioque. Ὑπογραμμίζω ἐδῶ

6. Λουκᾶ δ' 18, Ψαλμ. με' 8, Ἑβρ. α' 9.

7. Lossky... σ. 157.

8. Lossky... σ. 156.

9. Ἰωάν. ιε' 26, κ' 22.

10. Ἰωάν. ιστ' 7.

11. Lossky... σ. 156.

12. Olivier Clement, Transfigurer le temps, Paris 1959, σ. 131-132.

τὴν πεποίθησίν μου, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος διδασκαλία, περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος («ἐκ τοῦ Πατρὸς») μόνον, ἢ μπορεῖ, μόνη αὐτή, νὰ θεμελιώσῃ καὶ νὰ δικαιώσῃ τὴν περιζώρησιν ταύτην καὶ τὴν ἀμειψιβαίεττα τοῦ Θείου Λόγου καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς δλόκληρον τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰς τὴν λατρείαν τῆς καὶ εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν ὑπόστασίν τῆς.

Ἡ Πεντηκοστή εἶναι τι πλεόν ἐνός ιστορικοῦ γεγονότος. Ἐὰν ὁ Σταυρὸς καὶ ἡ Ἀνάστασις ἐπραγματοποιήθησαν («πάξι») ¹³, ἡ οὐρανία μεσιτεία, ἡ πρεσβεία τοῦ Ἀρχιερέως Ἰησοῦ ἐν τοῖς δεξιούσι τοῦ Οὐρανοῦ Πατρὸς εἶναι σταθερά καὶ ἀδιάκοπος. Ἀποτελεῖ τὴν οὐρανίαν ὄψιν τῆς λυτρώσεως ἡμῶν. Ὁ Υἱὸς δὲν διακόπτει ποτὲ τὴν ἱερατικὴν του ἰκεσίαν ¹⁴ διὰ τὸ ἀνθρώπινον γένος, διὰ τοὺς ἀδελφούς του ¹⁵. Ἰδοὺ διατὶ ἡ κάθοδος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν δὲν εἶναι παρὰ εἰς ἐγκαινισμὸς καὶ δὲν ἢ μπορεῖ καθόλου νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐν ἀπομεμω-νωμένον γεγονός.

Ἡ βιαία πνοὴ καὶ αἱ πύρινα γλῶσσαι τοῦ ὑπερώου φανερώουν τὴν ἔλευσιν τῆς καινῆς ἐποχῆς τῆς Πεντηκοστῆς, τῶν Μεσσιανικῶν χρόνων, τῶν «ἐσχάτων ἡμερῶν» ¹⁶, τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴ ἡ νέα κατάσταση εἶναι ὀριστική ¹⁷, ἀποτελεῖ τὸ Status Patriae, ἐντός τοῦ ὁποῦ ἡ Ἐκκλησία ὑφίσταται, τὸ ἐσχατολογικὸν πλήρωμα, ὅπερ τῆς ἐδόθη ὑπὸ «τοῦ πληροῦντος τὰ πάντα ἐν πᾶσι» ¹⁸. Αὐτὴ ἡ ἀντίληψις τῆς «συνεχιζομένης Πεντηκοστῆς» ἐν τῇ Μυστηριακῇ καὶ εὐχαριστιακῇ ζωῇ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι σημαντική καὶ τὴν εὐρίσκει κανεὶς πολλάκις εἰς τοὺς Πατέρας. Ὁ σκοπὸς καὶ ὁ προορισμὸς ὀλοκλήρου τοῦ ἔργου τῆς λυτρώσεώς μας ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἦτο ἡ ἀπόκτησις ὑπὸ τῶν πιστῶν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» (Συμεῶν ὁ Νέος Θεολόγος) ¹⁹. «Ποία εἶναι ἡ ἐκβασίς καὶ ποῖον τὸ ἀποτέλεσμα τῶν παθημάτων τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν διδασκαλιῶν του καὶ τῶν ἔργων του; ἐρωτᾷ ὁ βυζαντινὸς λειτουργιολόγος Νικόλαος Καβάσιλας. «Ὅταν τὰ ἀντικρῶζωμεν ἐν συσχετισμῷ πρὸς ἡμᾶς, δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο, παρὰ ἡ κάθοδος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν... Εἰς τὸ ὑπερώον, ἡ Ἐκκλησία ἐδέχθη τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, μετὰ ἀπὸ τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν Οὐρανόν. Τώρα δέχεται τὴν δωρεάν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μετὰ ἀπὸ τὴν προσδοχὴν τῶν τιμίων δώρων εἰς τὸ ἐπουράνιον θυσιαστήριον. Ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος ἐδέχθη αὐτὰ τὰ δῶρα, μᾶς στέλλει, μᾶς ἀντικαταπέμπει» τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ὅπως ἔχει λεχθῆ. Διότι εἶναι ὁ μεσίτης, εἶναι ὁ ἴδιος καὶ σήμερον, ὅπως ἦτο καὶ ἄλλοτε, καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἶναι ἐπίσης τὸ ἴδιον» ²⁰.

13. Ἐβρ. ζ' 27, θ' 26.

14. Ἰωάν. ιδ' 16.

15. Ἐβρ. β' 17, ζ' 25, θ' 28.

16. Πράξ. β' 17.

17. Ἰωάν. ιδ' 16.

18. Ἐφεσ. α' 23.

19. Συμεῶν τοῦ Νέου Θεολόγου ὁμιλία 38.

20. Νικολάου Καβάσιλα: Ἐρμηνεία τῆς θείας Λειτουργίας κεφ. 37.

Ἡ Ἐκκλησία — Σῶμα τοῦ Χριστοῦ εἶναι καὶ Ναὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος (Α' Κορινθ. γ' 16—17), καὶ ἐπομένως, ἀφ' ἐνός ἀναγγέλλει τὴν ἔλευσιν καὶ τὸ πλήρωμα τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ μετὰ τὴν ζωοποιὸν καὶ αἰδίων παρουσίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἀφ' ἑτέρου ἰκετεύει καὶ ἐπικαλεῖται (ἐπικλησις) τὴν ἔλευσιν αὐτῆς τῆς Βασιλείας, τὴν κάθοδον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖον πάντοτε προσδοκᾷ.

Λειτουργικὴ καὶ Εὐχαριστιακὴ διάστασις τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ διαφοροποίησις καὶ ἡ ἀμειψιβαίεττα αὐτῆ τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι ἐκείνη, ἣτις θεμελιώνει τὴν Ἐκκλησίαν, ἐν τῇ ἐνότητι τῆς καὶ τῇ πολλαπλότητι τῆς. Ἡ Λύτρωσις εἶναι τὸ θεμέλιον τῆς ἱεραρχικῆς ἐνότητος τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας εἰς σῶμα μοναδικὸν τοῦ Χριστοῦ. Ἡ Πεντηκοστή εἶναι ἡ βεβαίωσις τῆς πολλαπλότητος καὶ τῆς ἀπολύτου ἀξίας τῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα εἶναι ἠνωμένα μετὰ τοῦ Θεοῦ (ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι).

1. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ ὑπερώου καὶ τῆς πρώτης περιόδου τῆς Ἱεροσαλήμ προσφέρει τὸ τελειότερον παράδειγμα τῆς ἐνότητος τῶν πρώτων Χριστιανῶν. Τὸ κέντρον αὐτῆς τῆς ἐνότητος εἶναι ὁ Χριστός, ἀπὸν σωματικῶς ἀπὸ τῆς ὥρας τῆς Ἀναλήψεως, ἀλλὰ παρὼν (διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος), τὸ ὁποῖον δίδει μαρτυρίαν δι' αὐτὸν καὶ ἀρμόζει τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας εἰς ἐν Σῶμα (Α' Κορινθ. ιβ', 13). Ἡ ἐνότης αὐτῆ τῶν Χριστιανῶν εἰς ἐν μόνον σῶμα εἶναι Εὐχαριστιακῆς φύσεως. Περὶ τῆς Εὐχαριστίας, ἐν τῇ ὁποῖα κατὰ πᾶσαν πιθανότητα προέστατο ὁ ἀπόστολος Πέτρος ²¹, συνάγονται οἱ πρώτοι Χριστιανοὶ τῶν Ἱεροσολύμων, πάντοτε ἠνωμένοι (Πράξ. κδ' 7), μετὰ μίαν καρδίαν καὶ μετὰ μίαν ψυχὴν (Πράξ. β' 42—46, δ' 32—25). Ἐπομένως τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἶναι ἡ ἐνοποιὸς δύναμις τῆς Ἐκκλησίας — Σῶματος τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἐνότης αὐτῆ πραγματοποιεῖται εἰς τὴν Εὐχαριστίαν. Ἰδοὺ μερικαὶ ἀρχαῖαι ἐπικλήσεις, αἵτινες δικαιώνουν ἄριστα αὐτὴν τὴν ἀντίληψιν.

«Σὲ ἰκετεύομεν, Κύριε, ἐξαπόστειλον τὸ Ἅγιον Πνεῦμά σου εἰς τὴν θυσίαν τῆς κοινότητος. Συνάγαγε αὐτὴν, ἔνωσον αὐτὴν καὶ συναψον αὐτὴν μετὰ τῶν ἁγίων σου, τῶν εὐφραينوμένων ἐν τῷ πληρώματι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» ²².

«Ἡμᾶς δὲ πάντας, τοὺς ἐκ τοῦ ἐνός ἄρτου καὶ τοῦ ποτηρίου μετέχοντας, ἔνωσαι ἀλλήλοις εἰς ἐνός Πνεύματος Ἁγίου κοινωνίαν» (Μ. Βασίλειος).

(Συνεχίζεται) Πρεσβύτερος BORIS BOBRINSKOY

Καθηγητῆς Ρωσικοῦ Ἰνστιτούτου

Ἁγίου Σεργίου Παρισίων

Μετάφρασις

Ἀρχιμ. Νικοδήμου Γκατζιουλίη

21. Τὸ πρόβλημα αὐτοῦ πρωτείου τοῦ Πέτρου ἐν τῇ Ὁρθόδοξῃ Ἐκκλησίᾳ κατέστη τελευταίως τὸ ἀντικείμενον μιᾶς συλλογῆς ἄρθρων, εἰς τὴν ὁποῖαν συνεργάζονται ὁ π. Ν. Afanasieff, ὁ Ν. Koulomzine, ὁ π. J. Meyendorff καὶ ὁ π. Α. Schmemmann, καὶ ἡ ὁποῖα ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ Bibliothéque Orthodoxe, Delachaux et Niestlé, 1960.

22. Ἱπολύτου Ρώμης, Ἀποστολικαὶ παραδόσεις,

ΒΟΣΚΕ ΤΑ ΑΡΝΙΑ ΜΟΥ*

Με τὴν βοήθειαν τοῦ Παναγάρχου Θεοῦ καὶ τὴν εὐλογίαν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας λήγει σήμερον καὶ ἡ 5η περίοδος τῆς λειτουργίας τοῦ παρὰ τῆ Ἀποστολικῆ Διακονίᾳ ἐπισήμου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου Κατηχητῶν. Καί, ἤδη, ἐν ἀγαλλιάσει δυνάμεθα νὰ ὑψώσωμεν εὐγνώμονα καρδίαν πρὸς τὸν Κύριον καὶ νὰ Τὸν εὐχαριστήσωμεν θερμῶς διὰ τὴν χορηγηθεῖσαν καὶ ἐφέτος θείαν ἐνίσχυσιν πρὸς εὐδόωσιν τῶν σκοπῶν τοῦ παρόντος Φροντιστηρίου καὶ αἰσίαν λήξιν τῶν μαθημάτων αὐτοῦ.

Ἐξ ἄλλου γνωρίζομεν τὸ ζῶηρον καὶ πατρικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν κατήχησιν γενικῶς καὶ ἰδίως τὴν πνευματικὴν καλλιέργειαν τῶν παιδιῶν μας, τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χρυσόστομου, διὰ τὸ ὅποιον ἐνδιαφέρον, ἐκδηλωθὲν κατὰ πολλοὺς καὶ ποικίλους τρόπους, τὸν εὐχαριστοῦμεν θερμῶς ἐξαιτούμενοι ἅμα τὰς θεοπειθεῖς εὐχὰς αὐτοῦ.

Ἐπὶ τούτοις αἱ εὐχαριστίαι ἡμῶν ὑποβάλλονται πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ.κ. Διονύσιον συνοδικὸν Συνεδρον καὶ μέλος τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, καὶ τὸν Θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον Κερνίσης κ. Χρυσόστομον, ἐκπροσωποῦντα τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον, ὡς καὶ πρὸς τοὺς παρισταμένους ἔλλογιμωτάτους καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Δ. Μωραΐτην, μέλος τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου καὶ κ. Α. Φυτράκη, πρῶτην Γενικὴν Διευθυντὴν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, μετὰ πολλῆς ἀγάπης περιβάλλοντας τὴν ταπεινὴν ὄσον καὶ ἀθόρυβον ταύτην προσπάθειαν τοῦ Κατηχητικοῦ Φροντιστηρίου.

Ἐπιπροσθέτως καθηκόντως ὀφείλομεν καὶ μάλιστα μετὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν, νὰ ἐξάρωμεν τὸν κόπον καὶ τὴν εὐγενῆ προσφορὰν τῶν ἐντίμων συνεργατῶν ἡμῶν διδασκάντων ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ καὶ δὴ τῶν ἐπὶ μακρὸν χρονικὸν διάστημα ἐποπτευσάντων τῶν πρακτικῶν Κατηχητικῶν ἀσκήσεων.

Κατὰ τὴν λήξασαν περίοδον ἐνεγράφησαν μὲν 180 νέοι καὶ νέαι ἀπόφοιτοι Γυμνασίου καὶ φοιτηταὶ Ἀνωτάτων Πανεπιστημιακῶν Σχολῶν, θὰ λάβουν ὅμως πτυχίον 138, ὅσοι δηλ. μετὰ τῆς προσηκούσης ἐπιμελείας παρηκολούθησαν τὰ θεωρητικὰ μαθήματα καὶ τὰς πρακτικὰς ἀσκήσεις καθ' ὅλον τὸ πεντάμηνον διάστημα τῆς λειτουργίας τοῦ Φροντιστηρίου.

Οἱ ἀπόφοιτοι οὗτοι τοῦ Φροντιστηρίου, πληρεῖς ἐνθουσιασμοῦ καὶ αἰσιοδοξίας, θέτουν σήμερον τὴν χεῖρα αὐτῶν ἐπὶ τὸ ἄροτρον τῆς Κατηχητικῆς Διακονίας ἀντλήσαντες ἐκ τῆς πλουσίας πείρας καὶ

ἀρτίας Ἐπιστημονικῆς καταρτίσεως τῶν διδασκάλων τῶν τὰ ἀπαραίτητα ἐφόδια διὰ μίαν λαμπρὰν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Κατηχητικὴν δραστηριότητα. Καὶ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι τοῦ Θεοῦ εὐδοκοῦντος καὶ ἐνισχύοντος θὰ ἀποφέρουν καὶ οὗτοι, ὡς καὶ οἱ 640 μέχρι τοῦδε ἀπόφοιτοι, πλουσίους καὶ εὐχύμους πνευματικούς καρπούς ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν παιδιῶν μας δεινῶς ταλαιπωρουμένων εἰς τὸν σύγχρονον παραπαίοντα ὑλιστικὸν κόσμον.

Καὶ αὐτὴν τὴν πεποίθησιν ἔχοντες δι' ὑμᾶς, προσφιλεῖς Κατηχηταὶ καὶ Κατηχήτριαι, κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην στιγμήν, καθ' ἣν παρὰ τῶν τιμίων χειρῶν τῶν παρισταμένων Σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων θὰ λάβητε τὸ πτυχίον τοῦ Κατηχητοῦ, ὡς ἐπιβράβεισιν τοῦ κόπου σας καὶ δικαίωσιν τοῦ ἱεραποστολικοῦ σας ζήλου, παρακαλοῦμεν νὰ στρέψητε τὴν σκέψιν σας μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς πρὸς τὸ πολλαχόθεν ἐκ τῆς ἐπισήμου ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας ἐπιδεικνυόμενον μέγα ἐνδιαφέρον διὰ τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν κατάρτισιν καὶ τὴν ἐν γένει πρόοδον τῶν παιδιῶν, τὰ ὅποια εὐρισκόμενα ἐν μέσῳ τοῦ ἰσχυροῦ στροβίλου τῶν νεωτεριστικῶν καὶ ὑλιστικῶν ρευμάτων ὑφίστανται δεινὸν κλονισμόν πρὸς μεγίστην ζημίαν τῆς οἰκογενίας καὶ τῆς κοινωνίας εὐρύτερον.

Καὶ τὸ μέγα τοῦτο ἐνδιαφέρον εἶναι ἄξιον τῆς προσηκούσης ἐκτιμήσεως, καθόσον δημιουργεῖται σήμερον μία γενναία καὶ ἀποφασιστικὴ ἀντίδρασις κατὰ τῶν ὁσημέραι αὐξανομένων καὶ ὑπὸ διαφόρους μορφὰς ἐκδηλουμένων ὑλιστικῶν κοσμοθεωριῶν, ἀλλὰ καὶ διότι ἀνταποκρίνεται εἰς σπουδαιοτάτην παράδοσιν, διὰ τῆς ὁποίας ἐκφράζεται ἡ ἐναντι τοῦ παιδικοῦ κόσμου θέσις τῆς Ἐκκλησίας.

Εἶναι γνωστὸν πῶς ἐσκέπτετο καὶ πῶς ἐνήργει ὁ προχριστιανικὸς κόσμος ἐναντι τῶν παιδιῶν. Τραγικὰ γεγονότα ἀποκαλύπτει ἡ ἱστορικὴ ἔρευνα, τινὰ τῶν ὁποίων ἐν συντομίᾳ ὀφείλομεν νὰ ἀναφέρωμεν.

Οἱ Ἑβραῖοι, ὡς ἀναφέρει ὁ 195 ψαλμός, «ἔθυσον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν τοῖς δαιμονίοις καὶ ἐξέχεαν αἷμα ἀθῶων, αἷμα υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων, ὧν ἔθυσαν τοῖς γλυπτοῖς Χαναάν».

Οἱ εἰδωλολάτραι, τοὺς ὁποίους ὁ Ἀπόστολος Παῦλος χαρακτηρίζει εἰς τὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολὴν «ἀστόργους», παρέχουν εἰς τὴν διαδρομὴν τῶν αἰώνων ἀπτάς ἀποδείξεις ὅχι μόνον περιφρονητικῶν διαθέσεων, ἀλλὰ καὶ ἐγκληματικῶν ἐνεργειῶν εἰς βάρος τῆς προσωπικότητος καὶ τῆς ζωῆς τῶν παιδιῶν. Καὶ ὁ μὲν Σόλων μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ἡ ζωὴ τοῦ νεογεννήτου βρέφους ἐξηρτάτο καθ' ὀλοκληρίαν ἀπὸ τὴν θέλησιν τοῦ πατρὸς του ἐκδηλουμένην δ' ἐνὸς ἀπλοῦ νεύματος, ὁ δὲ Σενέκας λέγει ρητῶς καὶ μάλιστα μετὰ τινος ἐγκραυχῆσεως, «τιμω-

* Ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τὴν 10/4/65 ἐν τῇ Μεγάλῃ Αἰθούσῃ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας κατὰ τὴν ἀπονομὴν τῶν πτυχίων εἰς τοὺς ἀποφοίτους τοῦ Φροντιστηρίου τῶν Κατηχητῶν.

ροῦμεν διὰ θανάτου τοὺς κακούργους, τὰ θηρία καὶ τὰ ἀδύνατα καὶ ἀνάπηρα νήπια». Εἰς τὴν αὐτήν, λοιπόν, θέσιν οἱ κακούργοι, τὰ θηρία καὶ τὰ ἀξιοσυμπάθητα ἀδύνατα καὶ ἀνάπηρα νήπια.

Ἄλλ' ἡ Ἐκκλησία ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἰδρύσεώς της, λαμβάνει ὅλως διαφορετικὴν στάσιν. Ἐπιδεικνύει ζωηροτάτην ἀντίθεσιν, ἡ ὁποία θεμελιούται καὶ καθορίζεται ὑπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ Κυρίου, διὰ τῶν λόγων του: «Ἄφετε τὰ παιδιά ἔρχεσθαι πρὸς με καὶ μὴ κωλύετε αὐτά: τῶν τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν». Τὰ παιδιά, λοιπόν, δὲν προορίζονται πλέον διὰ τὸν Καιάδα καὶ τὴν ἄβυσσον, ἀλλὰ διὰ τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Κύριος «ἐναγκαλισάμενος αὐτὰ κατηυλόγει τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτὰ» (Μάρκ. 1', 14). Εἰς τὴν τόσον τρυφερὰν καὶ παραστατικὴν αὐτὴν σκηνὴν ἔχομεν τὸν σπουδαιότερον σταθμὸν τῆς ἱστορίας τοῦ παιδιοῦ, καθ' ὅσον ἡ παιδικὴ ψυχὴ ἐπανευρίσκει τὴν ἀξίαν της, ἀναγνωρίζεται δὲ καὶ ἐκτιμᾶται ὡς «εἰκὼν τοῦ Θεοῦ».

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐπαινεῖ τὸν ἐκλεκτὸν συνεργάτην του, τὸν Τιμόθεον, ἐκφράζων πρὸς αὐτὸν τὴν χαρὰν, διότι «ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερά γράμματα οἶδεν» καὶ συγχρόνως παρακαλεῖ τοὺς γονεῖς νὰ ἐκτρέφουν τὰ τέκνα των «ἐν παιδείᾳ καὶ νοθεσίᾳ Κυρίου».

Ἴδου καὶ ὁ «Ποιμὴν» τοῦ ἀποστολικοῦ Πατρὸς Ἑρμᾶ συνιστᾷ καὶ προτρέπει «μὴ διαλείψης νοθετῶν τὰ τέκνα σου».

Τὰ παιδιά, λοιπόν, δὲν θεωροῦνται πλέον ἀμελητέα ποσότης, δὲν εἶναι ἀνευ ἀξίας, δὲν εἶναι κάτι τὸ ὁποῖον ἤμποροῦμεν νὰ καταστρέψωμεν χωρὶς νὰ ἐπωμιζώμεθα βαρυτάτας ποινικὰς καὶ ἠθικὰς εὐθύναις. Εἶναι εἰκόνες τοῦ Θεοῦ τὰ παιδιά, φέρουν ψυχὴν ἀθάνατον καὶ προορίζονται διὰ τὴν αἰώνιον ζωὴν. Εἶναι ἐπὶ πλέον, διὰ νὰ ἐπαναλάβω εὐστοχον φράσιν τοῦ Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως, τὰ εὐλογημένα «ἄνθη τοῦ γάμου». Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἁγία Μόνικα δὲν ἀποστρέφεται τὸν ἄσωτον υἱὸν της, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι συνεχῶς ποτίζεται μὲ πολὺν πικρίαν. Προσεύχεται ὑπὲρ αὐτοῦ ἐπὶ 16 ὁλόκληρα ἔτη καὶ ἐπιτυγχάνει τὴν σωτηρίαν του.

Ἡ Ἁγία Νόνα κρατεῖ στοργικὰ στὴν ἀγκαλιὰ της τὸν μικρὸν Γρηγόριον, τὸν μετέπειτα ἀετὸν τῆς Θεολογίας, καὶ τοῦ μανθάνει τὴν ἀνάγνωσιν ἀπὸ τὸ βιβλίον τῆς ἁγίας Γραφῆς.

Καὶ ὁ Ὠριγένης, ὁ ὁποῖος ἀνεδείχθη «χαλκέντερος» συγγραφεὺς καὶ βαθύς μελετητής, ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας ἀποστηθίζει περικοπὰς τῆς Ἁγ. Γραφῆς καθοδηγούμενος εἰς τοῦτο ὑπὸ τοῦ πατρὸς του Λεωνίδου.

Ὀλόκληρος ἡ Ἐκκλησία εἰς τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου προσεύχεται: «τὰ νήπια ἐκθρεψον, τὴν νεότητα παιδαγωγῶσον». Καὶ εἰς τὴν Λατρείαν ἡ συμμετοχὴ τῶν παιδιῶν εἶναι ἐνεργητικὴ, ὄχι παθητικὴ. Αἱ Ἀποστολικαὶ Διαταγαὶ ἀναφέρουν ὅτι τὸ «Κύριε ἐλέησον» ψάλλουν «πρὸ πάντων τὰ παιδιά». Δηλ. δοξάζεται καὶ

ὑμολογεῖται ὁ Θεὸς «ἐκ στόματος νηπίων» καὶ ἀποδεικνύεται τοιοῦτοτρόπως ἡ σπουδαιότης τὴν ὁποῖαν ἀπέδιδεν ἡ Ἐκκλησία εἰς τὴν ὑπὸ ἀκάκων παιδιῶν ἀναπεμπομένην προσευχὴν. Ἄλλὰ καὶ ἡ θεῖα Μετάληψις γίνεται κατὰ σειρὰν ὅλως τιμητικὴν διὰ τὰ παιδιά. Κατὰ τὰς Ἀποστολικὰς Διαταγὰς πρῶτοι θὰ κοινωνήσουν οἱ Ἀξιωματοῦχοι, δηλ. οἱ Πρεσβύτεροι, οἱ ἀσκητικοὶ καὶ αἱ παρθένοι καὶ «εἶτα τὰ παιδιά καὶ τότε πᾶς ὁ λαός».

Ὁ μικρὸς Ταρσίσιος ἀναλαμβάνει μετὰ θάρρους καὶ ἐκτελεῖ μετὰ θαυμαστῆς ἀφοσιώσεως ἄκρως ἱερὰν καὶ ἐμπιστευτικὴν Ἐκκλησιαστικὴν διακονίαν. Μεταφέρει πρὸς τοὺς ἐν φυλακαῖς μελλοθανάτους χριστιανούς τὴν ἁγίαν Κοινωνίαν παρὰ τοὺς κινδύνους οἱ ὁποῖοι τὸν περιβάλλουν.

Εἶναι, πράγματι, μεγαλειώδης αὐτὴ ἡ ἔναντι τοῦ παιδιοῦ στάσις τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἀνεπτύχθη εἰς εἰρηνικὴν ἐπανάστασιν καὶ ἐπορφύρωσεν αὐτὴν τὴν Ἐκκλησίαν μὲ ἄφθονον αἶμα παιδιῶν, τὰ ὁποῖα δὲν ἐδίστασαν νὰ μαρτυρήσουν ὑπὲρ τῆς πίστεως καὶ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ.

Αὐτὰ τὰ ἅγια παιδιά, πού σελαγίζουν στὸ πνευματικὸ στερέωμα τῆς Ἐκκλησίας, ὑπευθυμίζουν εἰς πάντας ἡμᾶς, ἀρμοδίους καὶ μὴ, τὴν τεραστίαν εὐθύνην τὴν ὁποῖαν φέρομεν ἔναντι τοῦ παιδικοῦ κόσμου.

Ἄλλ' ἡ εὐθύνη αὐτὴ ἡ τεραστία, πρέπει νὰ τεθῆ ἐνώπιον ὄλων μας, σήμερον ἰδίως, διότι ὅλοι βλέπομεν τὴν βαθεῖαν καὶ βαρεῖαν πνευματικὴν κρίσιν, τὴν ὁποῖαν διέρχονται τὰ παιδιά.

Εὐκόλως σήμερον τὰ παιδιά ἀποτινάσσουν τὰς χρυσᾶς τοῦ παρελθόντος παραδόσεις καὶ ἐγκαταλείπουν τοὺς δεδοκιμασμένους τρόπους τῆς ζωῆς, διὰ νὰ ἀκολουθήσουν τυφλῶς καὶ ἀνοήτως τὸ ἀσυνήθες, τὸ παράδοξον καὶ τὸ ἐντυπωσιακόν. Εὐκόλως σήμερον δελεάζονται καὶ ἀπατῶνται οἱ ἔφηβοι. Καὶ εἰς μεγαλύτερον βαθμὸν οἱ νέοι ἀπὸ τὰ λαμπερὰ καὶ θορυβώδη πράγματα τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ καὶ θεωροῦν, δυστυχῶς ὄχι σπανίως, τὴν Ἐκκλησίαν ὡς καπιτὶ τὸ ἀπληροκαίωμενον καὶ ἐστερημένον πάσης ἀξίας καὶ γοητείας.

Αὐτὰ τὰ παιδιά ἔχουν ἀνάγκην τῆς φιλικῆς καὶ τωνατικῆς συμπαράστασεως ὄλων. Αἱ κατάραι καὶ οἱ ἀναθεματισμοί, αἱ ἐπικρίσεις καὶ οἱ φιλιππικοὶ δὲν ὠφελοῦν σήμερον. Ἀντιθέτως διευρύνουν τὸ χάσμα, τὸ ὁποῖον, δυστυχῶς, ἄς μὴ τὸ ἀποκρύπτωμεν, ἔχει δημιουργηθῆ μεταξύ τῆς παλαιᾶς καὶ νέας γενεᾶς.

Ἡ Ἐκκλησία, λοιπόν, εἶναι ἀνάγκην νὰ δραματίσῃ εἰς τὸ μέγα τοῦτο θέμα, πού συνταράσσει τὸν κόσμον ὁλόκληρον—διατὶ ὄχι καὶ τὴν πατρίδα μας;—τὸν μοναδικὸν ρόλον τῆς στοργικῆς μητρὸς. Ὅταν ἡ Ἐκκλησία κάμῃ καὶ πάλιν τὴν ἀποφασιστικὴν αὐτὴν στροφὴν πρὸς τὸ παιδί καὶ χαράξῃ τὴν ἀληθῆ πορείαν της πρὸς αὐτό, καὶ ἐργασθῆ μετὰ τῆς αὐτῆς, ὡς ὁ Κύριος, ἀγάπης καὶ ἀγωνισθῆ ἀνεन्दότως, στηριζομένη εἰς τὴν ἀλήθειαν, θὰ συμπαράσῃ μεθ' ἑαυτῆς καὶ γονεῖς καὶ διδασκάλους

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Πραΐξις ὑψίστου συμβολισμού.

Μὲ ἀπερίγραπτον χαρὰν ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐχαιρέτησε τὸ γεγονός, ὅτι κατόπιν σχετικῆς προσκλήσεως τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως οἱ ἐπίσημοι ἐκπρόσωποι τῶν ἱερῶν μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους παρεκάθησαν κατὰ τὴν Κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ εἰς ἐπίσημον βασιλικὸν γεῦμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκτὸς τῶν μελῶν τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας παρευρίσκειτο καὶ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομος.

Ὡς ἐτόνισεν ὁ πρωτεπιστάτης τοῦ ἁγίου Ὁρους, «ἡ βασιλικὴ πρόσκλησις τῶν ἀντιπροσώπων τῶν αἰωνοβίων βυζαντινῶν ἱερῶν μονῶν τοῦ μοναδικοῦ ἐν τῷ κόσμῳ ὀρθοδόξου μοναστικοῦ κέντρου ὑπὸ τοῦ μοναδικοῦ ἐν τῷ κόσμῳ ὀρθοδόξου Βασιλέως ἀποτελεῖ πραΐξιν ὑψίστου συμβολισμού, καθ' ὃ ἀνανεοῦνται ἐναργέστατα οἱ δεσμοί, οἱ ἀείποτε συνδέοντες τὴν ἀνατολικὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν μετὰ τῶν Βασιλέων

εἰς τρόπον ὥστε οἱ πάντες νὰ ὑποβοηθήσουν τὴν ὥραϊαν προσπάθειαν τῆς κατὰ Χριστὸν ἀναγεννήσεως τῶν παιδιῶν.

Καὶ σπουδαιότατος φορεὺς αὐτοῦ τοῦ ὑπὲρ τοῦ παιδιοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἐνδιαφέροντος ἀποτελεῖ τὸ Κατηχητικὸν Σχολεῖον ἐφ' ὅσον συνεχῶς ἀναδιοργανώνεται μετὰ προσοχῆς καὶ ἀνανεώνεται ἀναλόγως τῶν ἐκάστοτε πνευματικῶν ἀναγκῶν τῶν παιδιῶν. Ἀλλὰ πολλοὶ ἔρχονται νὰ ὑποτιμήσουν τὸ Κατηχητικὸν Σχολεῖον καὶ νὰ μειώσουν τὴν σημασίαν του, ὡς ὄργανου καὶ μέσου τῆς πνευματικῆς ἐξυψώσεως τοῦ παιδιοῦ. Ἄλλοι, ὀλίγοι εὐτυχῶς, ἐπιθυμοῦν καὶ γράφουν καὶ ἀγωνίζονται διὰ νὰ τὸ ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὸν χῶρον τοῦ παιδιοῦ. Ἡ πραγματικότης, ὅμως, ἐρχεται νὰ δώσῃ συντριπτικὴν ἀπάντησιν εἰς τὰς ἀνωτέρω παραλόγους ἀπαιτήσεις.

Ἄς ἀφήσωμεν Ἐκπαιδευτικόν, ὄχι βεβαίως Θεολόγον, νὰ μᾶς παρουσιάσῃ αὐτὴν τὴν χρυσοῦν πραγματικότητα: «Τὰ ἀγόρια καὶ τὰ κορίτσια πού φοιτοῦν τακτικὰ εἰς τὰ Κ.Σχολεῖα διακρίνονται κατὰ κανόνα μέσα στὰ δημόσια Σχολεῖα καὶ ἀπὸ τὸν πῖθ ἀδιάφορον παρατηρητὴν. Ἔχουν κάτι ἐπάνω τους, πού τὰ ξεχωρίζει ἀπὸ τ' ἄλλα παιδιά. Ἡ προθυμία καὶ ἡ προσοχὴ μὲ τὴν ὁποίαν παρακολουθοῦν ὅλα τὰ μαθήματα τοῦ Σχολείου, ἡ σεμνότης τους, ἡ τάξις τους, ἡ χαρὰ πού εἶναι ζωγραφισμένη στὸ πρόσωπό τους, τὸ θάρρος, ὅλα αὐτὰ γίνονται ἀμέσως φανερά. Κάνουν μεγάλη ἐντύπωσιν στὸν Καθηγητὴ, πού ἀγαπᾷ τὰ παιδιά καὶ πονεῖ γιὰ τὴν πραγματικὴ τους μόρφωσιν».

Ἐνας ἄλλος Ἐκπαιδευτικὸς, τονίζω καὶ πάλιν ὄχι Θεολόγος, διερωτᾷται: «Νὰ διαλυθοῦν τὰ Κατ. Σχολεῖα; Μὰ αὐτὰ εἶναι πραγματικὲς ὁάσεις, δρο-

τοῦ μοναστικοῦ Βυζαντίου, τοῦ ὁποῖου τὴν πνευματικὴν παράδοσιν συνεχίζει ὁ Βασιλεὺς, ἀλλὰ καὶ ἔκφρασιν βαθείας θεοσεβείας καὶ πεφωτισμένης ἀποφάσεως, ὅπως τὸ ἔθνος προσανατολισθῆ ἀκλινῶς πρὸς τὰς αἰωνίους ἀξίας τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ».

Ὁρθόδοξος Βασίλισσα.

Μετὰ συγκινήσεως ὁ εὐσεβὴς Ἑλληνικὸς λαὸς ἐπληροφορήθη ἐκ τοῦ ραδιοφώνου καὶ τοῦ τύπου τὸ ὅτι ἡ Α.Μ. ἡ Βασίλισσα τῶν Ἑλλήνων Ἄννα-Μαρία, μετὰ μακρὰν καὶ ἐπιμελῆ κατήχησιν, ἠσπάσθη τὴν Ὁρθοδοξίαν, δεχθεῖσα «ἅπαντα τὰ παρὰ τῶν Ἁγίων Ἐπτὰ Οἰκουμενικῶν καὶ τῶν Τοπικῶν Συνόδων ἀποφανθέντα καὶ στεργθέντα», ἀποβαλομένη πάντα τὰ ὑπὸ τῶν δυτικῶν ἐκκλησιῶν «καινοτομηθέντα περὶ τε τὰ δόγματα, τὰ μυστήρια, τὰς παραδόσεις καὶ τὴν Πραΐξιν τῆς Ἐκκλησίας» καὶ παρασχοῦσα τὴν διαβεβαίωσιν, ὅτι θὰ εἶναι «πιστὸν καὶ γνήσιον

σερὲς κι' εὐχάριστος, μέσα στὴν ξηρασία, πού μαστίζει τὶς ἀνθρώπινες κοινωνίες. Ἡ Χριστιανικὴ ἐπίδρασις στὸν χαρακτήρα τῆς νεότητος εἶναι φανερὴ. Αὐτὰ τὰ παιδιά εἶναι ἄρωμα μέσα στὴν κοινωνία».

Καὶ πράγματι. Μὲ τὴν συμπαραστάσιν τοῦ Κατηχητικοῦ τὰ παιδιά πλουτίζονται μὲ ἐξαιρετα πνευματικὰ κεφάλαια, μὲ ἀπέραντον αἰσιοδοξίαν, διὰ νὰ ἴμποροῦν νὰ διακηρύττουν: «Ἐμεῖς, τὰ παιδιά τῶν Κατηχ. Σχολείων ζοῦμε στὸ σημερινὸ παρὸν καὶ ἀτενίζουμε λαμπρὸ τὸ μέλλον».

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω διαπιστώσεων ὅλοι θὰ ὑπηρετήσητε ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας τὴν Ἐκκλησίαν μας εἰς τὸν Κατηχητικὸν τομέα. Ὅλοι οἱ παρακολουθήσαντες τὰ θεωρητικὰ μαθήματα τοῦ Φροντιστηρίου καὶ συμμετασχόντες εἰς τὰς πρακτικὰς ἀσκήσεις μετὰ ζήλου ἐνθέρμου θὰ ἐπιδοθῆτε εἰς τὸ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀνατεθησόμενον ἔργον τῆς Κατηχήσεως τῶν παιδιῶν, μεριμνῶντες συνεχῶς καὶ ἀδιαλείπτως διὰ τὴν ὀλοκλήρωσιν τῆς πνευματικῆς σας προσωπικότητος, διὰ νὰ ἀποβῆ ἡ Κατηχητικὴ σας διακονία περισσότερο ἀποδοτικὴ. Εἴμεθα βέβαιοι, ὡς ἄλλως τε μᾶς διεβεβαίωσεν ὁ ὁμιλήσας προηγουμένως, ὅτι θὰ ἐργασθῆτε «ἐν φόβῳ Θεοῦ» καὶ «μετὰ συνέσεως» πρὸς εὐόδωσιν τοῦ κοινοῦ σκοποῦ. Καὶ τώρα, Σεβασμιώτατοι, εὐχηθῆτε ἵνα ἡ Χάρις τοῦ Κυρίου εὐλογῇ τὴν ταπεινὴν ταύτην προσπάθειαν καὶ χαρίσατε εἰς ἡμᾶς τὰς πολυπείρους συμβουλὰς σας, διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἀθλήσωμεν νομίμως καὶ καρποφορήσωμεν πλουσίως καὶ πληροφορηθῶμεν τὴν διακονίαν ἡμῶν.

Ἄρχιμ. ΠΑΝΤΕΛΗΜΩΝ ΜΠΑΡΔΑΚΟΣ
Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας

τέκνον» τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας. Τοιοῦτοτρόπως ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἔχει τὴν βεβαιότητα, ὅτι καὶ οἱ ἀπόγονοι τῶν λαοφιλῶν Βασιλέων μας θὰ ἀκολουθήσουν τὴν ὁδὸν τῶν Ἑλληνορθόδοξων παραδόσεων μας.

Ἐῴθε ὁ Κύριος νὰ φυλάττη τὴν νέαν Ὁρθόδοξον Βασιλείαν μας εἰς πολλὰ ἔτη, νὰ λαλή «εἰς τὴν καρδίαν αὐτῆς ἀγαθὰ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ» καὶ νὰ τὴν κοσμή διὰ τῆς θείας σοφίας, διὰ τῆς ὁποίας οἱ «βασίλεις βασιλεύουσι καὶ οἱ δυνάσται γράφουσι δικαιοσύνην», ὡς ἀναφέρεται εἰς τὰ ὠραία λειτουργικὰ κείμενα τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἑλλάς καὶ Αἰθιοπία.

Πρὸ τινων ἡμερῶν ἡ Σύγκλητος τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης μετέβη εἰς Αἰθιοπίαν καὶ παρέμεινεν εἰς αὐτὴν ἐπὶ πενήτημερον πρὸς σύσφιγξιν τῶν πνευματικῶν καὶ πολιτιστικῶν σχέσεων μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Αἰθιοπίας.

Εἶναι λίαν εὐχάριστον, ὅτι ἡ ἀποστολὴ αὕτη ἐπέτυχε πλήρως τοῦ σκοποῦ αὐτῆς καὶ συνετέλεσεν, ὥστε νὰ ἐξαρθοῦν οἱ πνευματικοὶ δεσμοί, οἵτινες συνδέουν τοὺς δύο λαοὺς. Οἱ δεσμοὶ οὗτοι, ὡς ἐτοπίσθη εἰς πάσας τὰς ἐπισήμους δεξιώσεις καὶ προσφωνήσεις, εἶναι ἀφ' ἑνὸς ἡ ζωσα χριστιανικὴ πίστις, ἣτις χαρακτηρίζει πάσας τὰς πτυχὰς τῆς ζωῆς τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Αἰθίοπων, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ κοινὴ ἀγάπη πρὸς τὴν ἐλευθερίαν.

Ἄς εὐχηθῶμεν, ἵνα συντόμως ἀρθοῦν τὰ ἐπιπροσθοῦντα εἰς τὴν ἐπανενωσιν τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας μετὰ τῆς Αἰθιοπικῆς καὶ τῶν λοιπῶν ἀντιχαλκηδονείων Ἐκκλησιῶν ἐμπόδια, αἵτινα ἀσφαλῶς μὲ ὀλίγην καλὴν θέλησιν εἶναι δυνατόν νὰ ἀρθοῦν, ἵνα παρουσιασθῇ ἡ Χριστιανικὴ Ἀνατολὴ ἠνωμένη καὶ ἰσχυρά. Μόνον ἡ ὀρθόδοξος πίστις εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν ἐνοποιὸς δύναμις.

Διαλλακτικὴ στάσις.

Ὡς σημειοῦται εἰς ἄλλην σελίδα τοῦ παρόντος φύλλου τῆς «Ἐκκλησίας», τὸ ἐπίσημον περιοδικὸν τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως «Κομμουνιστῆς» ἐν προσφάτω λίαν χαρακτηριστικῷ ἄρθρῳ αὐτοῦ ἐτόνισεν, ὅτι «πολὺ ἐννοικώτεροι συνθῆκαι διὰ τὴν συνεργασίαν μεταξὺ κομμουνιστῶν καὶ χριστιανῶν ἔχουν δημιουργηθῆ λόγῳ τῆς μεταβολῆς τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς καταστάσεως... Ἡ ἔλλειψις μιᾶς «ἐπαναστατικῆς ιδεολογίας» δὲν δύναται νὰ ἀποτελέσῃ ἐπιχείρημα ἐναντίον στενῆς συνεργασίας μεταξὺ κομμουνισμοῦ καὶ θρησκευομένων καὶ τοῦ κοινῶ ἀγῶνός των πρὸς ἐπίτευξιν τῶν ἰδίων προοδευτικῶν καὶ ἀνθρωπιστικῶν σκοπῶν».

Ἄς ἐλπίσωμεν, ὅτι ἡ διαλλακτικὴ αὕτη στάσις ἐναντι τῶν Χριστιανῶν, ἣτις εἶναι ἄκρως ἀντίθετος πρὸς τὸ μῖσος, ὅπερ ἐξεδήλουν κατὰ τὸ παρελθόν

οἱ κομμουνισταὶ τῆς Ρωσίας ἐναντίον τῶν πιστῶν, δὲν εἶναι ἀπλοῦς ἐλιγμὸς τακτικῆς, ἀλλ' ἀπόρροια κατανοήσεως τοῦ γεγονότος, ὅτι ἡ χριστιανικὴ πίστις οὐ μόνον δὲν εἶναι τὸ «ὄπιον τοῦ λαοῦ», ἀλλ' ἀντιθέτως ἀποτελεῖ τὴν κατ' ἐξοχὴν μορφωτικὴν καὶ πολιτιστικὴν δύναμιν. Ὅταν αἱ κομμουνιστικαὶ χῶραι ἐγκολπωθοῦν πλήρως τὴν ἀλήθειαν ταύτην, ἀσφαλῶς θὰ ἀναθεωρήσουν τὰ ιδεολογικά των συστήματα, τοῦθ' ὅπερ θὰ ἔχη ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀνατολὴν διὰ τὴν ἀνθρωπότητα καλυτέρων ἡμερῶν.

Ζωηρὰ ἐντύπωσις.

Καθ' ἃ ἀνεγράφη εἰς τὸν τύπον, ζωηρὰ ἐντύπωσιν ἐνεποίησεν εἰς τὸν ἀντιδήμαρχον Μόσχας κ. Ἰσάγιεφ καὶ τὰ ἄλλα δύο μέλη τῆς σοβιετικῆς ἀντιπροσωπείας κ.κ. Σιάτσκωφ καὶ Βρετογκράντωφ ἡ περιφορὰ τοῦ Ἐπιταφίου τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν, τὴν ὁποίαν παρηκολούθησαν ἀπὸ τοῦ ἐξώστου τοῦ ξενοδοχείου τῆς «Μεγάλης Βρετανίας».

Ἀσφαλῶς ἡ ἐκπληξίς τῶν ξένων εἶχεν ὡς αἰτίαν ἀφ' ἑνὸς τὴν ἐλευθερίαν, ἣτις ὑπάρχει εἰς τὴν πατρίδα μας ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀσκήσιν τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων ἀκόμη καὶ εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν πόλεων, τοῦθ' ὅπερ εἶναι ἀγνωστον ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ἐνώσει, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ γεγονός ὅτι ἑκατοντάδες χιλιάδων λαοῦ μὲ κατάνυξιν διεδήλωσαν τὴν πίστιν των εἰς τὸν δι' ἡμᾶς Σταυρωθέντα, Ταφέντα καὶ Ἀναστάντα. Ἴσως οἱ Ρῶσοι ἐπίσημοι νὰ ἐσκέφθησαν ἐπίσης, ὅτι παρόμοιον καὶ ἴσως μεγαλοπρεπέστερον θέαμα θὰ παρατηρεῖτο καὶ ἐν Μόσχῃ, ἐὰν τὸ Κράτος ἐπέτρεπε τὴν ἐλευθέραν ἀσκήσιν τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς πλατείας τῆς πόλεως. Ἄς εὐχηθῶμεν νὰ πραγματοποιηθῇ τάχιστα αὐτό.

«Ἡμέρα τῆς Μητέρας».

Μὲ τὴν φροντίδα τῆς Ὁμοσπονδίας τῶν Γυναικείων Σωματείων τῆς πατρίδος ἡμῶν, αἵτινα τελοῦν ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν προστασίαν τῆς Α.Μ. τῆς Βασιλείσεως, καὶ ὑπὸ τὰς ἐδολογίας τῆς Ἐκκλησίας, ἐορτάσθη καὶ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος τὴν 9ην Μαΐου ἡ παγκόσμιος «Ἡμέρα τῆς Μητέρας».

Ἀσφαλῶς εἰς πολλὰ μέρη τῆς πατρίδος ἡμῶν ὁ ἐορτασμός ὑπῆρξε λίαν ἐπιτυχής. Ὅμως δυστυχῶς ὑπῆρξαν καὶ περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ ἐορτασμός ἦτο λίαν ἀναιμικός καὶ ἐστερημένος παντελῶς χριστιανικοῦ πνεύματος καὶ περιεχομένου.

Εἶναι ἐπὶ τέλους καιρὸς νὰ κατανοηθῇ, ὅτι πᾶσα «φεμινιστικὴ» κίνησις, διὰ νὰ ἐξυπηρετῇ πράγματι τὴν γυναῖκα καὶ νὰ μὴ βλάβη ἐν τελευταίᾳ ἀναλόσει αὐτὴν, πρέπει νὰ ἔχη ζῶν χριστιανικὸν περιεχόμενον καὶ μὴ περιορίζεται εἰς λόγους, οἵτινες οὐδεμίαν ἔχουν σχέσιν πρὸς τὴν χριστιανικὴν κοσμοθεωρίαν καὶ βιοθεωρίαν.

Ὅθεν καὶ αἱ μητέρες πρέπει νὰ κατανοήσουν, ὅτι μόνον ἐν στενῷ συνδέσμῳ μετὰ τῆς Μητρὸς Ἐκκλη-

σίας είναι δυνατόν να αξιοποιηθούν εις τὸν ὑψιστον δυνατόν βαθμὸν τὸ θεῖον δῶρον τῆς μητροτήτος.

Γυναῖκες καὶ ἱερατικὸν λειτουργημα.

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὑπὸ τῶν προτεσταντικῶν ἐκκλησιῶν ἀθροῦς χειροτονίας γυναικῶν διὰ τὸ ἱερατικὸν λειτουργημα, μεγάλη συζήτησις διεξάγεται ἀπὸ τῶν στηλῶν τῶν εὐρωπαϊκῶν καὶ ἀμερικανικῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν περὶ τοῦ κατὰ πόσον ἐπιτρέπεται ἢ ὄχι ἡ χειροτονία τῶν γυναικῶν καὶ ἡ εἰσαγωγή αὐτῶν εἰς τὰς τάξεις τοῦ ἱ. κλήρου.

Ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὀρθόδοξος παράδοσις γνωρίζει μόνον τὴν «χειροτονίαν» τῶν διακονιστῶν, τῶν ὁποίων ἡ τάξις ἐδημιουργήθη κυρίως ἐκ λόγων ἱεραποστολικῆς συνέσεως καὶ ποιμαντικῆς ἀνάγκης διὰ τοὺς ἐν τῷ γυναικίῳ πρωτίστως κόσμῳ τομεῖς τῆς διακονικῆς ἐργασίας. Αἱ διακόνισσαι, οὐδόλως δυνάμεναι νὰ διεκδικήσουν καθαρῶς ἱερατικὰ δικαιώματα, συμμετεῖχον μόνον εἰς τινὰς πτυχὰς τοῦ ἔργου τοῦ διακόνου, ἀπαγορευομένης αὐταῖς τῆς συμμετοχῆς εἰς τὴν παρὰ τῷ θυσιαστηρίῳ διακονίαν αὐτοῦ.

Ἐπειτα οὐδέποτε ἐν τῇ συνειδήσει τῆς Ἐκκλησίας ἐπεκράτησεν ἡ παρὰ τισιν αἰρετικοῖς (Μοντανισταῖς, Μαρκωνισταῖς κ.λ.) δημιουργηθεῖσα ἀντίληψις, καθ' ἣν αἱ γυναῖκες δύνανται νὰ ἀποκτήσουν ἱερατικὰ καθήκοντα, ἀνάλογα πρὸς τὰ τοῦ πρεσβυτέρου. Ἀπὸ αὐτῆς τῆς ἀποστολικῆς ἐποχῆς ἐπικρατεῖ σχετικῶς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μόνιμος καὶ σταθερὰ παράδοσις. Ἦδη ὁ Ἀπ. Παῦλος εἶχεν ἀπαγορεύσει εἰς τὰς γυναῖκας τὸ δημόσιον κήρυγμα. Χαρακτηριστικῆ ἔπειτα συγχάνει καὶ ἡ μαρτυρία τοῦ ἁγ. Ἐπιφανίου, ἐν ἣ τινίζεται, «ὅτι μὲν διακονιστῶν τάγμα ἐστὶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλ' οὐχὶ εἰς τὸ ἱερατεῦεν». Καὶ ἐνῶ ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων «κατεστάθησαν διαδοχῶς ἐπισκόπων καὶ πρεσβυτέρων ἐν οἴκῳ Θεῶ, οὐδαμοῦ γυνή ἐν τούτοις κατεστάθη». Καὶ ἐν ταῖς «Ἀποστολικαῖς Διαταγαῖς» ρητῶς ἀπαγορεύεται ταῖς γυναιξὶ τὸ δημόσιον θεῖον κήρυγμα ἢ ἡ τέλεσις τοῦ βαπτίσματος: «Ὅν ἐπιτρέπομεν γυναῖκας διδάσκειν ἐν ἐκκλησίᾳ...». «Περὶ δὲ τοῦ γυναικῆς βαπτίζειν γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι κίνδυνος οὐ μικρὸς ταῖς τοῦτο ἐπιχειρούσαις. Διὸ οὐ συμβουλεύομεν ἐπισηφαλές γάρ, μᾶλλον δὲ παράνομον καὶ ἀσεβές. Εἰ δὲ διδάσκειν αὐταῖς οὐκ ἐπιτρέψαμεν, πῶς ἱερατεῦσαι ταύταις παρὰ φύσιν τις συγχωρήσει;».

Ὅθεν ἡ εἰσαγωγή τῶν γυναικῶν εἰς τὸ ἱερατικὸν λειτουργημα ἐν ταῖς προτεσταντικαῖς ἐκκλησίαις θὰ δημιουργήσῃ νέα ἐμπόδια εἰς τὴν προσέγγισιν τῶν ἐκκλησιῶν.

Σῆψις καὶ φθορά.

Ὡς ἐτόνισεν ἐσχάτως ὁ ἄγγλος δημοσιογράφος Μάλκολμ Μάγκεριτζ, «ἡ Ἀμερικὴ ἔχει βουλιάζει στὸ σέξ, τὸ ὁποῖον ὑπειέρχεται σὲ κάθε γωνιά καὶ σχισμῇ τῆς ζωῆς, ἀπὸ τὴν γέννησι τοῦ ἀνθρώπου μέχρι τὸν τάφο. Τὰ ραντεβοῦ ἀρχίζουν ἀπὸ ἡλικίας ἐννέα ἐτῶν καὶ ἀκόμη ἐνωρίτερα. Μικρὲς κοπελλί-

τσες... βάφουν τὸ πρόσωπό τους καὶ οὐρλιάζουν σὰν θαινες, ὅταν βλέπουν τοὺς «Μπήτλς». Νεαροὶ ἐρασταὶ ἐξοπλίζονται μὲ χάπια ἐλέγχου γεννήσεων... Μεσήλικα ζευγάρια ἀνταλλάσσουν τὰ ἔτερα ἡμίση των καὶ διαταράσσουν τὴν ἡσυχία τῆς νύκτας στὰ προάστια μὲ τὶς ἠχηρὰς ἐρωτικὰς τους κραυγὰς. Οἱ γέροι κοιτάζουν λάγνα γύρω τους...».

Ἀσφαλῶς σῆψις καὶ φθορὰ ἀναμένει μίαν τοιαύτην κοινωνίαν, ἐὰν αὕτη δὲν ἀντιδράσῃ πρὸς καταπολέμησιν τοῦ χυδαίου αὐτοῦ ὕλισμοῦ καὶ ἐὰν δὲν ἀποκτήσῃ τὴν ὀρθόδοξον περὶ ζωῆς καὶ ἀνθρώπου ἀντίληψιν.

Οἱ ἐργαζόμενοι μαθηταί.

Ἐπιτροπὴ τοῦ συλλόγου ἐργαζομένων μαθητῶν Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἐπέδωκε πρὸ ἡμερῶν εἰς τὸν νέον Ὑφυπουργὸν Παιδείας κ. Γ. Μυλωνᾶν ὑπόμνημα σχετικῶς μὲ τὸ ζήτημα τῶν ἀπουσιῶν, τὸ ὁποῖον ἔχει ἀναστατώσει τοὺς μαθητὰς τῆς κατηγορίας ταύτης, ἐξ ὧν πολλοί, ἔχοντες ὑπερβῆ τὸ ὄριον τῶν 40 ἀπουσιῶν, σκέπτονται σοβαρῶς νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν φοίτησιν.

Οὐδεμία ἀσφαλῶς ἄλλη κατηγορία παιδιῶν ἀξίζει τυχόν ἰδιαιτέραν στοργήν, κατανόησιν καὶ συμπαράστασιν ἐκ μέρους τῆς Πολιτείας ὅσον οἱ νέοι αὐτοί, οἱ ὁποῖοι καὶ ἐργάζονται διὰ τὸν ἐπιούσιον, καὶ μὲ φιλοτιμίαν ἀποκοτῶν «ὑπερωριακῶς» τὴν μόρφωσίν των. Τὰ ζητήματά των ἀσφαλῶς εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι θὰ εἶδον τὴν ἐν τῷ μέτρῳ τῆς λογικῆς καὶ τῆς ἀγάπης ἱκανοποίησίν των, δεδομένου ὅτι ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις θέλει, μὲ κάθε τρόπον, νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι ἔχει βαθυτάτην συνείδησιν μεταξὺ ἄλλων καὶ τῶν κοινωνικῶν ἀναγκῶν τῆς Παιδείας.

Παρὰ τὴν σημερινὴν κάμψιν.

Κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς, τὰ κρούσματα τῶν ἀφροδισίων νοσημάτων εἰς τὴν χώραν μας παρουσιάζουν μείωσιν. Ἡ ἀναζωπύρωσις των, ἣτις εἶχεν ἐμφανισθῆ ἀπὸ τὸ 1957, σημειοῦσα συνεχῆ ἀνοδὸν μέχρι τοῦ 1963, ἤρχισεν ἔκτοτε νὰ παρουσιάζῃ ὕφεσιν. Τὸ εὐχάριστον αὐτὸ γεγονός καθίσταται προοπτικῶς ἀκόμη πλέον εὐχάριστον, ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον ἀπεφάσισε τὴν ἐπέκτασιν καὶ συστηματικοποίησιν τοῦ ἀντιαφροδισιακοῦ ἀγῶνος, τόσον εἰς τὸν τομέα τῆς προληπτικῆς, ὅσον καὶ εἰς τὸν τομέα τῆς διαγνωστικῆς καὶ θεραπευτικῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν ἐν λόγω νόσων. Ἰδιαιτέρα σημασία ἀποδίδεται, ἐν τῷ πλαίσίῳ τῶν ὑπὸ λήψιν νέων μέτρων, εἰς τὴν πλευρὰν τῆς διαφωτίσεως τοῦ κοινῶ καὶ κυρίως τῶν νέων, ὀρθότατα δέ. Διότι ἡ προληπτικὴ καὶ θεραπευτικὴ διαφώτισις σχετικῶς μὲ νοσήματα ἐξόχως κοινωνικῆς σημασίας, ὡς τὰ ἀφροδισία, εἶναι ἐκ τῶν πρώτων καὶ οὐσιωδῶς ἀποτελεσματικωτέρων τρόπων διὰ τὴν ὑπὸ διπλῆν ἐννοίαν ἐξυγίανσιν τοῦ κοινωνικοῦ σώματος μιᾶς ἀληθῶς πολιτισμένης χώρας.

Παρὰ τὴν σημειωθεῖσαν κάμψιν, ὁ ἀγὼν ἔπρεπε νὰ καταστῇ πράγματι πλέον κρατερός.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἱερά Σύνοδος

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Συνήλθεν σήμερον εἰς τακτικὴν συνεδρίαν ἡ Ἱερά Σύνοδος. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν Πρακτικῶν τῆς προηγουμένης συνεδρίας, ἡ Ἱερά Σύνοδος ἀπεφάσισε τὰ κάτωθι:

1) Νὰ παραπεμφθῆ εἰς τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τοῦ ΟΔΕΠ τὸ σχέδιον τοῦ νέου Νόμου περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ τοῦ ΟΔΕΠ Νομοθεσίας, πρὸς γνωμάτευσιν καὶ κατόπιν νὰ λάβῃ τὰς δεούσας ἀποφάσεις.

2) Νὰ παραπεμφθῆ εἰς τὸ Ἀρχεῖον ἢ κατὰ τοῦ Σεβ. Ἐδέσης ὑποβληθεῖσα παρὰ τινος Θεολόγου καταγγελία, ὅτι οὗτος ὠμίλησεν ἀπρεπῶς εἰς κήρυμά του διὰ τινὰ Ἱεροκλήρου, ἐνῶ τὸ τοιοῦτον ὡς ἀπεδείχθη δὲν εἶναι ἀληθές.

3) Ἀπεφασίσθη μετὰ διεξοδικῆν συζήτησιν νὰ κληθῆ τὸν προσεχῆ Ὀκτώβριον ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας εἰς τακτικὴν Σύνοδον ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι θὰ ἔχουν πληρωθῆ ἕως τότε αἱ κεναὶ Μητροπόλεις, ἀνετέθη δὲ εἰς Ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν Σεβ. Ἐδέσεως, Μυτιλήνης καὶ Τριφυλίας ὁ καθορισμὸς τῶν θεμάτων.

Ἐν τέλει ἡ Ἱερά Σύνοδος ὑπέγραψε τὸ ἔγγραφον εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως διὰ τοῦ ὁποίου αὐτῇ, διερμηνεύουσα τὴν γνώμην τῆς Ἱεραρχίας καὶ τοῦ χριστοπεωνύμου πληρώματος, ἐκφράζει τὸ παράπονον διὰ τὴν παρατεινομένην χηρείαν τῶν Μητροπόλεων καὶ παρακαλεῖ νὰ ἐπισπευσθῆ ἡ ψήφισις τοῦ κατατεθέντος εἰς τὴν Βουλὴν σχεδίου μεταβατικῆς διατάξεως.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 13 Μαΐου 1965

Ἐκ τοῦ Συνοδικοῦ Γραφείου

Ἀποτελεῖ παρηγορίαν.

Ἐλάβομεν καὶ δημοσιεύομεν κατωτέρω ἐπιστολὴν τοῦ ἀντιστρατήγου Ἰωάννου Γεννηματᾶ, Ἀρχηγοῦ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Στρατοῦ, ἀπευθυνθεῖσαν πρὸς ἡμᾶς. Διότι ἀποπνέει ἀνωτέραν πνοὴν καὶ ἄρωμα Χριστιανικῆς εὐσεβείας, καὶ ἀκτινοβολεῖ βαθεῖαν εὐλάβειαν πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν μας. Καὶ εἰς τοὺς τραχεῖς αὐτοὺς καιροὺς μας ἀποτελεῖ βαθεῖαν παρηγορίαν καὶ ικανοποίησιν τοῦ πληρώματός της ἢ πεποιθήσιν, ὅτι ἡ ἀνωτάτη στρατιωτικὴ ἡμῶν ἡγεσία ἐμπνέεται καὶ καθοδηγεῖται εἰς τὴν πορείαν της, ἀπὸ τὸ ὄραμα τοῦ Τιμίου Στανουῦ, καὶ ἀπὸ τὴν λυτρωτικὴν ἐπιταγὴν «ἐν τούτῳ νίκα», πὸν ἔλαμψε καὶ ἠκτινοβόλησεν ἐμπρὸς εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, καὶ καθηγήσατο τὴν Ἱστορίαν τοῦ ἔθνους μας, ἐχάραξε τὴν πορείαν του, καὶ ἠλόγησεν τὰ ἰδανικά του.

«Γενικὸν Ἐπιτελεῖον Στρατοῦ

Ἀρχηγός

Ἐν Ἀθήναις τῆ 27 Ἀπριλίου 1965

Ἀγαπητὴ Κύριε Σπεράντσα,

Ἐλαβον, μετὰ πολλῆς χαρᾶς, τὸ ἔγκριτον ἐπιστημονικὸν καὶ πλῆρες οἰκοδομητικῶν διδαγμάτων ἐκκλησιαστικὸν Δελτίον «Ἐκκλησία».

Ἡ Ἁγία Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι ὁ φύλαξ

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομος κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς 26ης Ἀπριλίου μέχρι τῆς 10ης Μαΐου 1965 ἐχοροστάτησεν εἰς διαφόρους ἱερούς ναοὺς, συνειργάσθη μετὰ Σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων, τῶν παρ' Αὐτῷ Θεοφιλεστάτων Βοηθῶν Ἐπισκόπων καὶ τῶν προϊσταμένων τῶν διαφόρων Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπηρεσιῶν, προήδρευσε τῶν συνεδρίων τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων διαφόρων Ἐκκλησιαστικῶν Ὁργανισμῶν, ἐδέχθη εἰς ἀκράσιν διαφόρους ἐπιτροπὰς καὶ ἄτομα κ.λ.π. Οὕτω:

Ἐχοροστάτησε: Τῆ 29ῃ Ἀπριλίου εἰς τὸν ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ Ναοδοχοῦ Πηγῆς τῆς ὁδοῦ Ἀκαδημίας τελεσθέντα Ἐσπερινόν.

Τῆ 2ῃ Μαΐου εἰς τὴν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν τελεσθεῖσαν θείαν Λειτουργίαν.

Τῆ 4ῃ Μαΐου εἰς τὸν ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ Ἀγίας Εἰρήνης Αἰόλου τελεσθέντα Ἐσπερινόν.

Τῆ 9ῃ Μαΐου εἰς τὴν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν τελεσθεῖσαν θείαν Λειτουργίαν.

Πρόεστη: Τῆ 2ῃ Μαΐου τοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ Προφήτου Ἡλίου Παγκρατίου τελεσθέντος μνημοσύνου ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου Γιαννοπούλου.

Τῆ 3ῃ Μαΐου ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν τῆς Ἀκολουθίας τῆς στέψεως τοῦ ἀνεψιῦ του κ. Χρυσόστομου Χατζησταύρου.

Τῆ 10ῃ Μαΐου τῆς Ἀκολουθίας τῆς Ἀρτοκλασίας ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Πεντέλης.

Πρόηδρευσε: Τῆ 5ῃ Μαΐου τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

Τῆ 9ῃ Μαΐου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ TAKE.

Παρέστη: Τῆ 3ῃ Μαΐου εἰς τὰ ἐγκαίνια τῆς νέας πτέρυγος τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἀντικαρκινικοῦ Ἰνστιτούτου «Ἅγιος Σάββας».

Τῆ 6ῃ Μαΐου εἰς τὴν δεξίωσιν τῆς ἐν Ἀθήναις Πρεσβείας τοῦ Ἰσραήλ.

Μετέβη: Τῆ 5ῃ Μαΐου εἰς τὰ Ἀνάκτορα Ἀθηνῶν καὶ ἐνεγράφη εἰς τὸ βιβλίον συγχαρητηρίων ἐπὶ τοῖς ὀνομαστηρίοις τῆς Α.Β.Υ. τῆς Διαδόχου Εἰρήνης.

Ἐπεσκέφθη: Τῆ 26ῃ Ἀπριλίου τὴν Ἱεράν Μονὴν Πεν-

τῆς πίστεως τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὴν πραγματικὴν θρησκείαν καὶ τὸ πολῦτιμον δοχεῖον τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Ἡ ἁγία μανναδόχος στάμνα, ἡ περιέχουσα τὸ ν' Ἄρτον τῆς ζωῆς. Ὁ παμβασιλεὺς Κύριος Ἰησοῦς, ὁ παρατεινόμενος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ὅπως δι' ὅλους τοὺς πιστοὺς ὀρθοδόξους χριστιανούς, οὕτω καὶ δι' ἡμᾶς ἰδιαιτέρως τοὺς στρατιωτικὸς ἢ Ἀγία Ἐκκλησία θεωρεῖται, ὡς ἡ Ζωοπάροχος Αἰμοδότηρια ὑπὲρ θείου πνευματικοῦ ἀνεφοδιασμοῦ, καὶ ἡ ἀστερέυτος πηγὴ ἠθικῆς ἀνατάσεως καὶ ψυχικοῦ ἐξαγιασμοῦ.

Εὐχαριστῶν θερμότατα, διὰ τὴν πρὸς με φιλόφρονα θέσιν σας, εὐχομαί ὀλοφύχως καρποφόρον καὶ φωτοφόρον τὴν συγγραφικὴν σας ἐπίδοσιν.

Μετὰ τιμῆς καὶ ἀγάπης

Ἰωάννης Γεννηματᾶς

Ἀντιστράτηγος Α/Γ.Ε.Σ.»

τέλης και ἐν συνεχείᾳ τὴν Ἱερὰν Μοῦνην Νταοῦ Πεντέλης, ὅπου ἐθεώρησε τὰ ἐκτελούμενα ἔργα.

Τῆ 9ῃ Μαΐου εἰς τὴν ἐν Κηφισίᾳ οἰκίαν του τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας κ. Χριστοφόρον, πρὸς ὃν ἐξέφρασε τὰς εὐχὰς του ἐπὶ τοῖς ὀνομαστηρίοις αὐτοῦ. Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας ἐπισκέφθη τὴν Ἱ. Μοῦνην Νταοῦ Πεντέλης, ἔνθα ἐπεθεώρησε τὰ ἐκτελούμενα ἔργα.

Ἀ ν τ ε π ε σ κ έ φ θ η: Τῆ 1ῃ Μαΐου τὸν ὑφυπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐρῆσκειμάτων κ. Μυλωνᾶν.

Τῆ 5ῃ Μαΐου τὸν ἐν Ἀθήναις πρεσβευτὴν τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας τῆς Γερμανίας.

Τῆ 10ῃ Μαΐου τὸν ἀρχηγὸν στόλου ἰταλικοῦ ναυτικοῦ ἀντιναύαρχον Α. Michelagnoli.

Π α ρ ε κ ά θ η σ ε: Τῆ 2ῃ Μαΐου εἰς τὸ ἐν τοῖς Ἀνακτόροις Ἀθηνῶν βασιλικὸν πρόγευμα πρὸς τιμὴν τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

Τῆ 3ῃ Μαΐου εἰς τὸ ἐν τῷ ξενοδοχείῳ «Βασιλεὺς Γεώργιος» παραταθὲν πρόγευμα ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Κωστοπούλου πρὸς τιμὴν τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

Π α ρ έ θ ε σ ε: Τῆ 4ῃ Μαΐου ἐν τῇ Ἱερᾷ Μοῦνῃ Πεντέλης ἐπίσημον πρόγευμα πρὸς τιμὴν τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

Ἐ δ έ θ η: Τῆ 27ῃ Ἀπριλίου τὸν καθηγητὴν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀιδελβέργης κ. Χέρμπερτ Κρέντ, τὸν καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Εὐάγγελον Θεοδώρου, τὴν τέως ὑπουργὸν κ. Λίαν Τσαλδάρη, τὸν ἐξ Ἀμερικῆς δημοσιογράφον κ. Βαλασιδὴν καὶ τὸν ἐφημέριον τῆς Ἁγίας Ζώνης κ. Παπουτσόπουλον.

Τῆ 28ῃ Ἀπριλίου τὸν ὑπουργὸν Δημοσίας Τάξεως κ. Πολυχρονίδην συνοδευόμενον ὑπὸ τοῦ προσώπαρχου τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίας Τάξεως συνταγματάρχη Χωροφυλακῆς κ. Π. Σκούρτη, τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ἡλιουπόλεως καὶ Θείρων κ. Μελίτωνα, τὸν Σεβασμιώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Τιβεριάδος καὶ Ἐξαρχον τοῦ Παναγίου Τάφου κ. Ἀνατόλιον, τὸν Νομικὸν Σύμβουλον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καθηγητὴν κ. Παν. Παναγιωτάκων,

Τῆ 29ῃ Ἀπριλίου τὸν ἐξοχώτατον πρεσβευτὴν τῶν Η.Π.Α. κ. Λαμπούις, τὸν καθηγητὴν Πανεπιστημίου καὶ Ἀκαδημαϊκὸν κ. Παν. Μπρατσιώτην, τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐρῆσκειμάτων καθηγητὴν κ. Μάρκον Σιώτην, τὸν Διευθυντὴν τοῦ Πνευματικοῦ Φροντιστηρίου Κληρικῶν Ἑλλάδος πανοσ. ἀρχιμ. κ. Χρυσόστομον Γαλούρη, τὸν ἠγούμενον τῆς Ἱερᾶς Μοῦνης Πεντέλης πανοσ. ἀρχιμ. κ. Γεώργιον Προκόπην, τὸν ἐκ Καβάλας δικηγόρον κ. Δημήτριον Λαμπιδίτην, τὸν ἱεροκήρυκα τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν πανοσ. ἀρχιμ. κ. Ἀμβρόσιον Στάμενον καὶ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Πανελληνίου Συλλόγου Ἱεροφυλάτων «Ρωμανὸς ὁ Μελωδὸς καὶ Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός».

Τῆ 30ῃ Ἀπριλίου τὸν ὑφυπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐρῆσκειμάτων κ. Μυλωνᾶν συνοδευόμενον ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῶν Ἐρῆσκειμάτων καθηγητοῦ κ. Μάρκου Σιώτη, τὸν ἱεροκήρυκα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου καὶ τοποτηρητὴν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Νευροκοπίου καὶ Ζιχνῶν πανοσ. ἀρχιμ. κ. Κωνσταντῖον Χρόνην, τὸν ἱεροκήρυκα τῆς «Ζωῆς» πανοσ. ἀρχιμ. κ. Ἰωάννην Ἀλεξίου καὶ τὸν ἠγούμενον τῆς Ἱ. Μοῦνης Πεντέλης πανοσ. ἀρχιμ. κ. Γεώργιον Προκόπην.

Τῆ 1ῃ Μαΐου τὸν Διοικητὴν τοῦ Ἁγίου Ὁρους κ. Ἐμμονουήλ Ρούνην, τὸν Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου κ. Τ. Ἀθανασιάδην, τὸν Διευθυντὴν τοῦ TAKE κ. Ζαφ. Κέπετζην καὶ τὸν ἱεροκήρυκα τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν πανοσ. ἀρχιμ. κ. Μάξιμον Βασιλειάδην.

Τῆ 3ῃ Μαΐου τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Δαμασκηνόν.

Τῆ 25ῃ Μαΐου τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας Ἡλείας κ. Γερμανὸν καὶ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανόν, τὸν ἠγούμενον τῆς Ἱ. Μοῦνης Πετράκη πανοσ. ἀρχιμ. κ. Χαρ. Βα-

σιλόπουλον καὶ τὸν προσώπαρχον τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐρῆσκειμάτων κ. Κελεμένην.

Τῆ 6ῃ Μαΐου τὸν ἐξοχώτατον πρεσβευτὴν τοῦ Λιβάνου καὶ ἀκολουθῶν τὸν πρῶην Πριμάτον Καντερβουρίας κ. Φίσοερ.

Τῆ 7ῃ Μαΐου τὸν ὑφυπουργὸν Οἰκονομικῶν κ. Στεφανίδην, τὸν Σεβασμ. Μητροπολίτην Ἀργυροκάστρου κ. Παντελεήμονα, τὸν καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Στυλιανὸν Κορρέν, τὸν Διευθυντὴν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας πανοσ. ἀρχιμ. Παντελεήμονα Μπαρδάκων, τὸν ἀρχαιολόγον κ. Παῦλον Λαζαρίδην, τὸν Διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας κ. Κυριακὴν καὶ τὴν ἀδελφὴν τοῦ ἔθνικοῦ εὐεργέτου Εὐγενίδου κυρίαν Μαριάνθη Σίμου.

Τῆ 8ῃ Μαΐου τὸν Πρόεδρον τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον κ. Μακάριον.

Τῆ 10ῃ Μαΐου τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ἰωαννίνων κ. Σερραφεῖμ, τὸν Θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον Μυρίνης κ. Χρυσόστομον, τὸν καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ἰωάννην Καρμίρη, τὸν προϊστάμενον τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ TAKE κ. Σταυρόπουλον, τὸν βοηθὸν γραμματέα τοῦ Ἐθνικοῦ Ὁργανισμοῦ Τουρισμοῦ κ. Φραγκόπουλον, τὸν ἀρχηγὸν στόλου ἰταλικοῦ ναυτικοῦ ἀντιναύαρχον Α. Michelagnoli συνοδευόμενον ὑπὸ τοῦ ὑπασπιστοῦ του καὶ τοῦ πλωτάρχου τοῦ Βασιλικοῦ Ναυτικοῦ Α. Σακελλαρίδην.

Ἱερά Μητρόπολις Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης

Εἰς μίαν πανηγυρικὴν συγκέντρωσιν ἐν τῇ Αἰθούσῃ Πνευματικῆς Ἑστίας — Κατηχητικῶν Σχολείων, παρουσία τῆς Α.Σ. τοῦ Μητροπολίτου Νικοπόλεως κ.κ. Στυλιανοῦ, τῶν ἐπισήμων τοῦ Νομοῦ καὶ πλήθους κόσμου, ἔκλεισεν ὁ ἐφευριστὸς κύκλος τῶν Διαλέξεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, 1ᾶ' περιόδου (1964-65), κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς Ε' Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν.

Μετὰ τὴν ὥραϊαν διάλεξιν τοῦ Ἀρχιμ. π. Μελετίου Συρμακέση ἔλαβον χώραν σχετικαί, ἐκ τῶν Ἁγίων Προσκυνημάτων τῆς Παλαιστίνης προβολαί, καὶ ἀκολουθῶν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης ὠμίλησεν ἐπισημαστικὰ τὸ συντελεσθὲν πνευματικὸν ἔργον, εὐχαριστήσας ἅμα καὶ συγχαρεῖς θερμῶς τοὺς διακεκριμένους Ὀμιλητὰς διὰ τὴν προσφορὰν των, ὡς ἐπίσης καὶ τὰς Ἀρχὰς καὶ τὸν Λαὸν τῆς Πρεβέζης διὰ τὴν συμμετοχὴν καὶ μετ' ἐνδιαφέροντος ἀδιαπτώτου παρακολούθησιν τῆς τοιαύτης ψυχοφελούς καὶ ἔθνωφελούς κινήσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Αἱ πραγματοποιηθεῖσαι, κατὰ τὴν λήξασαν περίοδον, διαλέξεις εἶναι αἱ ἑξῆς: 1) «Ἡ ἐξέχουσα ἑλληνοχριστιανικὴ Μορφή τοῦ Ἁγίου Δημητρίου» ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νικοπόλεως κ. Στυλιανοῦ (25-10-64), 2) «Ἡ συμβολὴ τοῦ ἐξ Ἡπείρου Μαξίμου, τοῦ ἐπικληθέντος «Γραικοῦ», εἰς τὴν προσπάθειαν πρὸς προβολὴν καὶ διαφύλαξιν τῆς Ὀρθοδοξίας» ὑπὸ τοῦ Πανοσιολογ. Ἱεροκήρυκος Πρεβέζης Ἀρχιμ. Φιλαρέτου Βιτάλη (1-11-64), 3) «Παιδικοὶ φόβοι — Συνέπειαι καὶ θεραπείαι αὐτῶν» ὑπὸ τοῦ κ. Ἀδαμαντίου Τζαμαλοῦκα (8.11.64), 4) «Ζωὴ καὶ ἔργον τῶν Ἑλλήνων ἱεραποστόλων παρὰ τοῖς Σλαvois Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου» ὑπὸ τοῦ Παν. Ἱεροκήρυκος Πρεβέζης Ἀρχιμ. Φιλαρέτου Βιτάλη (15.11.64), «Ἡ Παναγία» ὑπὸ τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμ. Θεοφυλάκτου Κρητικοῦ (22.11.64), 6) «Τεχνικὸς καὶ πνευματικὸς πολιτισμὸς» ὑπὸ τοῦ Πρωτοδίκου κ. Ἀθανασίου Νικολαΐδου, 7) «Περὶ ψυχῆς» ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ Ἀκαδημίας Ἰωαννίνων κ. Ἀνδρέου Μιχαλοπούλου (13.12.64), 8) «Ἱστορικὸς περίπατος ἀπ' τὴν Πρεβέζα στὰ Γιάννινα» ὑπὸ τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμ. Μελετίου Συρμακέση (20.12.65), 9) «Ὁ Θεὸς καὶ ἡ ἐποχὴ μας» ὑπὸ τοῦ Θεολόγου Καθηγητοῦ κ. Μιχαὴλ Αὐδίκου (10.1.65), 10) «Ἐμεῖς καὶ οἱ Ἐφηβοί» ὑπὸ τοῦ Θεολόγου Καθηγητοῦ κ. Ἡλία Κακούρη (24.1.65), 11) «Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι ὡς Διδάσκαλοι καὶ Παιδαγωγοί» ὑπὸ τοῦ Δ/ντοῦ Σχ. Βασιλικῆς Παιδοπόλεως «Ἁγιος Ἀλέξανδρος» κ. Θεμιστοκλέους Φλώρου (31.1.65), 12) «Νικόλαος Κομνηνός, ὁ Πρεβέζανος ποιητὴς» ὑπὸ τοῦ Γυμνασιάρχου Πρεβέζης κ. Ἐλευθερίου Μπιτζιλιέκη (7.2.65), 13) «Ὁ ἄνθρωπος καὶ τὰ ἐπιτεύγματα αὐτοῦ ἐν

μέσω δικαιωμάτων και υποχρεώσεων» ὑπὸ τοῦ Δ/ντοῦ Ἐποπτείας Ἐμπορίου Νομοῦ Πρεβέξης κ. Σπυρίδωνος Κοσκίνα (14.2.64), 14) «Χρωκόπησεν ὁ Χριστιανισμὸς ἢ ἡ ἀνθρωπότητα πού ἐξήσε μακρὰ Του;» ὑπὸ τοῦ φιλολόγου Καθηγητοῦ κ. Παναγιώτου Λακιώτη (21.2.65), 15) «Τὸ «Πιστεύω» μας» ὑπὸ τοῦ Παν. Ἱεροκλήρου — Ἀρχιμανδρίτου Φιλαρέτου Βιτάλη (28.2.65), 16) «Ἡ ἀρετὴ — μέρος Α'» ὑπὸ τοῦ Αἰδουσιολ. Πρωτοπρεσβυτέρου — θεολόγου Ἀντωνίου Κουλούρη (14.3.65), 17) «Ἡ μορφή τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου» ὑπὸ τοῦ Γραφολόγου Καθηγητοῦ κ. Ἀνδρέου Μιχαλοπούλου (21.3.65), 18) «Ὁ Σολωμὸς καὶ ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1821» ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Δημητρίου Ροντογιάννη (25.3.65), 19) «Ἡ συμβολὴ τῆς γυναίκας στὴ ζωὴ καὶ τὰ προβλήματα τῆς» ὑπὸ τῆς Θεολόγου δ. Μαρίας Μιχαλοπούλου, Ἀρχηγοῦ τῆς Β. Παιδοπόλεως Ζηροῦ (28.3.65), 20) «Ἡ ἀρετὴ — μέρος Β'» ὑπὸ τοῦ Αἰδουσιολ. Πρωτοπρεσβυτέρου Ἀντωνίου Κουλούρη, π.Θ. (4.4.65) καὶ 21) «Προσκύνημα εἰς τοὺς Θεοβαδίστους Τόπους τῆς Ἁγίας Γῆς» ὑπὸ τοῦ Πανσοφ. Ἀρχιμ. Μελετίου Συρμακέση (11.4.65).

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Ἐν ἀκμῇ ἡλικίας καὶ δράσεως, μόλις ἄγων τὸ 49ον τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἔτος μετέστη ἐκ τῶν προσκαιρῶν εἰς τὰ αἰώνια ὁ μακαριστὸς ἱεράρχης μητροπολίτης Ἰκονίου κυρὸς Ἰακώβος, συνοδικὸς συνέδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ πρῶτον σχολάρχης τῆς γεραρᾶς Θεολογικῆς κατὰ Χάλκην Σχολῆς.

Ὁ ἀειμνηστὸς πάσχω ἐκ βαρέος νεφρικοῦ νοσήματος εἶχεν ἀφίχθῃ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Ἀθήνας τῇ 13ῃ Ἀπριλίου ἐ.ε. Εἰσαχθεὶς πρὸς νοσηλείαν εἰς τὸ Ἱπποκράτειον νοσοκορεῖον, ἀφῆκεν ἐν αὐτῷ τὴν τελευταίαν του πνοὴν κατὰ τὰς πρώτας πρωϊνὰς ὥρας τῆς Παρασκευῆς 16ῆς Ἀπριλίου 1965. Ἡ κηδεία του, μεγαλοπρεπῆς καὶ ἐπιβλητικῆ, ἐτελέσθη παρουσίᾳ πλήθους πυκνοῦ ἰδία ἀπελαθέντων ὁμογενῶν ἐκ Κων/πόλεως, τὴν ἐπομένην Σάββατον τοῦ Λαζάρου 17 Ἀπριλίου ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναφῷ Ἀθηνῶν. Προέστη αὐτῆς ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομος, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τῶν μητροπολιτῶν σεβασμ. Ἀργυροκάστρου κ. Παντελεήμονος καὶ πανιερωτ. Χριστοπόλεως κ. Ἰακώβου Βίρβου. Τὸ πένθος τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἔφερον ὁ μητροπολίτης πρῶτον Λήμνου κ. Βασίλειος καὶ ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Θαυμακοῦ κ. Χρυσόστομος. Εἰς τὸν νεκρὸν ἀπεδόθησαν τιμαὶ ὑποστρατήγου ἐν ἐνεργείᾳ. Ἐπικηδεῖον ἀπ' ἀμβωνος ἐξεφώνησεν ὁ ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ἀρχιμ. κ. Θεόκλητος Φιλιππαιός, ἀπεχαιρέτισαν δὲ κατόπιν τὸν νεκρὸν καταθέτοντες στεφάνους ὁ καθηγ. κ. Μᾶρκος Σιώτης ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου Ὀρθοσκυμάτων καὶ Ἐθν. Παιδείας, ὁ κοσμητῶρ κ. Κ. Μπόνης ἐκ μέρους τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, καὶ ἐκ μέρους τῆς ἐν Ἀθήναις Ἑσθίας Θεολόγων Χάλκης ὁ παλαιὸς ἀπόφοιτος κ. Μανούσης. Ὁ νεκρὸς ἐτάφη εἰς τὸ Α' Νεκροταφεῖον Ἀθηνῶν εἰς τάφον παραχωρηθέντα δωρεάν ὑπὸ τοῦ Δήμου Ἀθηνῶν, τῶν ἐπιταφίων εὐχῶν ἀναγνωσθεισῶν ὑπὸ τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ.

Ὁ αἰδίδιμος μητροπολίτης Ἰκονίου Ἰακώβος, κατὰ κόσμον Ἐλευθέριος Στεφανίδης ἐγεννήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1916 ἐκ γονέων εὐσεβεστάτων τουρκοφώνων Ἑλλήνων καταγομένων ἐκ Νέβσεχρ, ἑλληνιστὶ δὲ Νεαπόλεως, τῆς Καππαδοκίας.

Σπουδᾶσας κατ' ἀρχὰς ἐν τοῖς σχολείοις Σταυροδρομίου Κωνσταντινουπόλεως, κατόπιν δὲ ἐν τῷ Θεολογικῇ Σχολῇ Χάλκης καὶ ἀποφοιτήσας ἀριστοῦχος κατὰ τὸ 1938, προσελήφθη κατόπιν ὡς δάκηνος καὶ μετὰ ταῦτα ἀρχιδιάκονος τῆς Μητροπόλεως Χαλκηδόνος ἐπὶ ἀρχιερατείας τοῦ Χαλκηδόνος Μαξίμου τοῦ μετὰ ταῦτα Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου. Ἀργότερον εἰσαχθεὶς εἰς τὴν πατριαρχικὴν τοῦ Φαναρίου αὐλὴν καὶ ὑπηρετήσας εὐδοκιμώτατα ὡς κωδικογράφος τῆς Ἱ. Συνόδου, ὑπογραμματεὺς καὶ ἀρχιγραμματεὺς, ἐξελέγη ἀρχὰς Ἰουλίου 1950 μητροπολίτης Ἰκονίου, ὑπέρτιμος καὶ ἑξαρχος πάσης Λυκαονίας καὶ Δευτέρως Καππαδοκίας. Ἡ χειροτονία του ἐτελέσθη ἐν τῷ πανοσιπῶ πατριαρχικῷ ναφῷ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, προεξάρχοντος τοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου κατὰ

τὴν 7 Ἰουλίου 1950.

Κατὰ τὸ 1951, ἐπιτραπέισης ὑπὸ τῶν κρατούντων τῆς ἀναδιοργανώσεως τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης, ὁ Ἰκονίου Ἰακώβος διωρίσθη Σχολάρχης αὐτῆς. Ἡ σχολαρχία του διαρκέσασα ἐπὶ τετραετία, μέχρις Ἰουλίου 1955 ὑπῆρξεν ἱστορικῆ. Ὑπῆρξε σχολάρχης αὐστηρότατος, προσηλωμένους ἀκάμπτως εἰς τὸ καθῆκον του. Ἐπὶ σχολαρχίας του ἡ Σχολὴ ἤχθη εἰς πρωτοφανὲς ὕψος περιωπῆς καὶ ἐξήγαγεν ἀποφοίτους ἀρίστους.

Παραίτηθεὶς διὰ λόγους ὑγείας συνέχισεν ἔκτοτε νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ συνοδικοῦ συνέδρου καὶ μέλους τῶν συνοδικῶν ἐπιτροπῶν. Διεκρίνετο πάντοτε διὰ τὴν ἄκραν συντηρητικότητα τῶν ἀπόψεων καὶ διὰ τὸ βαθύτατον ὀρθόδοξον φρόνημα. Διὰ τοῦ θανάτου του καταλείπει μέγα κενὸν εἰς τὰς τάξεις τῆς Ἱεραρχίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἰδίως κατὰ τὰς παρούσας κρίσιμους διὰ τὸ κέντρον τῆς Ὀρθοδοξίας στιγμᾶς.

Τοῦ ἀειμνηστοῦ ἐπιφανοῦς καὶ ἐναρέτου ἱεράρχου μητροπολίτου Ἰκονίου Ἰακώβου εἶη ἡ μνήμη ἀγῆρως καὶ ἀληστος.

—Εἰς ὁλόκληρον τὴν Οἰκουμένην συνεχίζονται αἱ διαμαρτυρία τῶν ἡγετῶν τῆς Χριστιανικῆς Οἰκουμένης καὶ τῶν διαφόρων Πνευματικῶν Ἰδρυμάτων διὰ τὰ εἰς βάρος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὑπὸ τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως τεκταινόμενα.

Ἡ διαμαρτυρία καὶ ἐκκλησιεὶς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ἀπευθυνθεῖσα πρὸς τοὺς ἡγέτας ὄλων τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, ἔχει ὡς ἐξῆς:

«Ἡ 50ῆ ἐπέτειος τῆς σφαγῆς ἐνὸς καὶ ἡμίσεος ἑκατομυρίου Ἀρμενίων ὑπὸ τῶν Τούρκων συμπίπτει με νέας τουρκικὰς προκλήσεις κατὰ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου. Μετὰ τὰς κατὰ τῶν μὴ τουρκικῆς καταγωγῆς βαρβάρους λεηλασίας, μετὰ τὴν ἀνατιολόγητον ἀπέλασιν χιλιάδων ἀθῶων Ἑλλήνων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, μετὰ τὸ κλεισίμον τοῦ ὄρφανοτροφείου Περικηποννήσου, μετὰ τὴν ἐν τῇ οὐσίᾳ κατάργησιν τῶν σχολείων τῆς ἑλληνικῆς μειονότητος τῶν νήσων Ἰμβροῦ καὶ Τενέδου, ἀφοῦ κατάρθωσαν νὰ περιορίσουν τὸν ἑλληνικὸν πληθυσμὸν ἀπὸ 108 χιλιάδας τὸ 1923 εἰς 50 χιλιάδας τὸ 1965, ἤδη ἀπειλοῦν νὰ ἐκδιώξουν τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, τὴν κορυφὴν τῆς Ὀρθοδοξίας. Ἐν βαθείᾳ συγκινήσει διὰ τὴν τοιαύτην στάσιν τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως καὶ ἐν ἀγωνίᾳ διὰ τὴν παθητικὴν ἀνοχὴν τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, ποιούμεθα ἀδελφικὴν ἐκκλησίαν πρὸς ὑμᾶς καὶ παρακαλοῦμεν θερμῶς, ὅπως ὑπερασπισθῆτε σθεναρῶς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν προνοιῶν καὶ δικαιωμάτων του, καταχωρωμένων διὰ διεθνῶν συνθηκῶν».

Ἅγιον Ὅρος.

Ἡ Ἱερὰ Κοινότης τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἀπήλυθεν τὴν ἀκόλουθον διαμαρτυρίαν διὰ τὰ μέτρα τῶν Τούρκων κατὰ τοῦ Πατριαρχείου:

«Ἡ Ἱερὰ Κοινότης Ἁγίου Ὁρους ἀπευθίνει πρὸς πάσας τὰς Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας καὶ πρὸς ἀπαντα τὸν Χριστιανικὸν κόσμον φωνὴν πόνου καὶ διαμαρτυρίας διὰ τὰ ὑπὸ τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως τεκταινόμενα ἐναντίον τῆς μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἐν Κωνσταντινουπόλει, Ἐκκλησίας Μητρὸς με τὸσας θυγατέρας Ἐκκλησίας, ἧτις ἀπὸ αἰώνων, πρὶν ἢ οἱ Τούρκοι ἐμφανισθῶσιν εἰς τὸν ὄριζοντα τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου, κληρῦται καὶ διαδίδει τὴν Χριστιανικὴν διδασχὴν ἀνὰ τὴν Οἰκουμένην καὶ ἤδη καὶ σήμερον ἡγεῖται εἰς ἀγῶνας πνευματικοῦς.

Ἡ Ἱερὰ Κοινότης, ἐκπροσωποῦσα τὸ ἐνδοξον καὶ ἀνὰ τὴν οἰκουμένην γνωστὸν γεραρὸν κέντρον τοῦ ὀρθοδόξου μοναχισμοῦ τοῦ Ἄθω, ἐκφράζει καὶ αὐτὴν τὴν στιγμὴν τὴν βαθεῖαν υἱικὴν συμπάθειάν της πρὸς τὸν μαρτυρικὸν πνευματικὸν ἡγέτην καὶ αὐθέντην της, τὸν Παναγιώτατον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην. Πάντες οἱ μοναχοὶ ἐν ταῖς μοναῖς, ταῖς σκήταις καὶ τοῖς κελείοις προσεύχονται νυχθημερὸν ὑπὲρ περιφρουρήσεως τοῦ μεγάλου αἰωνοβίου θεσμοῦ, ὅστις διὰ μέσου τῶν αἰώνων καὶ κινδύνων ἐλάμπρυνε τὴν Ὀρθοδοξίαν καὶ τὸν Χριστιανισμὸν».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Κατὰ τὰς ἀγίας ἑορτὰς τοῦ Πάσχα χιλιάδες πιστῶν εἶχον κατακλύσει τοὺς ἱεροὺς ναοὺς τῆς Μόσχας, ἔπου ἡ Ἀστυνομία εἶχεν ὀργανώσει εἰδικὴν ὑπηρεσίαν διὰ τὴν τήρησιν τῆς τάξεως πρὸς ἀποφυγὴν παντὸς ἐπεισοδίου.

Χάρις εἰς τὴν ἑκτακτὸν διανομὴν δύο χιλιogramμων ἀλεύρου, οἱ ὀρθόδοξοι κάτοικοι τῆς Μόσχας ἠδυνήθησαν ἐφέτος νὰ ζυμώσουν τὸ «κουλίτς», ἥτοι πασχάλιον ἄρτον εὐλογοῦμενον ὑπὸ ἱερέως μετὰ τῶν πασχάλιων ὠδῶν.

Τὸ ρωσικὸν πρακτορεῖον εἰδήσεων ΤΑΣΣ μετέδωκε τὸ πασχάλιον μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Μόσχας καὶ πάσης Ρωσίας κ. Ἀλεξίου πρὸς τοὺς Ρώσους πιστοὺς, εἰς τὸ ὅποιον ὑπογραμμίζεται ὅτι καθήκον τῶν χριστιανῶν εἶναι ὁ ἀγὼν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης μετὰ τῶν λαῶν.

Τὸ ἴδιον πρακτορεῖον μετέδωκεν ὅτι ὁμὰς Ρώσων προσκυνητῶν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ταλλίν καὶ Ἐσθονίας κ. Ἀλεξίου μετέβη εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, διὰ νὰ ἑορτάσῃ ἐκεῖ τὸ Πάσχα.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Καλόσκα, Πρόεδρος τῆς οὐγγρικῆς ἱεραρχίας, ἥτις ἀποκατεστάθη ἐσχάτως κατόπιν τῆς ὑπογραφείσης συμφωνίας μετὰ τὸ Βατικανὸν καὶ οὐγγρικῆς κυβερνήσεως, ἐπέτυχεν ὡς ὀνομάση γενικῶν βικάριων τῆς ἐπαρχίας κληρικῶν τῆς ἐμπιστοσύνης αὐτοῦ, ἀπορρίπτων τὸν προτεινόμενον ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ἱερέα Βαρκόβν, ὅστις συγκατελέγετο μετὰ τῶν ἱερέων τῆς εἰσήνης) καὶ εἶχεν ἀναλάβει τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐπαρχίας κατὰ τὸ 1961, ἐπιβληθεὶς ὑπὸ τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν.

— Παρουσία τοῦ καρδινάλιου Φελτὲν ἐτελέσθη εἰς τὸν ναὸν τῆς Παναγίας τῶν Παρισίων ἀρχιερατικὸν μνημόσυνον ἐπὶ τῇ 10ῃ ἐπετείῳ τοῦ θανάτου τοῦ Πῶλ Κλωντέλ.

— Ὁ πάπας Παῦλος ΣΤ', ὁμιλῶν ἐνώπιον πλήθους πιστῶν περὶ τῆς λειτουργικῆς μεταρρυθμίσεως, εἶπεν, ὅτι αὕτη ὀδηγεῖ τοὺς πιστοὺς νὰ μετέχουν ἐνεργῶς καὶ μετὰ προσοχῆς τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας: «Ἡ ὀμῆγυρις, κατέληξεν, ἀποβαίνει ζῶσα καὶ ἐνεργός: Συμμετοχὴ σημαίνει νὰ ἀφήσωμεν τὴν ψυχὴν νὰ ἐπιδοθῇ εἰς δραστηριότητα προσοχῆς, συζητήσεως, ψαλμωδίας καὶ πράξεως. Ἡ ἀρμονία κοινωνικῆς τινος πράξεως, ἡ ὅποια ἐπιτελεῖται οὐ μόνον δι' ἐξωτερικῶν σημείων, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν ἐσωτερικῶν συναισθημάτων πίστεως καὶ εὐλαβείας, ἐντυπώνει εἰς τὸν λειτουργικὸν τύπον ὅλως ἰδιαιτέραν ἔννοιαν καὶ ὠραιότητα, μετατρέπουσα αὐτὸν εἰς χορὸν, εἰς μελωδικὴν συμφωνίαν, εἰς ἀπέραντον αἴσθησιν, ἡ ὅποια ἀνέρχεται πρὸς τὰ ὕψη τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Χάριτος».

— Ἡ ἐπὶ τοῦ τελετουργικοῦ ρωμαιοκαθολικῆ σύνοδος ἐπέτρεψεν, ὅπως, εἰς ὅσας ἐνορίας δὲν εὐρίσκονται τρεῖς ἱερεῖς ἢ διάκονοι, τὸ Εὐαγγέλιον τῶν παθῶν καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Κυρίου ἀναγινώσκῃται καὶ ὑπὸ κατωτέρων κληρικῶν ἢ λαϊκῶν, φερόντων ὅμως τὸν λευκὸν ποδήρη χιτῶνα. Ἡ ἀπόφασις ἐδημοσιεύθη εἰς τὸν «Ρωμαίων Παρατηρητὴν» τῆς 28ης Μαρτίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερά Μητρόπολις Κασσανδρείας

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν τὰς σχετικὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ ἡμερῶν» καὶ προτιθέμενοι νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πληρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ «Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου» ἐνορίας Ἁγίου Μάμαντος, καλοῦμεν τοὺς βαυλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ Νόμων τῆς Πολιτείας ἀπαιτούμενα προσόντα ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ δελτίον «Ἐκκλησία» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν ἀπάσας τὰς διακλειουμένας πιστοποιήσεις.

Ἐν Πολυγύρῳ τῇ 10ῃ Μαΐου 1965

† Ὁ Κασσανδρείας ΣΥΝΕΣΙΟΣ

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

† Ὁ Ἐδέσσης καὶ Πέλλης ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

† Ὁ Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ναῶν Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν: Δρχ. 50, 75, 100 ἐτησίως.
Λοιπῶν Ναῶν Ἐπικρατείας: 80 ἐτησίως.
Ἐξωτερικοῦ: δολλάρια 3.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεοδοσίου Σπεράντσα, Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον.

Ἐόρτια Γράμματα.

Τὰ μέλη τῆς Ἱεράς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους εἰς τὰς Ἀθήνας.

Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ Χρυσοστόμου, Μοναστηριακὰ βορείου Εὐβοίας.

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Ἡ ἐπίσημος τῶν Καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσιν (ΙΒ').

Πρεσβ. Boris Bobrinskoy, Καθηγητοῦ Ρωσικοῦ Ἰνστιτούτου Ἁγίου Σεργίου Παρισίων, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἰς τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν.

Ἀρχμ. Παντελεήμονος Μπαρδάκου, Γεν. Διευθυντοῦ Ἀποστολικῆς Διακονίας, Βόσκη τὰ ἀρνία μου.

Παρατηρήσεων στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά.

Παράρτημα.

ΜΟΝΟΤΥΠΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ ΤΣΙΡΩΝΗ
Μενάνδρου 4 - Ἀθήναι - Τηλ. 533.805

Ἐπεύθυνος Ἐπιγραφείου Γεώργιος Σ. Χρυσάφης
Ἰασονίδου 22 - Σούρμενα